104E JAARGANG — NO.: 255 ZATERDAG 5 NOVEMBER 1988

AMIGOE

VANDAAG



...toneel...

Preke

Regering aan ambtenaren: vinden jullie ons niet meer aardig?

Nieuws in vogelvlucht

SCHIPHOL — Fokker heeft de KLM vrijdag meegedeeld dat de eerste twee vliegtuigen van het type F-100 voor deze luchtvaartmaatschappij toch op de afgesproken data zullen worden geleverd. Eerder deze week deelden woordvoerders van beide maatschappijen mee dat opnieuw vertraging was opgetreden bij de levering van de toestellen. "Nader onderzoek bij Fokker heeft uitgewezen dat de vliegtuigen normaal volgens schema kunnen worden overgedragen", aldus een bekendmaking van Fokker, die de toestellen op 26 januari en 8 februari volgend jaar levert.

*****

WASHINGTON — De Verenigde Staten zijn vrijdag tot de veertig jaar oude internationale conventie tegen volkerenmoord toegetreden. De Amerikaanse president Ronald Reagan, ondertekende het verdrag vrijdag in Chicago in aanwezigheid van een groep joodse juristen. Het verdrag werd in 1948 al door de toenmalige president, Harry Truman, aan de Senaat voorgelegd. Maar het duurde tot 1986 voor de Senaat er zijn goedkering aan verleende. De Verenigde Staten zijn het 98e land dat de conventie tegen volkerenmoord, die na de Tweede Wereldoorlog werd opgesteld om een herhaling van de joden- vernietiging in Hitler- Duitsland te voorkomen, ratificeert.

*****

DEN HAAG — De 38-jarige ir drs H.N.J. Smits wordt 1 maart volgend jaar secretaris- generaal van het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Dat is de hoogste ambtelijke functie. Hij volgt drs R. den Besten op, die president- directeur van Schiphol wordt. Smits is nu directeur- generaal voor het vervoer bij het departement. Die functie bekleedt Smith sinds 1 april van dit jaar. Het ministerie heeft de benoeming vrijdag bekend gemaakt.

*****

BUDAPEST — "De aanwezigheid van Sovjet- troepen in bepaalde landen van het Warschau Pact houdt alleen verband met externe factoren in waarborging van de veiligheid. Een andere reden is er niet", zo heeft de Sovjet- minister van Buitenlandse zaken, Edoeard Sjevardnadze, vrijdag verklaard in een vraaggesprek met een Hongaars blad. Terugtrekking van troepen uit deze landen zou met een beetje goede wil van beide partijen, Warchau Pact en NAVO, al volgend jaar kunnen beginnen, zei hij.

*****

AMSTERDAM — De koers van de dollar is vrijdag flink gestegen nadat in de loop van de middag bekend werd dat de werkgelegenheid in de Verenigde Staten vorige maand veel sterker is toegenomen dan was verwacht. Op de wisselmarkt in Amsterdam lag de koers bij het slot van de handel op 2,0260 gulden, ruim 2,5 cent meer dan de 2,0000 gulden van donderdag. De balietarieven van de Nederlandse banken, vastgesteld voor de publicatie van de Amerikaanse cijfers, gingen met één cent omhoog tot 2,07 gulden bij verkoop van dollars en 1,95 gulden bij aankoop. Ook de koers van het pond sterling ging vrijdag omhoog. Bij het slot van de handel in Amsterdam werd 3,5750 gulden genoteerd, ruim een cent meer dan de slotkoers van 3,5620 gulden van donderdag. De goudprijs moest vrijdag na de forse stijging op de twee voorgaande dagen iets terug. Op de markt in Zürich werd een slotprijs vastgesteld van 420,90 dollar per ounce (31,1 gram), bijna twee dollar minder dan de 422,85 dollar op donderdag.

*****

NEW DELHI — Minstens 20 mensen zijn om het leven gekomen door de explosie van diverse bommen in de plaats Betala, gelegen in Punjab, een deelstaat van India. Circa 50 mensen raakten bij de aanslagen gewond. De bommen ontploften in het centrum van deze industriestad. Niemand heeft zich tot nu toe voor de aanslagen verantwoordelijk gesteld. Bij andere aanslagen in Punjab, waar extremistische Sikhs strijden voor onafhankelijkheid, zijn alleen al deze week meer dan 20 doden gevallen.

VOLKSUITSPRAAK: 92 PROCENT VOOR POLITIEKE HERVORMINGEN

President Chadli Benjedid reageert positief

Referenda moeten machtsmonopolie van eenheidspartij Algerije doorbreken

ALGIERS — De Algerijnse regering wil nu via volgende referenda het machtsmonopolie van de éénheidspartij doorbreken, zo heeft president Chadli Benjedid verklaard voor de tv na het referendum van donderdag. Daarin zei ruim 92 procent van de bevolking 'ja' tegen politieke hervormingen. Het resultaat van dit referendum is een eerste grote wijziging van het politieke bestel in het land: scheiding van de bevoegdheden van de president en de premier en wel zo dat de premier door het parlement ter verantwoording kan worden geroepen.

President Benjedid heeft vandaag de minister voor Gezondheidszorg, Kasdi Merbah, gevraagd een nieuwe regering te vormen. Dit heeft het Algerijnse persbureau APS bekendgemaakt.

De 50-jarige Merbah zal Abdelhamid Brahimi als premier opvolgen. Brahimi wordt mede verantwoordelijk gesteld voor mislukte pogingen de economie van het land te hervormen.

KANDIDATEN

Doel van de tweede hervormingsfase is in de ogen van Benjedid dat ook niet- partijgebonden organisaties kandidaten voor bestuursposten kunnen stellen. Dit wil nog niet zeggen dat er direct een meerpartijen- stelsel komt. In afwachting daarvan menen vele Algerijnen dat het met name de nu overal opkomende autonome vakbonden zullen worden, die als eerste alternatieve kandidaten zullen gaan stellen.

De eenheidspartij, het FLN, heeft niet-partijleden in feite ook dringend nodig. Er zijn te weinig partijleden om het land te besturen,en geschoolde niet-partijleden werden tot nu toe buiten de deur gehouden. Voor hun taak ongeschikte partijfunctionarissen weigerden het veld te ruimen voor capabele partijlozen. In FLN-termen heet het dat de partij in de naaste toekomst niet meer alle verantwoording moet willen voor de dagelijkse politiek.

CORRUPTIE

Pessimisten menen dat het FLN de hervormingen wil om niet meer, zoals nu als eenheidspartij, onvermijdelijk zoals een magneet alle onvrede, woede en kritiek naar zich toe te trekken.

Optimisten zien in de komst van niet- partijgebonden bestuurders de mogelijkheid de corruptie, de illegale verrijking van FLN-veteranen en andere wantoestanden aan de kaak te stellen.

Verwacht wordt dat Benjedid spoedig en wellicht zondag al een nieuw kabinet zal benoemen: de FLN-mannen die verantwoordelijk waren voor de oorzaken van de rellen van een maand geleden zouden moeten vertrekken. Benjedid zou "een regering van mensen met schone handen" willen vormen, die in afwachting van volgende referenda met het nu door het referendum fors opgewaardeerde parlement kan samenwerken.

Nee-commando onderscheiden

MADRID — Het Nee-commando van Chili is begiftigd met een bijzondere prijs welke is ingesteld als eerbetoon aan Pablo Iglesias.

Deze Pabli Iglesias- prijs wordt voor de tiende keer toegekend door de socialistische groep van de wijk Chamartin van Madrid. Hij is genoemd naar de oprichter van de Socialistische arbeiders- partij van Spanje. Het Nee- commando bundelde de actie van de gematigde Chileense oppositie bij het recente referendum

Ruud en Ria Lubbers levensgroot in Jakarta



JAKARTA — In de straten van de Indonesische hoofdstad Jakarta hingen deze week meer dan levensgrote portretten van president Suharto en van de Nederlandse minister- president Lubbers en hun echtgenotes. Deze versieringen waren aangebracht ter gelegenheid van het bezoek dat Lubbers en minister van Buitenlandse Zaken Van den Broek aan Indonesië brachten.

Werkloosheid in VS in oktober gedaald

WASHINGTON — De werkloosheid in de Verenigde Staten is in oktober verminderd tot 5.3 procent van de beroepsbevolking, zo heeft het Amerikaanse ministerie van werkgelegenheid bekendgemaakt. In september zat het werkloosheids- percentage op 5,4. Het aantal banen buiten de landbouwsector nam toe met 323.000. Over het algemeen was inderdaad verwacht dat de werkloosheid weinig zou veranderen. De verwachting van het aantal nieuwe banen was evenwel veel lager. De ramingen lagen tussen de 200.000 en de 250.000.

De werkloosheid is even groot als in juli, toen die het kleinste was van de afgelopen veertien jaar. Het aantal banen dat er in september bij kwam is herzien van 255.000 tot 304.000. Ook de stijging van augustus is herzien, en wel van 219.000 tot 154.000. Opvallend was dat de werkgelegenheid in de verwerkende industrie voor het eerst na twee maanden groter werd. De groei van het aantal banen deed zich in oktober in vrijwel alle sectoren voor.

Nu er veel meer banen zijn bijgekomen dan werd aangenomen komen de gegevens dat de Amerikaanse economie veel minder sterk groeit dan de 3,2 procent in de eerste helft van dit jaar op losse schroeven staan. Een versterking van de economische groei kan de inflatie doen stijgen, waardoor de kans op renteverhogingen groter wordt.

Hogere rente is aantrekkelijk voor de dollarkoers en die steeg dan ook kort na de bekendmaking van de werkgelegenheids- cijfers. Binnen een half uur na de bekendmaking was de koers met ruim een cent gestegen tot 2.0170 gulden.

De werkloosheids- cijfers over oktober zijn de laatste belangrijke economische gegevens voor de presidents- verkiezingen.

Ontvoerster baby Renee in inrichting

DORDRECHT — De 21-jarige C.C., die wordt verdacht van de ontvoering van baby Renée is vrijdag op last van de rechter- commissaris in een psychiatrische inrichting geplaatst.

Dit niet op vrijwillige basis gebeurd, aldus officier van Justitie mr J. van Zon. Zoals anderen hun voorlopige hechtenis doorbrengen in een huis van bewaring zit de vrouw in een inrichting. Hij wilde niet zeggen in welke inrichting de vrouw zit.

De vrouw is onderzocht door de districts- psychiater die ook heeft aangeraden haar in een inrichting haar voorlopige hechtenis door te laten brengen. Zoals bekend nam de vrouw baby Renée weg, omdat zij in psychische moeilijkheden verkeerde.

Dukakis loopt in

WASHINGTON — De Democratische presidentskandidaat, Michael Dukakis, heeft vier dagen voor de Amerikaanse verkiezingen de achterstand op zijn Republikeinse rivaal, George Eush, verkleind tot zeven punten. Volgens een onderzoek van de Amerikaanse televisie-omroep CBS, dat vrijdag bekend werd gemaakt, zou 51 procent van de kiezers op Bush stemmen en 44 procent op Dukakis.

In een peiling van dinsdag leidde Bush nog met 53 tegen 41 procent. Het onderzoek onder 1.343 kiezers heeft afwijkingsmarge van drie punten. Van de kiezers, die tot op het laatste moment blijven twijfelen tussen beide kandidaten, de zogenaamde 'zwevende kiezers', bleek tweederde de voorkeur aan Dukakis te geven.

In lokale peilingen naar het kiesgedrag boekte Dukakis opvallende winst in Washington. Uit een onderzoek onder vierhonderd kiezers bleek dat 51 procent van hen nu op Dukakis zou stemmen en 41 procent op Bush. Enkele weken geleden had Bush daar nog een voorsprong van zes procent.

In een onderzoek van de televisie- maatschappij ABC in Pennsylvania zei 49 procent van 503 kiesgerechtigden op Bush te stemmen en 46 procent op Dukakis. In Michigan koos van 1.02i geregistreerde kiezers 48 procent voor Bush en 44 procent voor Dukakis.

Curaçao weer in negatief daglicht

Premier boos over beschuldigingen

WILLEMSTAD — Premier Maria Liberia- Peters is zeer ontstemd over de brief die directeur Dallas Stanley van Sun Gold Developments International Corporation aan haar heeft gestuurd en waarin hij zijn beklag doet over Richard Hart. De premier heeft Dallas Stanley laten weten dat hij niet bij de regering moet aankloppen, daar het een probleem is van twee zakenpartners. Liberia- Peters liet gisteren doorschemeren het gevoel te hebben dat de brief "geïnspireerd is door een andere bron" dan Sun Gold alleen.

De Amigoe berichtte al uitgebreid over de brief van Dallas Stanley waarin geïnsinueerd wordt dat er een 'politiek spelletje' is gespeeld bij de verkoop- pogingen van het Plaza Hotel. Van datzelfde lijkt de regering Dallas Stanley ook te betichten. De premier wees gistermiddag tijdens de 'meet the press' op de alinea in de brief van Stanley waarin over de Antilliaanse regering wordt gesproken als 'our government' in plaats van 'your government'. "Het kan zijn dat Stanley een tikfout heeft gemaakt, maar dan is hij wel slordig, óf de inhoud van de brief is geïnspireerd uit andere bron en dan is hier sprake van een psychologische fout", zo zei de premier vaag. Op de vraag of zei concreet bedoelt dat er een politiek spelletje is gespeeld, wilde de premier niet antwoorden.

In het antwoord aan Dallas Stanley, zegt de premier dat hij aan het verkeerde adres is met een brief aan de premier omdat het een zaak is tussen twee partners. Bovendien is de centrale regerin niet belast met de verkoop van de hotels: dat is een eilandelijke aangelegenheid, aldus Liberia- Peters in de brief. Tot slot van de brief zegt ze de 'ugly accusations' van Dallas Stanley van de hand te wijzen, en benadrukt ze de negatieve publiciteit die deze brief heeft veroorzaakt. "Zeker gezien de pogingen van de Curaçaose overheid om een beter imago te krijgen in het buitenland, is dit weer een enorme klap", aldus de premier gistermiddag tijdens de 'meet the press'.

Ook gedeputeerde Ruben Page van Toerisme belegde gistermiddag een persconferentie om een officiële verklaring te geven over deze zaak. Zoals de Amigoe gisteren reeds berichtte, heeft Richard Hart momenteel een leasecontract voor onbepaalde tijd voor het hotel. "Dus Hart heeft alleen een lease- optie, geen recht van voorkeur op de aankoop van het hotel, zoals hij zelf van mening is", zo benadrukte de gedeputeerde gistermiddag.

WIE DAN OOK

Page zei verder dat de besprekingen met Hart en zijn partners over de verkoop van het hotel, nog in een zeer vroeg stadium verkeren. Hij voegde daaraan toe dat de overheid het hotel aan wie dan ook kan verkopen: aan Richard Hart, aan Hart en zijn partners, of aan derden. Wel moet bij verkoop eerst met Hart onderhandeld worden, over opzegging van het leasecontract, aldus de gedeputeerde die hieraan toevoegde dat de huidige regering alles op alles zal zetten om het Plaza Hotel nog dit jaar af te stoten. "Er zijn belangstellenden", aldus Page.

"Als het hotel wordt verkocht, wordt de lease- overeenkomst automatisch beëindigd. Onder de huidige voorwaarden van het leasecontract, moet Hart opdraaien voor alle bedrijfskosten van het hotel en casino. 'De regering is op geen enkele wijze verantwoordelijk voor dekking van de exploitatie- tekorten. Ook moet Hart bij verkoop van het hotel zelf een regeling treffen voor betaling van zijn financiële verplichtingen", zo sprak de gedeputeerde.

De directeur van de Curaçao Holding Company, Ben Rosheuvel, verklaarde gisteren dat de schuld van het Plaza Hotel per 31 oktober van dit jaar ruim drie miljoen gulden bedraagt. Een groot deel van dit bedrag komt volgens de directeur voor rekening van niet afbetaalde lening- en hypotheeklasten in voorgaande jaren. Vorig jaar had het Plaza Hotel een negatief eindsaldo van "enkele miljoenen". Voor 1988 wordt een exoitatie- tekort van omstreeks 2,5 miljoen gulden verwacht, aldus de directeur van de Holding Company.

SEMINAR BENADRUKT NAAST PAPIAMENTU BELANG ANDERE TALEN

Eindrapport wordt 30 november gepresenteerd

Onderwijsseminar draagt veel nieuwe ideeën aan

WILLEMSTAD — "Het begint langzaam maar zeker duidelijk te worden bij de bevolking, dat als het Papiamentu als instructietaal het onderwijs ingaat, dit niet betekent dat de deur wordt gesloten voor andere talen. We mogen onszelf immers niet isoleren van de rest van de wereld en daar zijn beide regeringen zich terdege van bewust", dat zei gedeputeerde Dito Mendes- de Gouveia van Onderwijs gisteravond bij de afsluiting van het seminar over 'Taal, Onderwijs en Nationale Ontwikkeling' dat de afgelopen week in de UNA is gehouden.

Het seminar werd gisteren uiteindelijk niet officieel afgesloten maar 'geschorst' tot 30 november. Het bleek namelijk onmogelijk om alle conclusies van de 14 werkgroepen samen te bundelen. Dat zal nu in de komende weken gebeuren en op 30 november wordt het eindrapport officieel gepresenteerd.

Gedeputeerde Mendes en waarnemend minister Stanley Inderson van Onderwijs waren het gisteren roerend met elkaar eens over de plaats die het Papiamentu in het onderwijs moet krijgen en over het feit dat andere talen daarbij niet in het gedrang mogen komen.

De organisatoren toonden zich zeer tevreden over het seminar. Er is ontzettend veel besproken en prof. dr Pieter Muysken van de Universiteit van Amsterdam zei in zijn afscheidswoord onder de indruk te zijn van de deskundigheid en het professionalisme van de Antilliaanse deelnemers.

Hij merkte evenwel op dat het gebrek aan vertrouwen, dat tijdens de publieke discussie- avond woensdag op de UNA ook al door Frank Martinus was gesignaleerd, ook onder de deelnemers tot uiting kwam. Dat bleek uit de vele — vaak zeer emotioneel geladen — kritiek van de deelnemers over en weer, terwijl zij het vaak over de essentie van het onderwerp eens bleken te zijn. "U moet beseffen dat de vernieuwing van het onderwijs pas kans van slagen heeft, als dit in alle openheid voor de ouders, docenten en het publiek in het algemeen, besproken kan worden", aldus prof. dr Pieter Muysken. "U moet niet verwachten dat er morgen of overmorgen al resultaten zijn. Die zijn er misschien pas over tien jaren maar dan zijn ze des te waardevoller."

Yubi Evertsz van Komapa uitte gisteravond zijn tevredenheid over de resultaten van het seminar: "Er is een nieuw tijdperk aangebroken", zo liet hij weten. Alhoewel Evertsz pleitte voor een vervolg- seminar, merkte hij aan de andere kant op dat er ondertussen al genoeg gediscussieerd is en dat het nu tijd wordt voor daden. "We moeten gezamenlijk gaan bepalen wat de verantwoordelijke plaats is voor de talen in het onderwijs. En dan bedoel ik niet alleen het Papiamentu, maar ook de andere belangrijke vreemde talen."

NIET SAMENVATTEN

Henri Vijber, coördinator van het seminar, legde uit dat's middags was gebleken dat de 14 werkgroepen zoveel ideeën, suggesties en vragen hadden aangedragen, dat deze informatie onmogelijk op verantwoorde wijze kon worden samengevat voor de avond- bijeenkomst. De organisatoren waren bang dat dan een subjectieve keuze gemaakt zou worden en hebben uiteindelijk besloten de presentatie van het eindverslag uit te stellen. Samen met enkele coördinatoren van de werkgroepen zal hier de komende weken aan worden gewerkt. Hij dankte alle deelnemers en instanties die op een of andere wijze hebben bijgedragen aan het seminar en liet weten dat het enthousiasme van de deelnemers alle verwachtingen heeft overtroffen. "Dit is een enorme steun voor de uitwerking van het onderwijsbeleid van de overheid", aldus Vijber die verklaarde dat het seminar nog niet is gesloten.

"Dat maakt mijn aanwezigheid een beetje overbodig", aldus waarnemend minister Stanley Inderson van Onderwijs die was uitgenodigd om het seminar officieel te sluiten. In zijn speech ging Inderson in op het feit dat er voor de buitenlandse gasten gedurende het seminar tolken aanwezig waren om alles te vertalen. "Voor de lokale deelnemers was dat niet mogelijk omdat zij geen moeite hadden met de verschillende talen die er werden gesproken", aldus Inderson. "De regering wil dat de situatie zo blijft: de bevolking moet meertalig blijven."

VREEMDE TALEN

Dat de minister zelf een aardig mondje vreemde talen spreekt, bleek wel uit het feit dat hij zijn speech in het Engels begon, in het Frans de gastspreker Ives Dejean uit Haiti bedankte, in het Spaans de gastspreker Luca Citarella van Unesco bedankte, in het Nederlands de gasten uit Nederland en België en in het Papiamentu de lokale gastsprekers.

"De inheemse talen van de Nederlandse Antillen zijn het Papiamentu en het creools Engels", aldus Inderson die zei dat de keuze voor de Bovenwindse eilanden om het Engels instructietaal te maken in plaats van het Nederlands, gemakkelijker is dan de keuze van de Benedenwindse eilanden om het Papiamentu instructietaal te maken. "Indien de Bovenwindse eilanden met die beslissing alle andere talen uit het onderwijs willen bannen, dan bereiken ze nog steeds een groot deel van de wereld met het Engels. Op de Benedenwindse eilanden ligt dat anders: daar moeten we een verantwoorde plaats aan andere talen geven omdat we anders geïsoleerd te raken van de buitenwereld", aldus Inderson.

NOODZAKELIJK

Hij noemde de invoering van het Papiamentu als instructietaal in het onderwijs noodzakelijk voor een goede ontwikkeling van de bevolking en toen de zaal stil bleef, vroeg Inderson daar droog aan toe dat hij hier een applaus had verwacht, waarop dat uiteraard alsnog kwam.

Inderson zei tot slot van zijn speech blij te zijn met de goede samenwerking met het eilandgebied Curaçao op onderwijsgebied. "Op basis van gelijkheid dient er samengewerkt te worden", aldus Inderson. Ook Mendes de Gouveia uitte zijn tevredenheid over de goede samenwerking van de twee bestuurslagen.

De gedeputeerde merkte op dat, alhoewel het seminar als geslaagd kan worden beschouwd, de eindstreep nog niet gehaald is. "We moeten strijden voor twee zaken: het Papiamentu een betere plaats te geven in het onderwijs én niet geïsoleerd te raken van de rest van de wereld." Dat laatste aspect heeft er volgens de gedeputeerde voor gezorgd dat de discussie niet vastliep, omdat hierdoor duidelijk is dat het invoeren van het Papiamentu als instructietaal, niet tot gevolg heeft dat de deur wordt gesloten naar de buitenwereld. Dito Mendes 'schorste' aan het einde van zijn speech, het seminar tot 30 november.

Gastsprekers Onderwijs-seminar



WILLEMSTAD — Het seminar 'Taal, Onderwijs en Nationale Ontwikkeling' werd gisteravond 'semi- afgesloten'. Het eindrapport moet namelijk nog gepubliceerd worden.

Een belangrijke rol bij het seminar, hebben de buitenlandse en lokale gastsprekers gespeeld. Daarnaast hebben uiteraard alle — ruim tweehonderd — deelnemers, een grote inbreng gehad.

Foto vlnr: Luca Citarella van Unesco, Todd Dandaré van de Aruba, Pieter Muysken van de Universiteit van Amsterdam, Ives Dejean van de Universiteit van Haiti, Philip Nieuw van Komapa, Roland Vandenberghe van de Universiteit van Leuven, Rene Appel van de Universiteit van Amsterdam, Henri Vijber van Komapa, de vertegenwoordiger van de Bovenwindse eilanden en de heer Willems van Bonaire.

ASYLA TEN HOLT exposeert in Toko Zuikertuintje



HOEWEL Curaçao misschien geen langdurige traditie van beeldende kunst kent, exposeren tegenwoordig veel mensen met beeldende kunst, zowel geboren Curaçaoënaars als mensen van buiten die op Curaçao wonen en werken.

De plaats waar deze exposities plaatsvindt wisselt. Natuurlijk zijn er de vanouds vertrouwde plaatsen als het museum en het CCC, met daarnaast de gallery's, de hotels en de restaurants. Gisteren en vandaag exposeert Asyla ten Holt echter op een nieuwe plaats: het koffieterras van Toko Zuikertuintje, een plaats waar ze er zeker van kan zijn dat veel mensen haar schilderijen zullen zien.

Asyla ten Holt werd geboren op Curaçao en keerde in 1981 terug naar Curaçao na een verblijf van dertien jaar in Nederland. Zij richtte zich al van jongsaf aan op de artistieke kant van het leven, ging naar een zangschool, tekende, trad op als een van de leden van een zangduo en was mannequin. In de schilderkunst bekwaamde zij zich via cursussen aan de akademie van Eindhoven.

Terug op Curaçao ging zij met zes schilderijen bedrijven af die er meestal wel een of twee wilden kopen. Van haar pentekeningen maakte zij kaarten die vooral in de kerst- en nieuwjaarstijd gretig aftrek vonden.

BONAIRE

Zij zocht verder en besloot naar Bonaire te verhuizen, waar de natuur dichterbij haar stond en waar zij meer inspiratie vond. Ook ging zij een maand naar New York om zich verder te bekwamen in het portret- schilderen. Op Bonaire exposeerde zij in het CCB samen met twee Bonaireaanse kunstenaars.

De tentoonstelling in Zuikertuintje bestond uit twee portretten, wat landhuizen en natuurgezichten, maar het meeste werk toonde onderwater- landschappen. Het zijn acrylschilderingen achter glas of olieverf op doek of paneel. Asyla vertelde dat er maar weinig portretten hangen omdat zij die alleen in opdracht maakt. Ook haar tijd van landhuizen is voorbij. Die schildert zij voortaan ook alleen nog in opdracht, niet meer voor zichzelf.

ONDER WATER

De onderwater- landschappen geven haar meer vrijheid, zowel wat kleur als vorm betreft en ik denk dat zij die vrijheid nodig heeft, want haar tekentechniek, maar ook haar kleurkeuze en vormgeving zijn zwak. Bij het weergeven van wat onder water te zien is, die stille, wat geheimzinnige wereld, kun je je fantasie mee laten spreken en zo tot een eigen invulling komen.

Asyla ten Holt werkt commercieel, erg commercieel en ik denk dat ze met haar expositie in Toko Zuikertuintje een ideale plaats gevonden heeft voor haar werk.

NEL CASIMIRI

Over waterproblemen

De Paula wil schriftelijk verslag belastingkantoor

WILLEMSTAD — Minister Gilbert de Paula van Financien wil een schriftelijk verslag hebben van de oorzaak van de problemen in het belastingkantoor op Groot Kwartier waar tijdens de hevige regenval twee weken geleden, al het personeel geevacueerd moest worden. Alhoewel het personeel inmiddels weer intrek heeft genomen in het gebouw, zal er waarschijnlijk een ingenieursbureau worden ingeschakeld om de structurele problemen te onderzoeken.

De minister beklemtoonde gistermiddag tijdens een 'meet the press' dat het gebouw nooit op instorten heeft gestaan. De reden dat tot de ontruiming was overgegaan, was omdat de situatie voor het personeel zeer ongemakkelijk was. Alleen de kelder was onder water gelopen, aldus de minister. Op de vraag of problemen in de kelder niet ernstig zijn omdat dit het belangrijkste deel van het meerverdiepingen- gebouw is, antwoordde de minister ontkennend: "Niet de kelder is het belangrijkste deel van het gebouw, maar de afdeling waar de belastingen worden geheven en geïnd", aldus de minister.

Er is inmiddels een ingenieurs- bedrijf ingeschakeld voor een groot onderzoek. Dit bureau moet evenwel experts uit het buitenland halen om het werk te doen. Alvorens de minister daar groen licht voor geeft, wil hij weten hoeveel dit gaat kosten.

De minister erkende dat het een betrekkelijk nieuw gebouw is, waar zulke problemen in feite niet mogen voorkomen. Dat is ook de reden waarom hij tot een diepgaand onderzoek heeft gelast en daarom wil hij schriftelijk verslag van hetgeen gebeurd is.

Ondertussen kampt de douane in Punda ook met problemen. Het gebouw van de douane aan de Handelskade, staat evenmin op instorten maar is niet meer geschikt om in te werken, zo meent de minister die daar — voor zijn werk — al jaren komt. Momenteel wordt onderzocht wat er met het gebouw gaat gebeuren. Dat zou gerestaureerd kunnen worden of met de grond gelijk gemaakt worden om een nieuw gebouw neer te zetten. Daarover moet de minister nog geinformeerd worden.

"Zeer moeilijke zaak"

St Eustatius krijgt binnenkort antwoord

WILLEMSTAD — Minister Gilbert de Paula van Financien hoopt maandag een beslissing te nemen over het wel of niet toekennen van een extra voorschot uit het solidariteitsfonds aan Sint Eustatius. "Het is een zeer moeilijke zaak en daarom neemt het tijd om een beslissing te nemen", aldus de minister gistermiddag tijdens een 'meet the press' van de ministerraad.

De minister verklaarde "alle aandacht" te geven aan de financiele problemen van Sint Eustatius waar deze maand de overheids- werknemers wederom met een grote vertraging worden uitbetaald.

LANGE TERMIJN

Sint Eustatius heeft inmiddels zelf een aantal maatregelen afgekondigd die het eiland een besparing van 600.000 gulden op jaarbasis moeten opleveren. "Daarmee kan het eiland misschien op de lange termijn uit de problemen komen", aldus de minister.

De cijfers worden nog bestudeerd door het departement van Financien omdat de minister alle gegevens op een rijtje wil hebben alvorens een beslissing te nemen. Zoals bekend heeft Sint Eustatius in feite geen ruimte meer om dit jaar nog meer voorschotten op te nemen uit het solidariteitsfonds. Door de vele voorschotten die het eiland dit jaar al heeft gekregen, is dit fonds voor wat betreft Sint Eustatius, voor dit jaar vrijwel leeg.

TEVREDEN

"Het is een structureel probleem", aldus de minister die gistermiddag nogmaals benadrukte dat meer voorschotten in feite geen zin heeft omdat de problemen daarmee niet daadwerkelijk opgelost worden. Hij toonde zich tevreden over het feit dat Sint Eustatius zelf ook maatregelen heeft genomen, omdat dit bewijst dat het eiland zich bewust is van de problemen en de eigen verantwoordelijkheid.

Indien de minister maandag een beslissing neemt, zal daarover met het eilandsbestuur van Sint Eustatius worden vergaderd.

Kunstmarkt

WILLEMSTAD — Op 3 december organiseert de Dienst Culturele Zaken haar traditionele kunstmarkt op het pleintje voor het postkantoor Punda. Er zullen kraampjes met verschillende handenarbeid- artikelen, etenswaren en Curaçaose lekkernijen zijn. De inschrijving is open tot 12 november.

Tevens is er gelegenheid voor muzikale groepen om deze gebeurtenis luister bij te zetten. Muziekgroepen kunnen zich inschrijven bij de Dienst Culturele Zaken in de Raderstraat 2/20 tussen 8.00 en 17.00 uur. Contactpersoon is Ingrid Louis en Aysjel Maria, telefoon 613900.

LIBERIA: ER ZIT MISSCHIEN IETS FOUT

In anonieme enquete vragen gesteld:

Regering wil redenen van vertrek werknemers weten

WILLEMSTAD — "Ofschoon de regering zich er terdege van bewust is dat de redenen die u ertoe bewogen hebben om te opteren voor vrijwillig ontslag met lumpsum c.q. wachtgeld strikt persoonlijk zijn, wil zij niettemin een beroep op u doen om uw welwillende medewerking te verlenen aan een enquete die ten doel zal hebben de beweegredenen die tot ontslagaanvrage hebben geleid, in kaart te brengen, opdat het door de regering gevoerde beleid van vrijwillige afvloeiing getoetst kan worden aan de heersende opvattingen", dat schrijft de regering in een brief aan alle overheids- dienaren die de dienst met lumpsum of wachtgeld zullen verlaten.

Premier Maria Liberia- Peters zei hierover dat het feit dat 476 ambtenaren geopteerd hebben voor vrijwillig ontslag, er op duidt dat er misschien iets fout zit. Als werkgever heeft de overheid de plicht om dat na te gaan.

De afslankings- operatie van de centrale regering heeft alle verwachtingen overtroffen. Zoals bekend nam de nieuwe regerings- coalitie zitting met de stelling dat er in eerste instantie geen verplichte ontslagen mochten vallen. De regering prefereerde vrijwillige ontslagen. De overheidsdienaren kregen dus de kans om voor ontslag te opteren, waarbij zij de keuze- mogelijkheid hadden van wachtgeld of lumpsum.

REDENEN

De Curaçaose overheid bracht deze actie als eerste op gang en hoopt in december de laatste overheids- werknemers hun lumpsum uit te betalen of een begin te maken met de wachtgeld- uitkering. De centrale regering heeft nu alle aanvragen binnen en geevalueerd. Van de 476 overheidsdienaren die met ontslag willen, hebben er 45 inmiddels officieel "nee" als antwoord gekregen. Zij zitten op functies die niet vervangen kunnen worden. De aanvragen van 20 andere werknemers zijn nog in behandeling: ook zij zijn twijfelgevallen.

Tijdens een "meet the press" met de ministers gistermiddag, verklaarde de premier dat de regering graag wil weten wat de redenen zijn van deze 476 ambtenaren dat zij met ontslag willen. "Behalve overheid zijn wij, voor het personeel, ook werkgever. Als zo'n grote groep werknemers weg wil uit overheids- dienst dan is het zaak uit te vinden wat daar achter zit. Waarom willen ze weg? Wat zit er fout?", aldus de premier.

ANONIEM

De enquete is volstrekt anoniem en vrijwillig en is gemaakt door het departement Personeelszaken in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek. Behalve een aantal persoonlijke gegevens, zoals het geslacht, of de werknemer gehuwd is en kinderen heeft, het aantal dienstjaren en de rang of schaal van de betrokkene, worden 17 factoren genoemd als reden voor de ontslagaanvrage. Dat zijn factoren als familie- omstandigheden, belastingtechnische of andere financiele overwegingen, studiemogelijkheden, gezondheid, omdat men voor zichzelf wil beginnen of naar het buitenland wil vertrekken. Daarnaast wordt voorzichtig gevraagd of het de 'onzekere toekomst bij de overheid' was, dat men ontslag heeft aangevraagd, andere werkomstandigheden, geen of geringe promotie- kansen of het wegvallen van een deel van de secundaire voorwaarden.

Hoeveel het de regering op de begroting zal gaan schelen, nu ruim 400 overheids- dienaren van de loonlijst verdwijnen, is nog niet bekend, verklaarde de premier gisteren desgevraagd. Evenmin is bekend hoeveel de regering totaal aan lumpsum zal moeten uitbetalen.

BEZUINIGEN

Zoals bekend is het vrijwillig ontslag van ambtenaren, de belangrijkste vorm van bezuinigen voor de regering daar vijftig procent van de begroting aan personeels- lasten op gaat. Daarnaast worden ook andere bezuinigings- maatregelen getroffen. Zo zijn de besprekingen van de ministers met hun departementen over verdere verlaging van de kosten, bijna afgerond. Nadat alle departementen hun begroting hadden ingediend, zijn de ministers met de diensthoofden aan tafel gaan zitten om de posten door te nemen en na te gaan waar verder bezuinigd kan worden. Die besprekingen zijn bijna afgerond. Volgende week verwacht de premier al die informatie binnen te krijgen, zodat deze naar de Staten doorgestuurd kan worden. Dan hoopt zij ook het pakket antwoorden gereed te hebben op de vele vragen die de Statenleden tijdens de behandeling van de begroting in de centrale commissie hebben gesteld. Voor het einde van dit jaar, moet de begroting behandeld worden door de Staten, aldus de premier.



WILLEMSTAD — Gisteravond heeft gedeputeerde Ricardo Isebia in Huize St. Jozef certificaten uitgereikt aan degenen die met succes de cursus sociaal medewerkster gevolgd hebben. Op de foto overhandigt gedeputeerde Isebia (r) het certificaat aan één van de geslaagden.

Ondermeer voor industriele projecten

Minister Crestian vindt 'potjes' voor Antillen

WILLEMSTAD — Minister Franklin Crestian van Ontwikkelings- samenwerking heeft van zijn Belgische collega vernomen dat er een 'potje' is waarop Curaçao aanspraak kan maken voor het opzetten van industriele export- bevorderende projecten die lokaal worden opgezet. De minister, die dit nog met zijn collega van Handel, Industrie en Werkgelegenheid en de gedeputeerde van Economische Ontwikkeling moet bespreken, verklaarde dat er mogelijk dit jaar al projecten met dit geld gerealiseerd kunnen worden.

Minister Franklin Crestian reisde drie weken geleden naar Europa waar hij tal van besprekingen voerde. Veel van die besprekingen gingen over de verschillende 'potjes' die er bestaan en waarop de Antillen aanspraak kunnen maken. "Ik ben kennelijk de minister van potjes", aldus Crestian gistermiddag tijdens een 'meet the press' van de ministerraad.

POTJES

Hij toonde zich evenwel tevreden met al die 'potjes' omdat die de Antillen veel nieuwe mogelijkheden bieden. In Belgie blijkt er bijvoorbeeld een fonds te bestaan waarvan Curaçao gebruik kan maken, zo heeft de Belgische minister van Ontwikkelingssamenwerking schriftelijk aan Crestian laten weten. Het gaat om industriele projecten met een export- bevorderend karakter. Indien er snel wordt gereageerd, kan er mogelijk dit jaar al 200.000 tot 300.000 gulden beschikbaar worden gesteld, aldus Crestian.

De brief van de Belgische minister zal Crestian zo spoedig mogelijk met de minister van HIW bespreken en met de Curaçaose gedeputeerde van Economische Ontwikkeling. Uiteraard moeten de zaak nog verder uitgediept worden. Zo is nog niet bekend wat de condities zijn waaronder het geld beschikbaar wordt gesteld.

TRADESHOWS

De minister heeft inmiddels ook antwoord gekregen over een EEG- fonds waarvan gebruik gemaakt kan worden bij het bezoeken van tradeshows. Toen Crestian van dit fonds hoorde, informeerde hij gelijk of Curaçao hier ook aanspraak op zou kunnen maken indien het International Trade Center op Curaçao lokaal tradeshows organiseert. "Amper drie weken later heb ik nu een positief antwoord gekregen", aldus Crestian die hierover zeer tevreden is. Dat opent immers weer nieuwe mogelijkheden voor het ITC. Ook deze zaak moet nog verder besproken worden.

Culturele avond van Hubentut '70

WILLEMSTAD — De jeugdorganisatie Hubentut '70 organiseert vanavond 4 november een cultureel informatieve avond in het centrum van Hubentut '70 aan de Penstraat 55.

De groepen Nos Legria, Grupo Harmonia, Grupo Sanmango, Grupo New Song en Grupo Ban Triunfa zullen optreden. De culturele avond duurt van acht tot half twaalf.

Krijgen allemaal nultarief:

Snoepgoed en electronica vanaf maandag 'taxfree'

WILLEMSTAD — Met ingang van 7 november worden een groot aantal electronische apparaten en toeristisch aantrekkelijk snoepgoed belasting- en invoerrechten-vrij. Door deze maatregel hoopt de Antilliaanse regering Curaçao aantrekkelijker te maken voor toeristen. Het gaat de regering zo'n twee miljoen gulden op jaarbasis kosten, maar dat hoopt de regering terug te krijgen door verhoogde economische activiteiten.

Dat verklaarde minister Gilbert de Paula van Financien gistermiddag tijdens een 'meet the press'. De electronische apparaten die vanaf maandag een 'nultarief' krijgen, zijn ondermeer platenspelers, cassette- recorders, televisie's en video- recorders, alle onderdelen hiervoor, antenne's en versterkers.

Het snoepgoed dat onder het nultarief komt te vallen, is ondermeer chocolade, marsepein, noga, bonbons, drop en karamel- snoep. Deze artikelen zullen ook voor de lokale bevolking in prijs dalen.

De minister merkte in dit kader op dat de regering goed in de gaten zal houden dat de winkeliers inderdaad hun prijzen verlagen. Indien dat niet het geval is, zal de belasting onmiddellijk weer worden geheven, zo waarschuwde hij.

Voor sigaretten en alcohol wordt, zoals de Amigoe al berichtte, een aparte maatregel getroffen waardoor alleen toeristen deze produkten 'taxfree' kunnen kopen. Daarvoor behoefde de wet niet gewijzigd te worden.

UNA probeert studenten af te schrikken:

'Met een aantal kleren op elkaar, heb je het nog koud'

WILLEMSTAD — In tegenstelling tot de gebruikelijke 'Ban Topa' waarbij de doorsnee burger vermoedelijk aan carnaval denkt, een grote happening, muziek, eetstandjes en vooral drank, is de Ban Topa op de Universiteit van een heel ander karakter. Daar zijn de drank en etenswaren vervangen door nuttige informatie over de verschillende opleidingen die men kan volgen.

Dat zei C. Buncamper bij de officiele opening van de Ban Topa UNA. Buncamper sprak namens de studenten en ging in op de roerige ontwikkelingen van de afgelopen maanden. Opvallend noemde Buncamper het feit dat daarbij steeds getwijfeld is aan het bestaansrecht van de UNA: "Wij willen alle bezoekers het tegendeel bewijzen. Het is tijd dat we gaan inzien dat de universiteit al deze negatieve informatie zal overleven indien wij onze koppen bij elkaar steken. Het mag geen kwestie meer zijn van dat groepen binnen de UNA- gemeenschap langs de lijn blijven staan en eisen dat alles van bovenaf geregeld moet worden. Alleen door mee te werken zullen er oplossingen bereikt kunnen worden."

INFO-STROOM

De Ban Topa is volgens Buncamper de start van een informatie- stroom naar leerlingen die een keuze moeten maken over een vervolgstudie. Hij merkte op dat deze leerlingen worden doodgegooid met folders over universiteiten in Nederland en de Verenigde Staten en dat er in feite weinig informatie over de UNA is.

Dat hebben de studenten, docenten en overig personeel proberen recht te zetten. De bezoekers van de Ban Topa krijgen een enorme hoeveelheid kleurige folders mee naar huis waarin duidelijk wordt uitgelegd wat elke studierichting inhoudt, wat men ermee kan doen en waarom studeren aan de UNA zo belangrijk is. "Immers ons land heeft dringend behoefte aan enthousiast en vakkundig kader, om zich verder te kunnen ontwikkelen. Doe je mee?", zo sluit de slotzin van bijna elke folder.

CONCURRENT

Uiteraard wordt Nederland gezien als "de grote concurrent" van de UNA. Er wordt dan ook naarstig geprobeerd om Nederland zo negatief mogelijk af te schilderen. Zo is er het boekje 'UNA si, Hulanda no' waarin allerlei negatieve ervaringen van studenten in Nederland worden beschreven.

Wat dacht u hiervan: "In Nederland kent men de 'voorjaars- stormen', 'zomerbuien', najaarsstormen' en 'sneeuwstormen'. De gemiddelde Antilliaan neigt dan om de bus of tram te nemen, maar vaak heeft hij het geld er niet voor en moet hij dan fietsen. Dit betekent dan een regenjas aanschaffen, tegen windvlagen met de kracht van 'orkaan Joan' (een zeer actueel boekje dus;red) in fietsen en druipnat op de universiteit aankomen. (Je kan ook spijbelen maar het kan soms dagen achtereen regenen.) In de winter is het erger: om half negen als de colleges beginnen is het nog donker; in de middag schijnt even de zon en tegen de tijd dat je naar huis fietst is het weer zo zwart als de nacht. En denk erom: met een aantal kleren op elkaar, handschoenen, sjaal, oor- en beenverwarmers aan, heb je het nog steeds koud!", aldus de optimistische tekst in de brochure. Zou dit afschrikwekkend genoeg zijn?

Onze 'dynamische' minister van Onderwijs is skars!

ONZE 'dynamische' minister van Onderwijs, Ellis Woodley, begint een beetje 'skars' te worden. Een beetje erg 'skars' zelfs...

Het is uiteraard altijd een probleem met de ministers die afkomstig zijn van de Bovenwindse eilanden, dat zij hun 'stekkie' daar houden en daardoor niet altijd op Curaçao zijn. Een minister van Onderwijs, behoort evenwel aanwezig te zijn bij de belangrijkste evenementen op onderwijsgebied en Woodley begint een aardige reputatie op de bouwen dat hij het met die verantwoordelijkheid niet zo nauw neemt.

De 'koude oorlog' op de Universiteit van de Nederlandse Antillen, was al geruime tijd gaande, toen Woodley dan eindelijk opdook. Inmiddels hadden minister Stanley Inderson (zou hij al dat waarnemen niet beu worden?) en premier Liberia- Peters al de hete kolen voor hem uit het vuur gehaald.

Bij de opening van het seminar 'Taal, Onderwijs en Nationale Ontwikkeling' (dat voor alle eilanden van de Antillen belangrijk is), schitterde Woodley wederom door afwezigheid. Dat was ook het geval bij de officiele opening van de Ban Topa UNA waar Inderson (alweer!) waar moest nemen.

Donderdag werd echter nog optimistisch medegedeeld dat Woodley vrijdag op Curaçao zou komen. De organisatoren hadden aan hem dan ook de eer toegekend om het seminar officieel te sluiten (dan doet 'ie tenminste iets...). Helaas, helaas, Woodley zat gisteren nog steeds op de Bovenwinden, waar op onderwijsgebied toch echt niet zoveel gebeurt. Zou de man soms vliegangst hebben?

Metry: Maatregel geldig tot 1 januari 1989

Lotenverkopers Wega di Number mogen extra prijzen uitloven

WILLEMSTAD — De gedeputeerde Faroe Metry van Financiën heeft besloten dat alle lotenverkopers die thans zijn ingeschreven bij de Fundashon Wega di Number gedurende de maanden november en december vrij zijn extra prijzen uit te keren aan de verliezers. Deze prijzen mogen een geldbedrag zijn of in natura uitgekeerd worden. Deze voorlopige beslissing van het Bestuurscollege is geldig tot 1 januari 1989. In de tussentijd zal een wijziging aangebracht moeten worden in de Loterijverordening 1909 om de verkoop van loten weer aan strakke regelingen te onderwerpen. Momenteel vertoont deze wet enige mazen, aldus gedeputeerde Metry.

Hij verklaarde vanochtend desgevraagd dat vooruitlopend op de beslissing aanstaande woensdag van het Bestuurscollege voor een tijdelijke tussenoplossing gekozen is. "Om meer duidelijkheid te brengen in de onlangs gerezen problemen rond de loterijen hebben wij het uitkeren van extra prijzen aan de verliezers vrijgegeven", aldus gedeputeerde Metry.

Zoals bekend is recentelijk verwarring ontstaan over de eventuele legaliteit hiervan. "Eén van de geregistreerde nummerverkopers, Oscar (Cabeza) Rodriguez, heeft als eerste dit systeem toegepast. Degenen die bij hem loten kochten, mochten bij het niet winnen van een prijs opnieuw gratis meedingen naar een extra prijs, zoals koelkasten, televisies en zelfs een auto werd uitgeloofd. De loten werden daartoe afgestempeld en in een kartonnen doos gedaan, waarna opnieuw een trekking plaatsvond. Hier is dus in feite sprake van een extra loterij maar geen loterij zoals bedoeld in de vergunningen die aan de nummerverkopers verleend zijn", zo sprak de gedeputeerde.

WEGA DI NUMBER

Directeur Harold Wanga van Fundashon Wega di Number, de enige instantie die tot dan loten mocht verkopen en prijzen uitgeven, protesteerde tegen deze gang van zaken. Volgens hem mocht alleen de Fundashon Wega di Number een loterij houden en zouden de handelingen van Cabeza illegaal zijn. Hij eiste dat de overheid zou ingrijpen om de legaliteit van loterijen die in de Landsverording 1909 zijn vastgelegd, te waarborgen. Een onderzoek door de Afdeling Juridische Zaken (AJZ) bracht aan het licht dat de bepalingen in deze wet niet waterdicht zijn, hetgeen volgens de gedeputeerde geleid heeft tot bovengenoemd besluit. Een wetswijziging is noodzakelijk om met ingang van 1 januari volgend jaar de verkoop van loterijen weer aan strakke bepalingen te onderwerpen.

"De juridische situatie is zo dat nu niet opgetreden kan worden vanwege tegenstrijdigheden in de wettelijke bepalingen", zo zei gedeputeerde Metry. "Op advies van AJZ is het beter om de situatie voor alle geregistreerde lotenverkopers gelijk te trekken in afwachting van de beslissing van het Bestuurscollege. Het advies is al klaar".

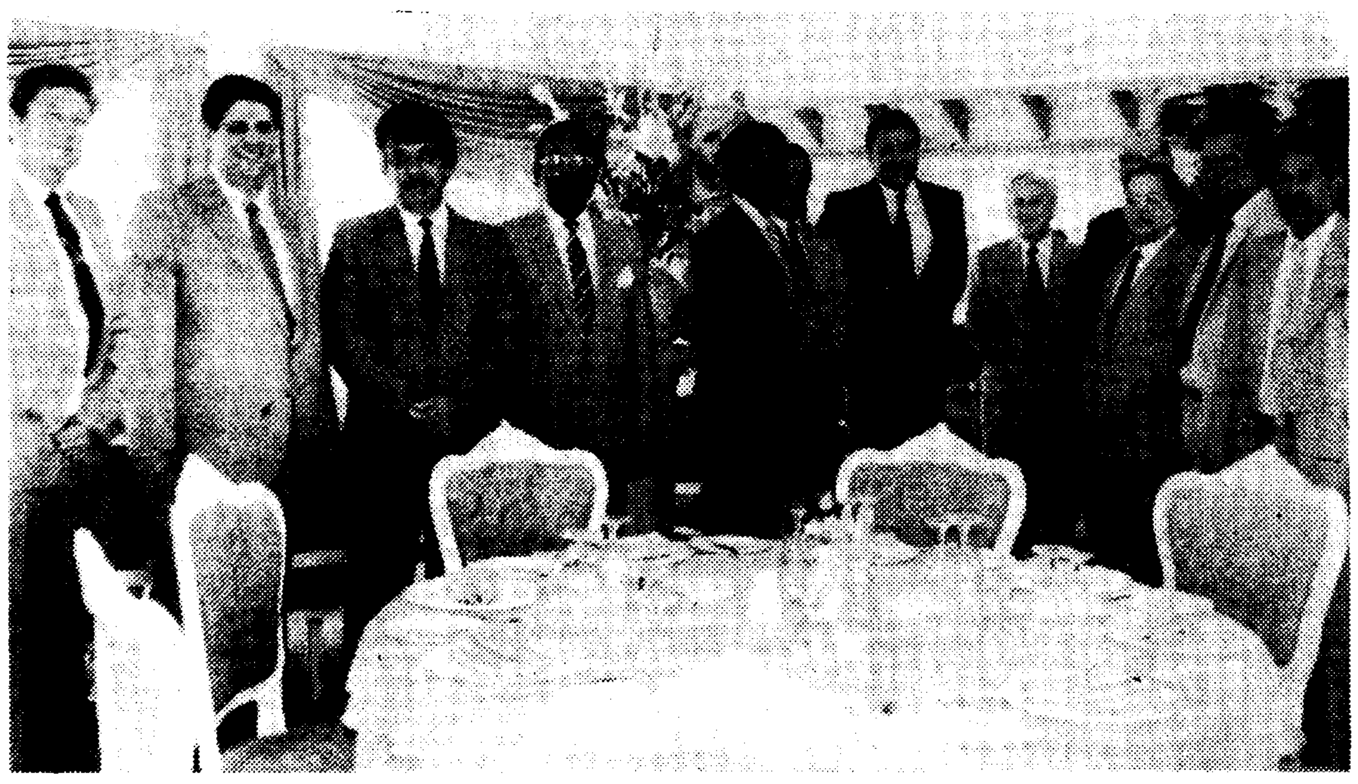
Er zijn momenteel ongeveer 380 vergunningen uitgegeven. Dit betekent niet dat er ook evenzoveel lotenverkopers zijn. Sommige verkopers hebben namelijk meerdere vergunningen. Afgelopen woensdag heeft de gedeputeerde het hoofd van AJZ en de directeur over deze kwestie gehoord. Toen is reeds volgens gedeputeerde Metry instructie gegeven om met ingang van volgend jaar de loterij wettelijk definitief te regelen.

AFWACHTEND

De meeste nummerverkopers hebben tot nu toe een afwachtende houding aangenomen. Zij willen eerst bekijken wat de overheid aan de loterij van Cabeza gaat doen, voordat zij ook tot een dergelijke handelwijze overgaan. Nu blijkt dat er mazen in de wet zijn en op grond van het besluit van gedeputeerde Metry zullen meer verkopers het voorbeeld van Cabeza volgen. Een aantal nummerverkopers is niet zo gelukkig met het vrijgeven van de loterij. Zij moeten nu ex-tra uitgaven doen om prijzen te kopen, hetgeen extra onkosten voor de nummerverkopers met zich meebrengt. "De kopers van loten zijn blij een tweede kans te krijgen. Iemand als Cabeza maakt veel reclame met zijn prijzen, waardoor hij veel kopers van loten aantrekt. Maar een groot deel van de kleinere lotenverkopers heeft niet genoeg geld om prijzen als auto's ter beschikking te stellen".

"De nummerverkopers die vertegenwoordigd zijn in de Fundashon Wega di Number moeten dan ook in de komende maanden consensus vinden over de verder te volgen weg: het uitloven van extra prijzen blijft binnen zekere grenzen gehandhaafd of men gaat weer terug naar het oude systeem. Dat moet in de komende wetswijziging vastgelegd worden, zodat de loterijen begin volgend jaar weer opnieuw aan strakke regels gebonden zullen zijn", aldus gedeputeerde Metry.

Nieuw restaurant Valentino's



NOORD — In Palm Village Resort vond vrijdag de opening plaats van het nieuwe restaurant Valentino's, gespecialiseerd in Italiaanse en andere internationale gerechten.
Onder de gasten van Johnny Chemaly en Stanley Albertus van Palm Village bevonden zich (zie foto) de leden van de ministerraad en de secretaire.

ORANJESTAD — **De AVP, die bij de ondertekening van de verkiezings- lijsten het iedere keer weer "anders dan de anderen" doet, gaat het ook ditmaal opvallend doen.**

In tegenstelling tot de andere partijen die vanaf de eerste dag zullen gaan staan dringen om hun lijst als eerste vol te tekenen, zal de AVP dit pas enkele dagen later gaan doen. Volgens een AVP-communiqué gaan de kiezers van de groene partij pas op maandag 21 november de lijst binnen een paar uur voltekenen. Dit — aldus het communiqué — om confrontatie met fanatici te voorkomen.

Uit het communiqué blijkt verder dat AVP activiteiten zal organiseren in Club Bonaire op 8 november en 9 november in Centro di Barrio Dakota.

Nieuwe competitie basketbal Aruba

SANTA CRUZ — **De Arubaanse Basketball Bond heeft met het linkerbeen de nieuwe competitie ingeluid. Er waren niet voldoende spelers aanwezig voor het openingsdéfilé, waardoor dit afgelast werd.**

Ook de eerste competitiewedstrijd tussen de damesploegen Connie Francis Club en Nwiwa kon geen doorgang vinden, omdat de twee boards niet op de vereiste hoogte bleken te zijn geïnstalleerd.

Vrijwilligers moesten er aan te pas komen om de boards weer speelklaar te maken. Hierdoor ging zo'n twee uren verloren. Besloten werd alleen de tweede wedstrijd van de avond tussen de heren van Chinese Ritz en Amstel Rebels te spelen. De wedstrijd eindigde in een 84-67 overwinning voor Chinese Ritz.

De beste scorers waren: Edu-ardo Jiménez (Chinese) 23 punten, Bito Martina (Chinees) twintig punten en Rayborne Didder (Amstel) vijftien punten.

Maandag worden op de baan van Centro di Barrio Brazil de volgende wedstrijden gespeeld: Leonisa - Nwica (7.30 uur, dames) en RCA - Amstel Rebels (9 uur, heren).

Aruba Hotel Enterprises over Concorde

Twee miljoen aan schulden aan overheid reeds betaald

ORANJESTAD — **De vice-president van Aruba Hotel Enterprises — eigenaar van het Concorde Aruba Hotel — dr Rogulo Semideay heeft verklaard dat het hotel twee miljoen florin van zijn schuld aan de Arubaanse overheid heeft afbetaald. Dr Simedeay wilde niet ingaan of hiermee het totale bedrag aan de overheid is betaald — zoals bekend werd steeds een bedrag van vier miljoen benoemd — doch zei wel dat hij het niet eens is met het bedrag dat de overheid stelde en dat een en ander eerst onderzocht dient te worden.**

De financiële problemen in het hotel ontstonden door de wijze waarop Pratt International destijds de zaken beheerde. Met nadruk stelde de vicepresident dat het Concorde Hotel de afgelopen tien jaar altijd aan zijn verplichtingen voldeed en daadwerkelijk bijdroeg aan Aruba, zowel in slechte als in goede tijden.

Dr Semideay zette uiteen dat de Inspectie van Belastingen bepaalde bijdragen heeft die Concorde Hotel schuldig zou zijn, maar waarmee het hotel het niet eens is. Gezamenlijk zal worden nagegaan waar mogelijk het verschil zit.

De nieuwe general manager van het hotel, Alejandro Arce, benadrukte dat het Concorde Hotel diverse plannen heeft op korte en op lange termijn. Op korte termijn zal aandacht worden besteed aan de structuur en het beleid van het hotel. Op lange termijn bestaan plannen om het hotel geheel te renoveren.

Ten aanzien van de schulden die het hotel buiten de overheid heeft, werd verzocht nog even geduld te willen hebben, doch dat ook deze schulden spoedig betaald zullen worden.

Morgen zwemtocht Aruba Dolphins

SAVANETA — **Voor de zwemtochten, die morgen door zwemvereniging Aruba Dolphins worden georganiseerd, kan reeds vanaf acht uur 's morgens worden ingeschreven bij de Zeeroverspier te Savaneta 270.**

De 1-km zwemtocht vanaf de Marinierskazerne naar de Zeeroverspier start om elf uur. Aruba Dolphins zal zorgen voor het vervoer van de zwemmers.

Om twaalf uur wordt een waterballetshow gegeven door de Seoul-gangers Roswitha Lopez en Yvette Thuis, gevolgd om één uur door de 2-km tocht vanaf het strand te Curá Cabai naar de Zeeroverspier.

Het programma vermeldt verder: waterskishow (2 uur), prijsuitreiking (3 uur), waterpolo (3.30 uur), terwijl het Seafood Restaurant vanaf twaalf uur open gaat.

Kerst-happening

ORANJESTAD — **Vanaf 7 december zal er in alle districten — volgens schema A — een 'Kerst-happening' worden gehouden. Het idee is in elk district een grote Kerstboom te plaatsen, waaromheen dans en muziek in Kerststemming worden gebracht.**

Op de scholen is een beroep gedaan om mee te helpen aan de versiering van een Kerstboom en de omgeving. In de Nationale bibliotheek is een tentoonstelling geopend van allerlei artikelen die bij een Kerstboom passen.

De scholen kunnen tevens een boek en een cassette met Kerstliederen afhalen, waardoor de kinderen in staat worden gesteld deze liederen te leren en tijdens de 'Kerst-happening' te zingen.

Deze artikelen worden door UNOCA gesponsord, terwijl het WEB voor Kerstverlichting aan de Kerstbomen zal zorgen.

ORANJESTAD — De eerste wedstrijd om het AA baseballkampioenschap van Aruba tussen Aruba Video Center en Marlboro eindigde gisteravond in een 2-1 overwinning voor AVC.

De ploegen waren goed aan elkaar gewaagd. Pas in de elfde inning kwam in de 1-1 stand een wijziging door de winnende run van AVC.

JUBA, stad in zuiden Sudan: mensen sterven er van de honger

JUBA — **In een eindeloze zoektocht naar iets te eten schuifelen duizenden mensen over de lege markten in Juba, in het zuiden van Sudan. Nog eens duizenden druppelen binnen vanuit het platteland, op de vlucht voor de burgeroorlog.**

Opstandelingen van het Sudanese Volksbevrijdingsleger (SPLA) belegeren de stad al jaren. Honger is er niets nieuws, maar nu sterven de mensen van de honger. Juba is een stad met nauwelijks iets te eten, met vrijwel geen werk, maar met des te meer vluchtelingen.

Alle hoop lijkt gericht op de maïsluchtbrug die de Verenigde Naties verleden week zijn begonnen, ondanks het risico dat het SPLA de hulpvliegtuigen uit de lucht schiet. Het SPLA vecht voor meer autonomie voor de voornamelijk christelijke en Animistische zuiderlingen. Het vindt dat de Islamitische noorderlingen het land te veel domineren.

Op de stoffige Conyo-Conyomarkt dwalen duizenden vrouwen met lege manden of emmers langs de rijen lege stalletjes, op zoek naar graan, dat er niet is.

BRAAKSEL

Terwijl anderen op zoek gaan naar iets te eten, past Angela Anduga, 25 jaar en zwanger, op de kinderen in de tuin van de school waar zij onderdak hebben gevonden. Zachtjes houdt zij een hand onder de kin van een broodmager kind van een jaar, dat een gelig waterachtig braaksel uitspuwt. "Dit is het engie dat wij te eten hebben", zegt ze en wijst slapjes in de richting van een stapeltje knoppen van waterlelies. De vrouwen die voedsel zoeken, halen die knoppen uit de Nijl, drie kilometer verderop. Ze eten de knoppen gedroogd of tot pap gekookt. Hun voedingswaarde is maar klein.

Een paar meter verderop deelt een man samen met twee zoons een tinnen kom gekookt, gelig zout water. Een derde kind, met ontstoken ogen, drinkt zijn portie uit een vieze plastic kom.

SOEPKOM

Dit zijn de mensen, de vluchtelingen van de burgeroorlog, die een soepkom maïs per dag krijgen wanneer de VN-hulp wordt verdeeld. De Sudanese regering schat het aantal vluchtelingen in Juba op honderdduizend. Ieder plekje in de stad is bezet. Veel vluchtelingen hebben zelfs geen tent en slapen onder de blote hemel. Anderen hebben een plaatsje gevonden in scholen. In een school van vijftien bij drie meter slapen tweehonderd vluchtelingen.

Er heerst diarree. Malaria en ingewands- stoornissen vormen een grote bedreiging. "Er is geen hygiëne meer", zegt Chapin Karas Yokoju, directeur Voorlichting van de provincie. "De mensen hebben zo een honger dat ze alles pakken, zelfs als het bedorven is en smerig. Wij kunnen hen daar niet van weerhouden".

Malta Amstel tennistoernooi jeugd-dubbels

ORANJESTAD — **Op 9 december begint het jaarlijkse Malta Amstel jeugddubbeltennistoernooi.**

De inschrijving voor dit toernooi is vanaf maandag 7 november tot en met 28 november zes uur 's middags bij de bar van het Marlboro Tennispark, bij de bekende tennistrainers en bij leden van de jeugdtenniscommissie.

De loting is eveneens op 28 november om zeven uur, terwijl de wedstrijdschema's op 4 december om vier uur in het Marlboro Tennispark kunnen worden afgehaald. Het hele toernooi zal in het Marlboro Tennispark worden gespeeld.

Nadere informatie is verkrijgbaar bij de leden van de jeugdcommissie: A. Ponson (tel.: 24067), J. van Romondt (23899), M. McJannet (23228), A. Henriquez (25245), Rita Wong (33506) en E. de Cuba (22045).

Shell Nederland: tweeduizend banen weg in middenkader

UTRECHT — De vakbond voor hoger personeel NCHP vreest dat in de komende jaren bij Shell Nederland 2.000 van de 6.000 banen in het middenkader verdwijnen als gevolg van het verder automatiseren van werk en het uitbesteden van activiteiten. De Shell- directie noemt de angst van de NCHP "voorbarig" en stelt dat het verwachte banenverlies "op geen enkele manier is hard te maken".

NCHP-voorzitter J. Coster erkende dat het getal van 2.000 banen niet op concrete informatie is gebaseerd, maar berust op verwachtingen van leden van de vereniging van hoger personeel (VHP) bij Shell en op eerdere ervaringen bij onder meer het Philips- en Unilever- concern.

LUCAS INDUSTRIES, Brits producent van vliegtuig- en auto-onderdelen, heeft zijn winst voor belastingen in het eind juli afgesloten boekjaar met 28 procent zien stijgen tot 146,3 miljoen pond sterling. Vooral op de Amerikaanse markt heeft de onderneming goede resultaten bereikt. Lucas Industries kocht in het afgelopen boekjaar zeven bedrijven, vooral op het terrein van de vliegtuigbouw. Er werden tien bedrijfs- onderdelen afgestoten, vooral op het gebied van de autoproduktie.

De twee studentes Karin Schoonderbeek en Caroline van der Zande hebben aan hun studie aan de Arnhemse PABO een zeer bijzondere ervaring toegevoegd, na een reis naar Curaçao in het kader van een uitwisselings- programma met de Pedagogische Akademie op Scharloo.

De twee meisjes zijn hier vier weken gebleken, in welke periode zij een cultureel- maatschappelijk onderzoek hebben verricht. In een gesprek vertellen Karin en Caroline over dit onderzoek en hun ervaringen op Curaçao en Bonaire. De meisjes kregen af en toe een flinke 'cultuurschok' zo blijkt uit hun verhaal. Bijvoorbeeld toen ze geconfronteerd werden met het systeem van 'bijvrouwen'. Hun kennis van deze 'overzeese gebieden' blijkt ook niet zo ver te reiken. Schrijvers, wiens boeken op de Antillen al jarenlang verplicht zijn voor het eindexamen HAVO en VWO, waren voor Karin en Caroline volslagen onbekend.



door Nel Casimiri

Karin en Caroline van de Arnhemse PABO zijn gastvrij ontvangen

'Dit was een unieke stagereis'



Karin en Caroline zijn derdejaars studentes aan de PABO in Arnhem. In dat derde jaar moeten zij verschillende stages lopen en na een les over Zuid-Amerika in december, verzuchtte de leraar dat er eigenlijk een uitwisselings- programma zou moeten zijn. Hij suggereerde de studenten de doelstellingen voor zo'n uitwisselings- project op papier te zetten. Hij zou dan proberen hen te helpen het te verwezenlijken.

Nu heeft een docent van de Arnhemse PABO, Jan de Caluwe, enkele jaren op Curaçao aan het Maria Immaculata Lyceum les gegeven en hij zocht contact met de PA op Curaçao om te vragen of die wat voelden voor zo'n uitwisselings- project. Na een positief antwoord moesten nog de financien geregeld worden. Met behulp van de NUFFIC, een stichting die de subsidies verstrekt voor projecten buiten het koninkrijk, maar voor deze keer ook voor Curaçao; de gemeente Arnhem en met financiele steun van twee congregaties, werd zoveel geld bijeengebracht dat de eigen bijdrage nog maar driehonderd gulden bedroeg en dat stelde de eerste studenten in staat de tocht naar Curaçao te ondernemen.

VRAGEN

Zij combineerden de drie weken stage met een week herfstvakantie zodat zij vier weken op Curaçao konden blijven, waar zij logeerden bij docenten en studenten van de Curaçaose Pedagogische Akademie.

De studentes hebben op Curaçao een "cultureel- maatschappelijke stage" gelopen, zoals Caroline die omschrijft. Karin legt uit dat het onderzoek twee onderdelen had: "We hebben een aantal vragen opgesteld die we moeten onderzoeken en we moeten voor de hoogste groepen van de Nederlandse basisscholen didaktisch materiaal samenstellen waarin we de ervaringen en inzichten, opgedaan in deze stage verwerken. Dat materiaal moet geschikt zijn om Nederlandse kinderen bekend te maken met de achtergronden en de leefwijze van Antilliaanse mensen".

'Cultureel-maatschappelijke stage'

En hoe luidden die onderzoeksvragen?

Karin: "De eerste vraag is: Hoe is de verhouding kinderen-volwassenen, in en buiten het gezin (met name in de school), in vergelijking met Nederland? De volgende is: Welke bijzondere eisen worden aan de didaktiek en methodiek gesteld waar de schooltaal niet dezelfde is als de moedertaal van de meeste kinderen, zoals op Curaçao (en in veel ontwikkelingslanden) het geval is, en welke pedagogische implicaties zijn met die situatie verbonden? Ten derde: Hoe was/is de maatschappelijke positie van de vrouw (vroeger en nu) en welke omstandigheden en ontwikkelingen hebben daar invloed op?"

GESPREKKEN

Caroline: "En de laatste vraag luidt: Hoe komt de eigen culturele identiteit tot uiting in het theater en de dramaliteratuur, en hoe heeft zich dat uit de vroegere koloniale, afhankelijke verhoudingen ontwikkeld?"

Hoe zijn jullie te werk gegaan?

Caroline: "We hebben veel gesprekken gehad met mensen. We zijn ook op bezoek geweest bij scholen, b.v. bij het Fatima College en bij de school op Barber en ook bij de Ivoniusschool voor speciaal onderwijs. Daarna, als we terug waren op de PA, spraken we met de andere studenten".

Karin: "We hebben ook bij verschillende mensen gelogeerd. We zouden alleen bij studenten thuis logeren maar dat liep een beetje mis door de tropische storm Joan. We hebben eerst bij Enrique Muller gezeten, toen bij een tweedejaars, daarna bij een derdejaars student en nu logeren we bij Ronnie Severing. We zijn ook nog drie dagen op Bonaire geweest. Daar waren we bij Patricia en Theo".

Waar Caroline en Karin op Bonaire gelogeerd hebben, weten ze niet meer. Het was in ieder geval niet in Rincon, zo kan het tweetal zich wel herinneren.

Hebben jullie bij jullie onderzoek ook hulp gehad op Curaçao?

Caroline: "We zijn bij alles begeleid door twee leraren van de PA. Enrique Muller en Maria Ravelli. Zij zorgden ook dat we voor de antwoorden op die vier vragen terecht konden bij de verschillende deskundigen".

BEGELEIDING

Karin: "We hebben voor die eerste vraag over de verhouding kinderen- volwassenen bijvoorbeeld gepraat met de pedagogiek- leraar op school, Wini Paulo, en met Gibi Basilio van jeugdzaken, met Myrtha Leetz, Ines Doran en met Maria Ravelli zelf. Ook hebben we veel geleerd van ons bezoek aan de scholen".

Caroline: "Voor de didaktiek en methodiek heeft mevrouw Kelly haar methode Nederlands uitgelegd en natuurlijk hebben ook Ronnie Severing en Enrique Muller geholpen".

Karin: "Ook hebben we veel geleerd van ons bezoek aan de scholen. Myrtha Leetz heeft ook met ons gesproken over de vrouwenbeweging en natuurlijk Ines Doran.".

Eenmaal op gang gekomen, blijft het tweetal namen opsommen: er is ook gesproken met Jacqueline Cras en Diana Lebacs en over het drama is gesproken met Laura Quast, Pacheco Domacasse en Gibi Basilio.

Toen je vertrok had je ongetwijfeld bepaalde verwachtingen van Curaçao. Zijn die nu een beetje uitgekomen?

Karin en Caroline meteen gezamenlijk: "Nee, helemaal niet".

Karin: "Nederland en Curaçao vormen samen een koninkrijk, maar het verschil tussen arm en rijk is hier veel groter. Ook zijn hier meer onvolledige gezinnen. En de slavernij, het rassenprobleem en het taalprobleem spelen zo'n belangrijke rol".

MACHO

Caroline: "En het weer viel heel erg tegen. Eerst die orkaan, toen al die regen en dan die muggen".

Karin: "De mensen zijn nog zo bezig met hun eigen ontwikkeling te verbeteren, huisvrouwen- groepjes die praten. Ik had nooit gedacht dat de positie van de vrouw hier zo zwak zou zijn. Daar stonden we echt van te kijken, van het macho zijn en zo".

Caroline: "We zijn op de PA ook veel mondiger. Hier zien ze vaak wel. Ze laten het over zich heen komen. In Nederland zijn we veel kritischer, we hebben duidelijk een eigen mening. Hier is dat veel minder".

Hebben de studenten hier geen eigen mening of uiten ze die niet zo vlug?

Karin: "Ze uiten zich niet. Of ze een eigen mening hebben weten we niet. Misschien durven ze zich niet te uiten".

Caroline: "Misschien zijn ze bang voor wat een ander ervan zal zeggen. Het is een klein eiland. Misschien zijn ze bang het achterste van hun tong te laten zien".

Je noemde net die onvolledige gezinnen. Die kent Nederland toch ook, en steeds meer?

Karin: "We hebben er hier zelf niet veel mee te maken gehad, maar dat leerden we uit die gesprekken. Daar hoorden we ook over 'bysides', mannen met twee of drie vrouwen".

Caroline: "Wij komen misschien wel uit een erg beschermd milieu en hebben dat nooit meegemaakt".

Karin: "In zo'n korte tijd kun je niet alles zelf meemaken. We moeten het vaak van gesprekken hebben. Als je langer blijft, zie je het zelf echt; dit is maar een eerste stage".

VOORBEREIDING

Wat hebben jullie gedaan als voorbereiding op deze reis?

Karin: "We hebben de tv-serie Antilliaans verhaal helemaal gevolgd en op aanraden van Jan de Caluwe hebben we de boeken van Diana Lebacs gelezen, speciaal die over Nancho".

Caroline: "Ook hebben we een reisgids gelezen over Curaçao, waarin verteld wordt over de koloniale ontwikkelingen. En het Cultuureel Mozaiek".

Hebben jullie dat helemaal gelezen?

Karin en Caroline: "Nou ja, stukken eruit".

En de boeken van Debrot, Van Leeuwen en Marugg?

Karin: "Wie zijn dat?"

Caroline: "Nooit van gehoord".

Jullie hebben nu contacten gelegd met Antilliaanse studenten. Stopt dat nu je weer naar huis gaat of blijven jullie die contacten onderhouden?

Karin: "Die contacten met de studenten zijn zeker blijvend. Zes studenten kwamen ons halen van Hato. Ze hadden bloemen bij zich. Er was gelijk contact. We voelden ons gelijk op ons gemak, gelijk thuis".

Caroline: "We hebben helemaal geen aanpassings- problemen gehad".

BANG

En toen Joan langskwam, waren jullie niet bang?

Caroline: "We hebben gelijk naar huis gebeld. Die waren best wel ongerust, want het was in Nederland op de radio en op de tv geweest".

Karin: "Wij zaten toen bij Rensley, een derdejaars student en voor ons viel het erg mee. We zaten droog en het leek daar niet zo erg, maar toen we later rond gingen kijken, schrokken we wel erg. Al die schade".

Nu jullie hier stage hebben gelopen, gaan er nu ook Antilliaanse studenten naar Nederland?

Karin: "Het is de bedoeling dat er twee of drie Antilliaanse studenten naar Nederland gaan voor een cultureel- maatschappelijke stage. Ze komen dan bij ons op de PABO. Waarschijnlijk gaan ze niet zozeer cultureel onderzoek doen, maar zullen ze meer de didaktiek en de methodiek induiken".

Wie gaan er?

Caroline: "Dat is nog niet zeker. Het is ook nog niet zeker of het tweede- of derdejaars studenten zullen zijn. Ze willen ook hier instanties zoeken om de reis te sponseren, net als bij ons".

'We voelden ons gelijk op ons gemak'

NAAR SCHOOL

Wat hebben jullie nu het leukst gevonden van deze weken op Curaçao?

Caroline: "Bonaire, die drie dagen Bonaire".

Karin: "We zijn met vijf meiden met een gehuurde auto het eiland rondgetrokken. We hebben flamingo's gezien, en die schelpen, en we hebben gezwommen. We hebben drie dagen geen school gehad, we hoefden niets te doen".

Caroline: "We moeten hier op Curaçao elke dag naar school; gesprekken houden, netjes aangekleed zijn".

Karin: "We hebben zoveel gastvrijheid genoten. We kregen uitnodigingen om te eten, om te zeilen. Ook op de PA zelf. Als je ziet wat die studenten allemaal voor ons gedaan hebben.

Caroline: "Dit weekend gaan we met de studenten en met Enrique en Maria naar Knipbaai kamperen en zondagochtend gaan we de Christoffelberg beklimmen".

Karin: "We slapen hier weinig, dat breekt ons nu op, maar we genieten veel. In het tempo van de mensen zit wel een groot verschil. Daar ergeren we ons soms aan, op het postkantoor bijvoorbeeld. Dat komt natuurlijk door het klimaat. Dat kan niet anders. Na verloop van tijd zouden we ons wel aanpassen. We kunnen niet allemaal net als Maria Ravelli de hele dag door hollen".

EIGEN ONTWIKKELING

Is deze reis ook belangrijk geweest voor jullie eigen ontwikkeling?

Caroline: "Dit was een unieke stagereis".

Karin: "We hebben heel veel nieuwe indrukken opgedaan".

Caroline: "Het was fijn dat we met ons tweeën waren. We konden praten over wat we hadden meegemaakt, omdat we het allebei meemaakten".

Op maandag 31 oktober vertrokken Caroline en Karin weer naar Nederland. Ze mogen een dag uitslapen, maar daarna moeten ze weer naar school. Hun scriptie en lesmateriaal zullen ze ook naar Curaçao sturen, zodat de studenten van de Pedagogische Akademie op Curaçao ook kunnen zien hoe zij hun indrukken verwerkt hebben.

Caroline en Karin zijn van plan om op de basisscholen in Arnhem waar zij stage gaan lopen en lesgeven, lessen over Curaçao te geven, om de leerlingen bekend te maken met Curaçao en de Antillen.

Nobelprijswinnaar literatuur 1988

Nagib Mahfuz, de ziener van Caïro

"MIJN levensverhaal is niet veel bijzonders. Ik ben geboren uit een eenvoudige familie in Gamaliyya (een volkswijk van Caïro). Mijn vader was een ambtenaartje. Zelf heb ik een typisch Egyptische opleiding: Kuttaab (moskeeschool), middelbare school, daarna studie filosofie aan de universiteit, in 1934 afgestudeerd, daarna functies bekleed bij administratie universiteit, het ministerie voor de religieuze bezittingen en daarna bij het ministerie van cultuur, onder meer bij het directoraat voor de film. Mijn dag heeft altijd uit twee stukken bestaan, 's ochtends werken voor de kost, 's middags de literatuur".

Met deze woorden vatte Nagib Mahfuz zijn maatschappelijke loopbaan samen in een gesprek dat ik enige jaren geleden met hem had. Veel meer valt er over het ambtelijk bestaan van het jongste Nobelprijswinnaar voor de literatuur niet te vertellen. Een beetje een saaie man eigenlijk, over wiens privéleven men nauwelijks meer weet dan dat hij op tweeënveertig jarige leeftijd, dus laat, trouwde en twee dochters heeft die toen ze nog thuis waren zijn boeken niet mochten lezen. Een oude, aardige, hardhorende en bijziende man die als hij dood gaat, naar eigen zeggen, in elk geval zijn bekendste werk, 'De Trilogie' mee naar de hemel wil nemen.

— door Ed de Moor —

Het eerste deel van 'De Trilogie' verscheen in 1956, de twee andere delen volgden in 1957. Zij-vormt de imposante afsluiting van de eerste belangrijke periode in het werk van deze Arabische auteur, de periode van de zogenaamde 'Caïro'-romans. Romans die alle spelen in een wijk van Caïro en een sociaal- realistische invalshoek hebben. Het is eigenlijk rond deze trilogie dat men Mahfuz' hele werk kan groeperen.

De Nobelprijswinnaar is van huis uit filosoof met een sterk sociologische en positivistische benadering van het menselijk bestaan. Na zijn universitaire studies stond hij voor de keuze: wetenschap of literatuur. Hij koos voor het laatste en stelde zich tevreden met een ambtenaars- bestaan om in zijn onderhoud te voorzien. Zijn schrijverschap ontplooide zich eind jaren dertig en gedurende de tweede wereldoorlog.

De Egyptenaren hoopten dat de strijd in Europa hen zou bevrijden van de gehate Engelsen. Een golf van nationalistische gevoelens overspoelde het land. De schrijvers vertaalden die gevoelens in historische romans waarin de grootheid van Egypte en van het oude Islamitische rijk bezongen werd. In die sfeer debuteerde de jonge Mahfuz met een drietal romans waarin episodes uit het rijk van de farao's beschreven werden. Voor de tweede roman kreeg hij in 1942 een gedeelte aanmoedigings- prijs, maar veel succes hadden deze 'faraonische' romans niet.

Lang bleef Mahfuz dan ook niet in het verleden hangen. Zijn oorspronkelijke plan om dertig romans te schrijven over Egypte's verleden gaf hij op en hij begon om zich heen te kijken naar het leven van de kleine man in de volkswijken die hij zelf zo goed kende als geboren inwoner van Caïro.

CAÏRO-ROMANS

Vanaf 1945 begon de stroom van romans over Caïro te vloeien met 'Khan al-Khalili', een boek over een familie die na de dood van de vader in financiële problemen komt en daarom moet verhuizen naar de dan zeer armoedige wijk van de handarbeiders van Khan al-Khalili, nu welbekend bij de toeristen en souvenirjagers. De oudste zoon van de familie doet alles om de jongste de kans te geven te studeren, maar alles is vergeefs, de jongste sterft aan tuberculose.

Een typisch derde-wereldthema zou men kunnen zeggen — de strijd om het bestaan — dat in vele romans van Mahfuz minstens een rol speelt. In de roman Nieuw Caïro (1946) worden drie studenten ten tonele gevoerd die drie groepen in de Egyptische samenleving vertegenwoordigen: de corrupte baantjesjagers, de overtuigde marxisten en de oprechte moslimbroeders. Zij komen afzonderlijk of gezamenlijk ook terug in latere romans.

STROMINGEN

De oudste zoon drukt de voetsporen van zijn vader, maar een andere zoon wordt aangetrokken tot een actieve beleving van zijn godsdienst, terwijl de intellectueel van de familie voor het schrijverschap kiest. Nog duidelijker wordt het zoeken naar een nieuwe zin van het bestaan in twee kleinzoons: de één kiest voor het lidmaatschap van de communistische partij, de ander voor de moslimbroederschap. Ze vertegenwoordigen zo binnen eenzelfde familieverband de twee uiterste stromingen in de Egyptische politiek van toen. Beide groeperingen wilden een oplossing bieden voor de politieke chaos waarin Egypte zich na de tweede wereldoorlog en na 1948, de eerste oorlog met Israël, bevond.

De drie romans die in versneld tempo de ontwikkelingen binnen deze Caïreense familie beschrijven, zijn elk genaamd naar een wijk van het oude Caïro: **'Bayn al-Qasrayn'**, **'Qasr ash-Shawq'** en **'As-Sukkariyya'**.

NA 1952: CRISIS

Na 1952 maakte Mahfuz een persoonlijke crisis door die hem het schrijven jarenlang belette. Zelf is hij er ontwijkend over. Bromt desgevraagd dat men alleen kan schrijven als er frustraties zijn en dat met Nasser alle frustraties van de baan waren. Het land had weer hoop. Egypte bouwde aan een nieuwe toekomst. De verschijning van 'De Trilogie' in 1956 en 1957 zal hem toch weer overtuigd hebben van zijn roeping als schrijver, want in 1959 komt hij terug met in een feuilletonvorm gepubliceerde roman. Deze roman sluit in zijn titel aan op de vroegere romans en suggereert dat het opnieuw zal gaan over een deel van de Caïrose realiteit:



Nagib Mahfuz, '...terechte erkenning van een bescheiden schrijver...'

'Kinderen van onze wijk' speelt inderdaad in en om Caïro, maar namen en personages zijn fictief. Het gaat niet langer om het leven van individuele personages aan wie men een zekere algemene waarde toe kan kennen. In 'Kinderen van onze wijk' gaat het om de geschiedenis en het lot van de hele mensheid, die één, zichzelf bevechtende familie is in de visie vam Mahfuz. Het boek laat in verhulde vorm de ondergang zien van de verschillende religies, vertegenwoordigd door geestelijke leiders van Adam tot Mohammed die onder schuilnamen worden opgevoerd. Deze groepsleiders moeten strijd voeren tegen duistere krachten, afarit (duivels) en futuwwa's (boze mannen).

Ook God is aanwezig in het verhaal onder de schuilnaam Gabalawi en hij sterft van verdriet over het menselijk verraad. Van de strijdende partijen blijft de groep onder leiding van Arafa (= kennis) over die met haar geheime wapens de wereld zal beheersen.

SYMBOLISCH

Op deze roman werd in moslimkringen fel gereageerd. Het duurde tot 1969 voor hij in Beiroet kon worden gepubliceerd.

Na **'Kinderen van onze wijk'** publiceert Mahfuz tot in de jaren zeventig een stroom van romans die men het beste kan karakteriseren als symbolisch. Hoewel nog steeds de pleinen, straten, huizen en mensen van de grote stad Egyptische namen en karakteristieken hebben, worden de personages steeds meer algemeen menselijk. De lezer wordt als het ware gedwongen zich met het personage, goed of slecht, te vereenzelvigen, het te erkennen als spiegel van eigen handelen of gevoelen.

Het lijkt wel of Mahfuz naarmate hij ouder wordt zijn rebelse ideeën overdraagt op de hoofdpersonen in zijn romans. De compositie wordt eenvoudiger, de gebeurtenissen beperken zich tot een korte periode in het leven van de held en de helden zoeken hun toevlucht in onmogelijke situaties, in mystiek, in gebruik van drugs, zelfs in het doden van anderen en het lijkt allemaal nogal onontkoombaar. Boeken als **'De dief en de honden'** (1961), **'De bedelaar'** (1965) en **'Miramar'** (1967) getuigen hiervan. Ze weerspiegelen in hun symbolische geladenheid de spanning en angst in de Egyptische samenleving van de jaren zestig.

STRAFKAMPEN

In de jaren zeventig schokte Mahfuz nog eenmaal de heren politici door in romanvorm fel uit te pakken tegen de praktijken van de geheime dienst en de politieke strafkampen onder Nasser.

In 1973 beschreef hij als eerste, in de roman **'Al-Karnak'**, op welke wijze jonge mensen wegens een afwijkende politieke overtuiging werden opgepakt en bewerkt om hun kameraden te bespioneren. Het boek werd onmiddellijk verfilmd en gevolgd door een stroom van publikaties van ex-gevangenen en slachtoffers van de kampen over een periode die met de dood van Nasser in 1970 werd afgesloten.

Egypte en de hele Arabische wereld verheugen zich terecht over de toekenning van de Nobelprijs aan zijn grootste romanschrijver. Voor het eerst sinds het bestaan van die onderscheiding wordt deze toegekend aan een Arabischtalig schrijver. Het betekent niet alleen een erkenning van de bescheiden Nagib Mahfuz, maar ook van de jonge moderne Arabische literatuur. Het is te hopen dat deze erkenning ook zal leiden tot een grotere belangstelling van lezers voor literair werk uit het nog altijd verre Nabije Oosten.

(Ed de Moor is universitair docent Arabisch aan de Katholieke Universiteit Nijmegen).

Grootste festival na Holland Festival

Antilliaans aandeel in Stagedoor

— door Jos de Roo —

IN NOVEMBER wordt in Nederland het Stagedoor-festival gehouden. In de zes jaar van zijn bestaan is het uitgegroeid tot het grootste theatergebeuren in Nederland op het Holland Festival na. Het omvat niet minder dan 87 voorstellingen in 13 theaters in 8 steden. Daaronder horen twee hoofdzakelijk Antilliaanse produkties: "De zondebok" van Edward de Jongh en "Zoals zij die dromen" van Edgar White, geregisseerd door John Leerdam.

De veranderingen die in het theaterleven zijn opgetreden weerspiegelen zich in het Stagedoor- festival. Was het aanvankelijk een mogelijkheid voor elke minderheids- groep in Nederland om te laten zien wat amateurs aan toneelkunst deden, nu is het een podium voor multi- cultureel samengestelde professionele theatergroepen.

Toneelgroep Hanascine van de Antillianen Ricardo Anasagasti en Jeroen Heuvel brengt de première van "De Zondebok" van Edward de Jongh. Het is een oorspronkelijk Papiamentstalig stuk dat de Curaçaose schrijver al ruim tien jaar in portefeuille had; het is bewerkt door Jeroen Heuvel. John Leerdam regiseert "Zoals zij die dromen", waarin Paulette Smit en Helene Kamperveen optreden.

Het is geproduceerd door Cosmic Illusion, waarvan Norman de Palm en Felix de Rooy de drijvende krachten zijn. Van de Surinaamse schrijfster Thea Doelwijt staan twee stukken op het programma: de musical "Cora-O" en "Iris", terwijl het grote gezelschap De Nieuw Amsterdam van Rufus Collins en de Surinamer Henk Tjon komt met een grootscheepse bewerking van "De Koopman van Venetië" van Shakespeare onder de titel "De Koopman van Amsterdam".

KEUS

Het Stagedoor- festival is begonnen als een initiatief van vier kleine Amsterdamse theaters die minderheids- groepen een kans wilden geven zich te presenteren. Nu is de organisatie zo groot geworden dat dit jaar voor het eerst een programma- commissie de keus van de stukken heeft gemaakt. Hierin zit de Antilliaanse Hortence Sermaat namens beleidsmakers, de Surinaamse Alida Neslo voor de theatermakers en Matti Austen namens de programmering.

Op de persconferentie aan het begin van het festival legde Hortence Sermaat uit welke criteria de programma- commissie heeft gehanteerd: "In het huidige festival is niet langer belangrijk dat er van iedere groepering of nationaliteit iets wordt gepresenteerd. Het uitgangspunt is het multi- culturele karakter van een groep, naast kwaliteit uiteraard. Dat betekent niet dat de thematiek van voorheen taboe is. Integendeel. In het stuk van John Leerdam bijvoorbeeld is heel expliciet de blank-zwart- problematiek aanwezig, maar het gaat erom dat de problematiek op een ander niveau wordt gebracht. Wij willen Nederland als een kleurrijke samenleving tonen. Niet de aparte positie van een cultuur, maar de samenwerking van de verschillende culturen staat centraal".

Het Stagedoor- festival heeft inmiddels ook een sterk internationaal karakter gekregen.



** "Zoals zij die dromen" met Paulien Smit (l.), John Leerdam (midden, staand) en Helene Kamperveen (r.).*

Uit België komt de groep Tie 3, uit Engeland het Black Theatre Co- operative en de Temba Theatre Company, uit Senegal Germaine Acogny, uit Brazilië Itamar Assumpcao & Banda Isca en verder nog groepen uit China, Korea en Argentinië.

Toch maken de organisatoren zich zorgen om de toekomst. In 1992 stoppen de subsidies in het kader van het minderhedenbeleid en men vreest dat het officiële Nederlandse kunstcircuit, waarin iedereen iedereen kent, gesloten blijft voor multi- cultureel theater. Hortence Sermaat: "Het standpunt van de minister is dat de zogenaamde minderhedenkunst dan geïntegreerd moet zijn. Maar integratie moet van twee kanten komen en daar hebben we een hard hoofd in".

De organisatie van het Stagedoor- festival kon daarom nog niets over de toekomst zeggen. Eerst wil men duidelijke afspraken maken met eventuele subsidiënten.

Een kopje koffie?

—door ing G. Huybers—

BIJ VEEL mensen wordt er dagelijks koffie gedronken. Het is een niet meer weg te denken gewoonte, die een vaste plaats heeft gekregen. Waar komt de koffie vandaan en wat is de werking?

Aan koffie wordt vaak erg veel waarde gehecht. De koffie-pauze is een rustpunt op een dag, de smaak wordt erg gewaardeerd en er hangt een sfeer van 'gezelligheid' rond het koffiedrinken. Visite koffie aanbieden is eigenlijk een vast ritueel.

Als de koffie ingeschonken wordt heeft deze al een lange weg achter de rug. De koffiebonen zijn afkomstig van koffieplanten. Er zijn ongeveer veertig verschillende soorten van bekend. In het wild kunnen sommige planten achttien meter hoog worden. Op de koffieplantages wordt de lengte op één tot drie meter gehouden.

De plant groeit in een tropisch tot subtropisch klimaat: Zuid- en Middenamerika, Middenamerika, India en Indonesië. Als de plant een jaar of vier oud is gaat deze vrucht dragen en blijft dat vijftien jaar lang doen. De vruchten bestaan uit kleine eivormige besjes.

Ze ontwikkelen zich in acht tot twaalf maanden tijd van donkergroen naar lichtgeel en tenslotte rood. Als de besjes donkerrood zijn zijn ze rijp en kunnen ze met de hand worden geplukt. Het oogsten is dus erg arbeidsintensief.

De koffiebesjes bestaan uit vruchtvlees en een aantal vliesjes die (meestal twee) groene koffiebonen omhullen. De koffiebonen worden ontdaan van de omhulsels en gedroogd voordat ze in grote balen worden verpakt. Deze balen worden geëxporteerd naar de koffiefabrieken, waar de bonen bruin gebrand, al dan niet gemalen, en verpakt worden.

De verschillende koffiemerken hebben over het algemeen een eigen smaak, afhankelijk van de soort en herkomst van de gebruikte koffiebonen. Meestal gaat het om een mengsel van verschillende soorten.

De uiteindelijke prijs van de koffie is afhankelijk van het merk, de gebruikte soorten koffiebonen en de prijs van de ongebrande koffie op de wereldmarkt.

De koffie bevat veel stoffen, waarvan cafeïne de bekendste is. De cafeïne heeft een opwekkende werking. Ze stimuleert de snelheid en helderheid van denken, de reactiesnelheid gaat omhoog, het vermoeidheidsgevoel wordt minder en de bloedsomloop wordt gestimuleerd.

Dit zijn effecten die meestal worden gewenst. Het wordt nadelig als de cafeïne onrust en slapeloosheid en in zeldzame gevallen hartritme- stoornissen gaat opleveren. De werking ervan wordt verminderd door melkeiwitten.

In cafeïnevrije koffie is de cafeïne grotendeels voor het branden aan de koffieboon onttrokken. Cafeïnevrije koffie verschilt in smaak en geur niet veel van gewone koffie. Zowel gewone als cafeïnevrije koffie bevorderen de afscheiding van maagzuur. Mensen die last hebben van een maagzweer of 'zuurbranden' verdragen beide soorten koffie meestal slecht.

De invloed van koffie op het lichaam verschilt van persoon tot persoon. Sommige mensen worden al onrustig en slapeloos van één kop koffie. Anderen kunnen grote hoeveelheden verdragen zonder merkbare invloed.

Het voortdurend zeer veel koffie drinken (meer dan vijftien koppen per dag) wordt echter afgeraden. Bij gevoelige personen kan dat een verhoogd risico op het ontstaan van hart- en vaatziekten tot gevolg hebben.

Luister naar het eigen lichaam en geniet van een kopje koffie.

(Ing. Geertje Huybers is diëtist/voedingskundige.)

Reünie van vijfhonderd dienstweigeraars van politionele acties in Indië

Gevraagd: voorzichtig eerherstel

PAS NA EEN jaar of veertig van zwijgen en slikken durft een groep versmade verschoppelingen uit de kast te komen. Voor het allereerst kruipen morgen in de Meerpaal in Dronten zeker vijfhonderd mannen van rond de zestig en ouder bij elkaar voor een reünie: oud-dienstplichtige militairen, die in de jaren 1946—1951 weigerden zich te laten inschepen om dienst te doen bij de politionele/koloniale acties in Indonesië.

Zij voelen zich verbonden door de soms absurd zware straffen, die zij kregen wegens 'desertie', door het vasthouden aan hun principes, maar ook door de nationale minachting die over hen heen kwam dankzij hun pacifisme en hun weigering, zich in een koloniale oorlog te storten.

En alweer, pas na veertig jaar komen de emoties los over de bikkelharde manier, waarop zij — èn soms hun ouders — de cel in vlogen. Nu pas durven zij voorzichtig om eerherstel te vragen, "omdat achteraf is gebleken dat de Indonesië-weigeraars het morele gelijk aan hun zijde hebben gekregen".

Over het lot van de 'Indië- weigeraars' is maar weinig bekend. En dat terwijl toch aanvankelijk zo'n twintigduizend dienstplichtigen weigerden scheep te gaan om aan de politionele acties tegen de Indonesische vrijheidsstrijders deel te nemen. "In al die dikke delen oorlogs- geschiedschrijving van dr. L. de Jong zijn wij nauwelijks een hoofdstukje".

Dat concludeert oud-weigeraar en reünie- organisator R. van Kempen. In die jaren van 1946 tot '51 was, temidden van een gezagsgetrouwe pers, het communistisch blad De Waarheid het enige medium dat de uitzending van dienstplichtigen naar de Oost kritisch volgde. De rest van de kranten zweeg de Indië-weigeraars dood als lieden, die niet voor hun vaderland wilden opkomen.

Van Kempen merkt dat na die veertig jaar de emoties rondom de weigeraars nog altijd hoog kunnen oplaaien. Hij deed oproepen voor de reünie in het KRO- opsporings- programma voor de radio 'Adres Onbekend' en kreeg telefonische reacties voor de kiezen in de geest van 'ze moesten jullie alsnog ophangen'.

"Maar ook het tegenovergestelde: een man die bijna wekelijks belt, vaak helemaal overstuur, die wèl was gegaan. Hij had in zijn Indische diensttijd een hoop rottigheid meegemaakt en heeft daar verschrikkelijk spijt van. Ik had moeten weigeren, zegt hij nu steeds, ik had bij jullie moeten zijn".

Van Kempen stelt nadrukkelijk dat het niet de bedoeling van de reünie-werkgroepleden is om een controverse op te roepen. "Wij willen ons niet afzetten tegen de jongens die wèl zijn gegaan".

Tussen '46 en '49 stuurde de regering ruim 109.000 landmacht-, 12.000 marine en 4.000 Knil- militairen naar Nederlands Indië om daar het gezag te herstellen en de Indonesische vrijheidsstrijd neer te slaan. Tegenover het kritisch toekijkend buitenland werd nadrukkelijk de term koloniale oorlog vermeden, het waren 'politionele acties'.

In eigen land ontstond bij het begin van de uitzending van dienstplichtigen veel weerstand onder de bevolking. Blijkens een opinieonderzoek was nog niet de helft van ons volk ronduit voor uitzending van 'onze jongens'.

Bij de eerste inschepingen kwam veertig procent niet opdagen, op de tweede dag was een derde er nog niet. In september '46 volgden grootscheepse demonstraties tegen de troepenverschepingen, waartegen de politie hard optrad: er viel één dode. In en buiten Amsterdam lagen de tram en veel bedrijven een dag lang plat. Van wie zich wel inscheepte moest de minister van oorlog toegeven, dat dat 'zeker niet enthousiast' ging.

Tussen '46 en '49 vroegen 1.900 jongens om vrijstelling op grond van gewetensbezwaren, waarvan 800 verzoeken werden ingewilligd. De rest ging na zware druk in dienst, of werd bij herhaalde weigering voor de krijgsraad gesleept.

De gewetensbezwaarden waren vooral afkomstig uit Noord- en Zuid- Holland, Groningen en Friesland. In Zeeland en de (katholieke) provincies in het zuiden en oosten waren nauwelijks bezwaarden te vinden. Dr. L. de Jong in deel 12 van zijn geschiedschrijving: "De katholieke hoge geestelijkheid had zich openlijk achter het regeringsbeleid gesteld; bij het vertrek van de militairen naar Indië had de aartsbisschop een mis opgedragen".

In totaal moest de krijgsraad bijna 2.600 'deserteurs' berechten, die meestal vier tot vijf jaar gevangenisstraf kregen. Er waren veel meer jongens ondergedoken geweest, maar zij werden snel opgepakt en alsnog op de boot gezet. Het betrof lang niet allemaal bewuste politieke tegenstanders van het koloniale regeringsbeleid: velen hadden er moeite mee zo kort na het eind van de oorlog ver van huis te moeten. Tweederde van de opgeroepen jongens kwam van het platteland.

In de loop der jaren werden de maatregelen tegen desertie steeds harder. Zo werden de opgekomen troepen in de kazernes en op weg naar de havens streng bewaakt. Op stationspleinen, in de treinen, langs de rails, op alle viaducten langs de spoorbaan, overal stonden rijks- en militaire politie.

Het relaas van Amsterdammer Wil van Kempen (nu 58), een van de Indië- weigeraars: "Ik moest 1 maart 1949 opkomen bij de stoottroepers in Den Bosch. Mijn lichting zou een van de laatste voor Indië zijn, de ronde-tafel- conferentie over de onafhankelijkheid zou snel beginnen. Ik weigerde, was in die dagen communist. Ik heb een politieke verklaring afgelegd: dat ik in '40 tegen de Duitsers wel zou hebben meegevochten, maar niet mee wilde doen in een koloniale oorlog. In de kazerne verspreidde ik manifesten van die strekking.





R. VAN KEMPEN

'OORLOGSTIJD'

"Ik wilde onderduiken, maar ze kregen me te pakken. Daarna volgden verhoren door de marechaussee. Met elf soortgenoten werd ik opgesloten in een paardestal. De omstandigheden waren hard: strafexercities, extreem veel op de stormbaan, ze probeerden ons mentaal te breken.

"Ons werd voorgehouden dat wij desertie pleegden in oorlogstijd, omdat het vredesverdrag met Duitsland nog niet gesloten was. Daarop stond vijftieneneenhalf jaar gevangenisstraf en bij gezamenlijk verzet een verdubbeling, opsluiting in middeleeuwse kerkers in het zuiden, in isolatie zelfs, en de dreiging van 'jullie zullen later in de burger- maatschappij nooit aan de bak komen". Er zijn jongens die zich na die dreigementen de polsen doorgesneden hebben".

Over de geestelijkheid, rooms en protestants, is hij nog altijd bitter. "De aalmoezeniers zetten ons onder nog zwaardere druk om ons alsnog rijp voor Indië te maken. Anders zouden we de hemel niet halen en zo..."

Rutger (Wil) van Kempen kreeg twee jaar en elf maanden, waarvan twee jaar voor een groot deel in eenzame opsluiting. Van Kempen kwam met zijn lotgenoten terecht in Nieuwersluis en in het concentratiekamp Vught. "Heel frustrerend, want we zaten daar tussen gerenommeerde nazi- oorlogsmisdadigers en NSB-ers. Sommigen van hen hadden soms zelfs een bevoorrechte positie: meer bezoek, beter eten. Zij kregen gratie, werden met bosjes tegelijk in vrijheid gesteld. En wij, met onze puur ideële achtergronden, kregen geen gratie of amnestie, zelfs geen voorwaardelijke invrijheidstelling.

"Wij moesten onze straf tot de laatste minuut volledig uitzitten, verkorting was er niet bij. En door het opnieuw oproepen is er ook nooit sprake geweest van verjaring. Tot ver in de jaren '50 zaten Indië- weigeraars gevangen, terwijl ernstige oorlogs- misdadigers allang op vrije voeten waren".

BERUFSVERBOT

Na de gevangenis "met een continu proces van vernedering" zat de straf er nog niet op. Weigeraars konden een overheidsbaan wel vergeten, evenals huisvesting. Dat dwong Van Kempen, die later elektrisch lasser werd, vele jaren lang, tot een lot van twaalf ambachten- dertien ongelukken.

Hij kent onderwijzers die na hun straf van drie jaar ook nog eens een soort Berufsverbot kregen. Acht jaar lang mochten ze geen les geven, omdat zij met hun gebrek aan vaderlandsliefde de scholieren zouden verpesten.

"Het meest dramatische geval dat ik ken betreft een jonge communist, die in de Tweede Wereldoorlog door de Gestapo opgepakt werd wegens verzetswerk. Hij werd opgesloten en gemarteld in Amersfoort. Hij kon ontsnappen en onderduiken. Na de oorlog trouwde hij. In 1947 kreeg hij de oproep voor Indië. Hij weigerde en dook onder. En wéér onderging hij jaren van razzia's en huiszoekingen. Zijn vrouw werd onder druk gezet: ze zou pas een uitkering krijgen als ze zijn verblijfplaats zou prijs geven. In 1956 meldde hij zich, moest alsnog zijn dienstplicht vervullen èn werd bovendien tot een half jaar cel veroordeeld. Zijn jeugd en jonge jaren waren voorbij, verpest".

SYMPATHIE

Pas nu voelen de oud- weigeraars dat ze met het verstrijken der jaren de publieke opinie meekrijgen. Zij hebben met hun weigering de handen schoon gehouden van de excessen en oorlogs- misdrijven (lees Hueting, Van Doorn / Hendriks, de deining om de ontwerptekst van dr. Lou de Jong) in de Oost.

Voor de reünie krijgen ze veel sympathie- betuigingen van bekende Nederlanders; schrijver Jan Wolkers doneerde daar bovenop nog eens duizend gulden ter ondersteuning.

"Het zou mooi zijn als ook de regering nu een gebaar zou maken, bijvoorbeeld een erkenning van onze ideële motieven van toen. De publiciteit die nu loskomt zorgt al voor eerherstel. Wij hebben veertig jaar onze kop moeten houden. Dat is nu voorbij".

— door Jos de Roo —

DE ZONDEBOK van Edward de Jongh

Fascinerend toneel

OP HET STAGEDOOR- FESTIVAL in Nederland beleefde het toneelstuk "De Zondebok" van de Curaçaose schrijver Edward de Jongh zijn première. Het bleek een fascinerend stuk over schuld en onschuld, overtuigend gespeeld door toneelgroep Hanascine. "De Zondebok" speelt zich af op Klein Curaçao; daar zit Manchi gevangen omdat hij zijn vrouw Rosa zou hebben vermoord. Zijn bewaker is majoor Scipio, ook geen frisse jongen, want hij heeft in de oorlog een militair neergeschoten die niet meteen het wachtwoord wist te zeggen.

Manchi en majoor Scipio zijn op elkaar aangewezen; ze kwellen en troosten elkaar; ze proberen elkaar een schuldbekentenis te ontlokken en uiteindelijk spreken ze over elkaar en over zichzelf het onschuldig uit. Door de onderlinge verhouding tussen de twee ontstaat het beeld van een maatschappij waarin mensen elkaar zinloos pesten en liefhebben, een maatschappij waarin geweld, straf en dagdromerij de boventoon voeren. De lichte sfeer van homo-erotiek die tussen de twee mannen op het geïsoleerde eiland ontstaat, geeft hen net dat tikje persoonlijkheid dat verhindert dat ze maatschappelijke abstracties worden.

Fascinerend is de voortdurende wisseling tussen wie in feite gevangene is en wie bewaker. Dat wordt nog eens versterkt door flash-backs en hallucinaties die tegelijkertijd met het heden op het toneel worden uitgebeeld. De oude schoolmeester van Manchi die hierin voorkomt, vervult de rol van alter ego van beide hoofdfiguren en daarmee is de cirkel rond: alle mensen lijken op elkaar, ze zijn slecht èn goed; ieder moet met zijn eigen geweten in het reine komen. Schuld bestaat niet alleen in de ogen van de ander, maar vooral in je eigen ogen en zolang je daar niet mee in het reine komt, ben je een gevangene, zo luidt de boodschap van het stuk. En als beide mannen aan het einde elkaar als vrienden omhelzen en samen terug zullen gaan, zijn ze kennelijk met elkaar en met zichzelf in het reine gekomen.

** De onverklaarde verzoening tussen Manchi en majoor Scipio.*
(Foto: Dinand van de Wal).



ANTI-CLIMAX

Hier ligt ook de zwakte van het stuk. Het is me niet duidelijk geworden waardoor Manchi en majoor Scipio met zichzelf in het reine zijn gekomen. Opeens is dit het geval en er viel geen concrete gebeurtenis te zien die de omslag rechtvaardigde. De afloop heb ik dan ook in verbijstering gade geslagen, een anti-climax die psychologisch niet werd verantwoord.

Maar verreweg het grootste deel boeit "De Zondebok". Het heeft een traag begin waarin niet wordt gesproken en beide mannen hun dagelijkse handelingen verrichten bij het aanbreken van de dag; handelingen die zinloos lijken, maar die verderop worden herhaald en dan steeds meer betekenis krijgen, zodat het trage begin met terugwerkende kracht een ongekende lading krijgt. De enige dissonant uit het begin is de eerste tekst van Manchi, een onbeholpen uitleg aan de toeschouwer van de situatie waarin hij zich bevindt.

Vlak daarop zit je echter op het puntje van je stoel als de maestro in de eerste flash-back verschijnt; het simultaan aanwezig zijn van heden, verleden en toekomst op het toneel is een vondst, vooral doordat flash-backs en de hallucinaties onderkoeld worden gespeeld, terwijl het er in het heden nogal heftig kan toegaan.

De drijvende krachten achter toneelgroep Hanascine, Ricardo Anasagasti en Jeroen Heuvel, spelen vlekkeloos de hoofdrollen. Anis de Jong was als maestro een openbaring en Martha Kensmill voldeed als Rosa.

Na de eerste try-out in Amsterdam ontspon zich een discussie over de onverwachte omslag in het verhaal die de afloop onbevredigend maakte. Het is dus mogelijk dat Hanascine dit facet nog bijvijlt, vooral ook omdat bleek dat de groep het verhaal van Edward de Jongh op dit punt had gewijzigd.

SUBSIDIE

Tot slot nog dit. Eind dit jaar wordt Sticusa opgeheven en de culturele uitwisseling tussen de landen van het koninkrijk ligt daarna aan Nederlandse zijde in handen van het ministerie van WVC. Dit heeft al laten weten dat het alleen maar groepen uit Nederland naar de Antillen zal sturen en in tegenstelling tot Sticusa geen subsidie zal geven aan Antilliaanse groepen die naar Nederland komen. Hanascine is een Nederlandse multi- culturele theatergroep die met dit Antilliaanse stuk dus hoog op de lijst van WVC zou moeten staan om naar de Antillen en Aruba te gaan.

Of zal al het gepraat in ambtelijke nota's over Nederland als multi- culturele samenleving, en het Stagedoorfestival als multi- cultureel theatergebeuren, als het erop aan komt alleen maar een zoethoudertje blijken te zijn? Zodat reizen naar het Caribisch gebied op Nederlandse kosten net zoals twintig jaar geleden alleen maar is weggelegd voor blonde theatermakers met blauwe ogen? Als dat zo zou blijken, dan hebben de Nederlandse cultuur- politici de Sticusa als zondebok de woestijn ingestuurd om de cultuur- politieke klok twintig jaar terug te kunnen zetten.

*****

LONDEN — Het werk aan de spoorwegtunnel over Het Kanaal heeft een verdere vertraging opgelopen. Begin deze maand had de tunnel aan Britse kant 5 kilometer land moeten zijn, maar er is pas 3,8 kilometer klaar.

*****

Belegd vermogen opgelopen tot ruim 30 miljard

Pionierswerk vormde basis voor Henderson

DE BRIT Alexander Henderson, de eerste Lord Faringdon, heeft zelf nooit één voet op Zuidamerikaanse bodem gezet. Toch vergaarde hij in landen als Argentinië, Chili, Brazilië, Colombia, Peru en Uruguay een groot deel van zijn vermogen, dat bij zijn dood in 1934 de basis vormde voor Henderson Administration.

In eerste instantie opgezet om het familievermogen van de Hendersons te beheren, maar later ook toegankelijk voor derden. Nu, ruim vijftig jaar later, is de Henderson Administration Group plc uitgegroeid tot een beleggings- maatschappij die een vermogen beheert van meer dan dertig miljard gulden.

Bij zijn investeringen in Zuidamerika vertrouwde Alexander Henderson volledig op het oordeel van twee van zijn jongere broers, Frank en Brodie Haldane. De eerste vervulde als directeur van verschillende spoorweg- maatschappijen de rol van familie- ambassadeur in Zuidamerika, terwijl Brodie Haldane als ingenieur bij verschillende projecten was betrokken.

LOOPBAAN

Alexander werd op 28 september 1850 geboren als tweede zoon van George Henderson en Eliza Cockshott, die in totaal acht kinderen kregen. Hij begon zijn loopbaan op 17-jarige leeftijd als kantoorbediende bij de accountantsmaatschap William Welch Deloitte. Vijf jaar later stapte hij over naar Greenwood & Co (een bedrijf dat zich bezighield met onder meer de financiering van spoorwegen), waar hij een jaar later partner werd.

Als lid van de effectenbeurs maakte Alexander Henderson vervolgens een fortuin voor zijn cliënten èn voor zichzelf. Het was de tijd waarin de spoorwegen opkwamen en ook voor de exploitatie van andere industriële vindingen kapitaal nodig was, dat werd aangetrokken via onder meer de London Stock Exchange.

Naast de financiering van verschillende spoorlijnen was de familie Henderson in de persoon van broer Harry (sinds 1886 partner in Greenwood) ook betrokken bij onder meer de eerste vlees- exporten vanuit Argentinië naar Europa, de water- en telefoon- maatschappijen in Montevideo, de water- en havenbedrijven in Buenos Aires, de goudmijnen in Chili en mijnen in Mexico.

GROOT-BRITTANNIE

Maar de familie Henderson beperkte zich niet tot Zuidamerikâ. Ook in eigen land was men actief. In 1887 zorgde Alexander Henderson er bijvoorbeeld voor dat de aanleg van het Manchester Ship Canal mogelijk werd. Daardoor kon Manchester aan het begin van deze eeuw uitgroeien tot de vierde haven van Groot-Brittannië. En dat terwijl de afstand tussen de stad en de open zee 55 mijl bedroeg.

De spoorwegen bleven de belangstelling houden en op 9 maart 1899 kon de eerste trein gebruik maken van de Great Central Railway, de centrale lijn tussen de Britse Midlands en Londen, aangelegd en gefinancierd door Alexander Henderson. Inmiddels waren de Hendersons ook eigenaar geworden van een staalfabriek, de Shelton Ironworks.

De belangen strekten zich steeds verder uit, tot in Spanje, Gibraltar en vooral ook Turkije, waar Henderson in 1909 een belang nam in de Britse Nationale Bank of Turkey. Deze investeerde op zijn beurt in onder meer spoorwegen, havens, oliemaatschappijen en dienstverlenende bedrijven.

Op 17 maart 1934, de dag waarop Alexander overleed, zag zijn rechterhand William Brabner zich genoodzaakt om maatregelen te nemen om het beheer van het familie- vermogen in goede banen te leiden. Lord Faringdon had in de loop der jaren zelf al enkele voorzieningen getroffen, nadat vier van zijn zeven kinderen (zes zonen en een dochter) waren overleden. Maar Brabner vreesde dat hij alleen niet in staat zou zijn de wereldwijde belangen van de Hendersons te behartigen. Nog diezelfde dag zette hij Henderson Administration op, dat sinds die tijd ook open staat voor derden.

BELEGGEINGS-MAATSCHAPPIJ

"Tegenwoordig beleggen wij niet meer in Zuidamerikaanse en Turkse spoorwegen. Ik denk niet dat onze beleggers ons dat nu nog in dank zouden afnemen", zegt H. de Vries, commissaris bij Henderson International Europe bv glimlachend.

Henderson International Europe bv is de twee jaar geleden in Den Haag opgezette dochter van de Henderson Administration Group plc. De belangrijkste taak van de Haagse vestiging is om in Nederland en andere Noordeuropese landen particuliere en institutionele beleggers te interesseren voor Henderson. Het vermogensbeheer gebeurt centraal op het Londense hoofdkantoor, waar ongeveer 500 mensen werken.

Met een beheerd vermogen van meer dan dertig miljard gulden behoort Henderson tot de grootste beleggings- maatschappijen van Europa, vertelt directeur M.R. Grégoire van Henderson International Europe.

Van die dertig miljard is ongeveer twintig procent afkomstig van particuliere beleggers, die hun geld hebben belegd in een van de 42 fondsen van Henderson.

Twee van deze fondsen — Henderson Spirit of the East nv en Henderson European Growth Nederland nv — zijn inmiddels aan de Amsterdamse beurs genoteerd. Dit betekent dat Nederlandse particulieren in guldens kunnen beleggen. Zij kunnen ook bij de andere fondsen van Henderson terecht, maar dan moeten zij in Britse ponden beleggen, zodat rekening moet worden gehouden met een valuta- risico.

Tachtig procent van het vermogen komt van institutionele beleggers (pensioenfondsen, verzekeraars), die Henderson opdracht hebben gegeven (een deel van) hun kapitaal te beleggen.

FONDSEN

Henderson Administration Group heeft bewust gekozen voor gespecialiseerde fondsen, die over het algemeen alleen in aandelen beleggen, gericht op vermogensgroei, aldus Grégoire. Slechts enkele fondsen hebben geld gestoken in vastrentende waarden (zoals obligaties). "Onze filosofie is dat op lange termijn beleggingen in aandelen een beter rendement opleveren dan beleggingen in vastrentende waarde", verklaart Grégoire het beleid van Henderson.

Zo belegt Henderson European Growth Nederland nv in Europese aandelen van met name kleinere bedrijven in onder meer Spanje, Frankrijk, West-Duitsland, Finland en Nederland. De omvang van het fonds bedraagt op dit moment ongeveer 150 miljoen gulden, inclusief het Nederlandse deel van circa twintig miljoen gulden.

In Henderson Spirit of the East ligt de nadruk op aandelen uit Japan, Taiwan, Korea en andere landen in het Verre Oosten. Dit fonds beschikt inmiddels over een vermogen van 350 miljoen gulden, waarvan Nederlandse beleggers ongeveer 47 miljoen gulden voor hun rekening nemen.

Voor Nederland zijn er concrete plannen, om binnenkort voor een derde fonds notering op de beurs aan te vragen. Welk fonds dat is, kan Grégoire op dit moment nog niet zeggen.

Wel staat vast dat er later meerdere fondsen zullen volgen. Ook is zeker dat in Nederland een begin zal worden gemaakt met het vermogensbeheer voor particulieren, de derde activiteit van Henderson.

Naast het hoofdkantoor in Londen, heeft Henderson vestigingen in New York, Tokio, Luxemburg, Toronto en binnenkort Parijs. Voor de Haagse vestiging werd gekozen, omdat Nederland 'met ongeveer 400 miljard gulden vermogen van institutionele beleggers een gigant is'. "Nederland neemt daarmee de derde plaats in op de wereldranglijst. Daarom is het belangrijk hier aanwezig te zijn", aldus Grégoire. "Zeker nu Nederlandse institutionele beleggers in tegenstelling tot het verleden steeds meer geld in aandelen gaan beleggen".

Bron: Henderson; A history of the life of Alexander Henderson, first Lord Faringdon, and of Henderson Administration. Auteur: D. Wainwright.



...directeur M.R. Grégoire (rechts) en commissaris H. de Vries van Henderson International Europe bv...



...het aanleggen van spoorlijnen in Zuidamerika ging niet altijd even gemakkelijk. Toch weerhield het Alexander Henderson er niet van verschillende spoorweg- verbindingen in onder meer Argentinië te financieren, waaronder deze westelijke spoorlijn naar Mendoza. Deze illustratie is afkomstig uit het boek over het ontstaan van Henderson Administration.

'Kejje dat ete?' over paddestoelen als lekkernij

'Die rasta-zwam, is dat niet net Ruud Gullit?'



...John Verheyden bij de shi-itakes, een eetbare Japanse paddestoel. De zwam is in Nijmegen gekweekt, met behulp van een Chinees recept dat door een kok in het Nederlands vertaald is...

FRANSEN zijn verzot op truffels. Nederlanders smullen van champignons. Oesterzwammen worden door steeds meer mensen erkend als delicatesse. Maar welke paddestoel- soorten kun je in Nederland nog meer eten?

Wat zijn paddestoelen trouwens voor dingen? Hoe zit dat met de hallucinerende werking van sommige soorten? Aan welke zwammen wordt een geneeskrachtige werking toegeschreven, welke zijn giftig, welke eetbare soorten kun je zelf kweken? En is dat gemakkelijk of komt er veel werk bij kijken?

Het antwoord op al die vragen ligt in de paddestoelen- toren 'Het Rondeel' in het Kronenburgerpark.

Elk najaar wordt in Het Rondeel de paddestoel op een andere wijze belicht. Deze keer ligt het accent op de eetbaarheid van bepaalde soorten. 'Kejje dat ete?'. Zo heet de tentoonstelling waarin de culinaire aspecten van de zwam centraal staan.

"De paddestoel wordt natuurlijk niet alleen vanuit het oogpunt van de consument belicht. Onderwerpen over anatomie, ecologie en milieu, kringloop, mythe en industrie worden in een moeite meegenomen in de expositie", zegt John Verheyden van de SOM, de Stichting Onderwijs en Milieu die het 'paddestoelenwerk' in Het Rondeel verzorgt.

"Er bestaan nog altijd veel misverstanden over de paddestoel. Geen wonder. Pas sinds vijftien, twintig jaar wordt er gedegen wetenschappelijk onderzoek gedaan naar deze schimmelsoort. Van de champignons weten de biologen nu alles af. Die worden nu ook commercieel geëxploiteerd. Maar van de meeste andere soorten staat het onderzoek pas in de kinderschoenen", aldus Verheyden.

"Dat er nog veel meer eetbare paddestoelen zijn dan alleen champignons, is nu alleen nog bij de fijnproevers bekend. Volgens het Hollandse volksgeloof zijn paddestoelen nog steeds giftig. In het buitenland weten ze wel beter. Fransen bijvoorbeeld kijken reikhalzend uit naar de herfst wanneer hun geliefde lekkernij, truffels, weer volop te vinden is", aldus Verheyden.

"Truffels vind je alleen onder eiken, vlak onder de oppervlakte. Er zijn bosjes biologen die nu pogingen ondernemen om truffels te kweken. Thuis, onder een mini-eikje. Want wie een procédé vindt waardoor het mogelijk is deze lekkernij op commerciële basis te kweken, is in één klap stinkend rijk", weet Verheyden.

Over dit soort zaken handelt de expositie waarbij foto's, elektronische spelletjes, video, een onderzoekshoek, een kwekerij, strips en korte tekstblokjes tot hulpmiddelen dienen.

Zo laat de SOM zien, dat de kweek eerst in vochtige grotten plaatsvond. Het Rondeel, een oude vestingtoren uit de zestiende eeuw, is trouwens een voorbeeld van een kweekruimte oude stijl.

Eekhoorntjesbrood en cantharellen krijgen aparte aandacht in de expositie. De mens kan de groei van deze soorten nog altijd niet cultiveren en de liefhebbers zijn op de produktie in de vrije natuur aangewezen.

Die produktie holt echter achteruit, als gevolg van de luchtvervuiling. "Ook de kernramp in Tsjernobyl heeft het er niet beter op gemaakt. Een aantal zwammen heeft besmet regenwater opgenomen en twee jaar na het ongeluk is het nog steeds raadzamer de eetbare paddestoelen in de natuur te laten staan".

Hij haast zich eraan toe te voegen dat dit niet geldt voor de gekweekte soorten: "Die worden met zuiver leidingwater gesproeid. Van die kweeksoorten zijn er nu trouwens een heleboel: oesterzwammen, stropharia's, akkerchampignons, fluweelpootjes, ze zijn allemaal te zien in de kwekerij van ons museum".

Onlangs is er weer een nieuwe kwekeling aan toegevoegd: de apekop, een rasta-achtige zwam. "Hij doet een beetje denken aan Ruud Gullit", lacht Verheyden.

Trots is hij op de shi-itakes, een eetbare Japanse paddestoel. De zwam is in Nijmegen gekweekt, met behulp van een Chinees recept dat door een kok uit een bevriend restaurant in het Nederlands vertaald is.

KERK NAAR RECHTS OPGESCHOVEN

Bisschoppen komen niet toe aan Nieuwcaledonie, zondagsplicht

Frans episcopaat spreekt zich uit tegen Christusfilm en abortuspil

De Franse bisschoppen hebben tijdens hun vergadering in Lourdes maar een deel van hun agenda kunnen afwerken. Actuele kwesties, namelijk de acties tegen de film 'De laatste verzoeking van Christus' van regisseur Martin Scorsese en de abortuspil van de firma Roussel-Uclaf, eisten hun aandacht op. Daardoor kwamen agendapunten als de houding ten opzichte van de aanhangers van de geëxcommuniceerde aartsbisschop Marcel Lefebvre, de toekomst van Nieuwcaledonië en de verplichte mis op zondag, in het gedrang.

Allereerst is er de serie aanslagen op bioscopen in Frankrijk waar de film van Scorsese werd vertoond. Bij een recente aanslag in Parijs, vielen tien gewonden. De bioscoop, Saint-Michel brandde geheel uit. De daders zitten inmiddels achter slot en grendel. Zij hebben allen banden met traditionalistische of uiterst conservatieve katholieke kringen die sympathiseren met Lefebvre en de Europarlementarier Romain Marie, Pseudoniem van Bernard Anthony. Romain Marie, schrijver en lid van het extreem-rechtse Nationale front zei ruim een maand geleden dat alle middelen geoorloofd waren om de vertoning van de film van Scorsese tegen te gaan. De Franse justitie kan hem niet verhoren omdat hij parlementaire onschendbaarheid geniet.

INTOLERANTIE

Het Franse episcopaat heeft de film van Scorsese veroordeeld, zonder hem te hebben gezien. Daardoor wordt het mede verantwoordelijk gehouden voor het klimaat van intoletantie en voor de "inbreuk op de vrijheid van meningsuiting". Vooral in linkse kringen wordt de Franse regering verweten veel te laks te zijn geweest in haar houding ten opzichte van demonstraties en aanslagen op bioscopen en weinig of niets te hebben gedaan aan de bescherming van bioscoopgangers. In heel Frankrijk zijn bioscopen op tientallen plaatsen het doelwit geworden van acties met spuitbussen. Bijna overal hebben de directies besloten de vertoning van de film stop te zetten. Hier en daar zijn zelfs gemeentelijke verordeningen opgesteld die het draaien van de film verbieden.

Terwijl de bisschoppen bijeen waren, kondigde het bedrijf Roussel-Uclaf tot hun vreugde aan dat het de produktie en verspreiding van een abortuspil zou stopzetten. Die beslissing veroorzaakte in Frankrijk een storm van protesten. Minister Evin van Volksgezondheid dwong de firma de productie en de verspreiding te hervatten "In het belang van de volksgezondheid". Volgens hem hadden katholieke fundamentalisten een ontoelaatbare druk op Roussel-Uclaf uitgeoefend. De minister vertelde niet te dulden dat via een achterdeur het debat over abortus zou worden hervat. "Er is een abortuswetgeving, abortus is een erkend recht en de abortuspil valt net als andere methodes onder deze wetgeving", zei hij.

Commentaar van kardinaal Albert Decourtray, de voorzitter van de Franse bisschoppenconferentie: "De minister had beter het oordeel kunnen vragen en afwachten van de nationale commissie voor ethiek". Net als in het geval van de film van Scorsese maakte het episcopaat zijn houding duidelijk, ook al ontkent het druk op het bedrijf te hebben uitgeoefend. In de ogen van veel Fransen maakt het episcopaat daarmee inbreuk op de nu 83 jaar bestaande scheiding van kerk en staat en de elementaire rechten van de vrouw.

De verdenking bestaat dat het episcopaat opnieuw wil onderhandelen over de scheiding van kerk en staat. Decourtray heeft die verdenking versterkt door onlangs op te merken dat zo'n scheiding in feite niet bestaat. "Hoe vaak heeft de president van de republiek de paus niet ontvangen?", zo vroeg hij zich af. In Frankrijk, dat een lange klerikale en antiklerikale traditie heeft, leidt zo'n uitspraak direct tot felle discussies.

CATECHISMUSLESSEN

Het Franse episcopaat maakt zich zorgen over de tendens kinderen 's woensdags weer naar school te sturen en zo lange weekends voor gezinnen mogelijk te maken. Dat kan leiden tot een daling van het kerkbezoek op zondag, maar wat hun nog meer zorgen baart is dat de catechismus- lessen in gevaar komen. De meeste kinderen zitten op openbare scholen en volgen juist op woensdag die lessen die buiten het lesrooster vallen.

Nieuwcaledonië en het referendum leveren ook al problemen op. De aartsbisschop van Saint-Denis-De- La-Reunion in de Indische Oceaan hekelde in Lourdes de manier waarop de regering politieke munt uit dat referendum probeert te slaan. Een minimale opkomst kan volgens hem opnieuw het geweld in de overzeese gebiedsdelen doen losbranden en niet alleen op Nieuwcaledonië. Een duidelijk antwoord is er niet gekomen. De Franse bisschoppen kunnen moeilijk een stemadvies uitbrengen.

De houding ten opzichte van de traditionalisten was een van de grote agendapunten in Lourdes. De Franse bisschoppen hebben er de laatste maanden alles aan gedaan om een schisma te voorkomen. Hun inspanningen zijn niet zonder resultaten gebleven. Een deel van de aanhang van Lefebvre is terug in de schoot van de Moederkerk. Maar dat heeft geleid tot een zekere 'verrechtsing' van het image van de Katholieke kerk. De kerk heeft zich in de ogen van veel Fransen tot passieve medeplichtige gemaakt aan daden en acties die niet door de beugel kunnen.

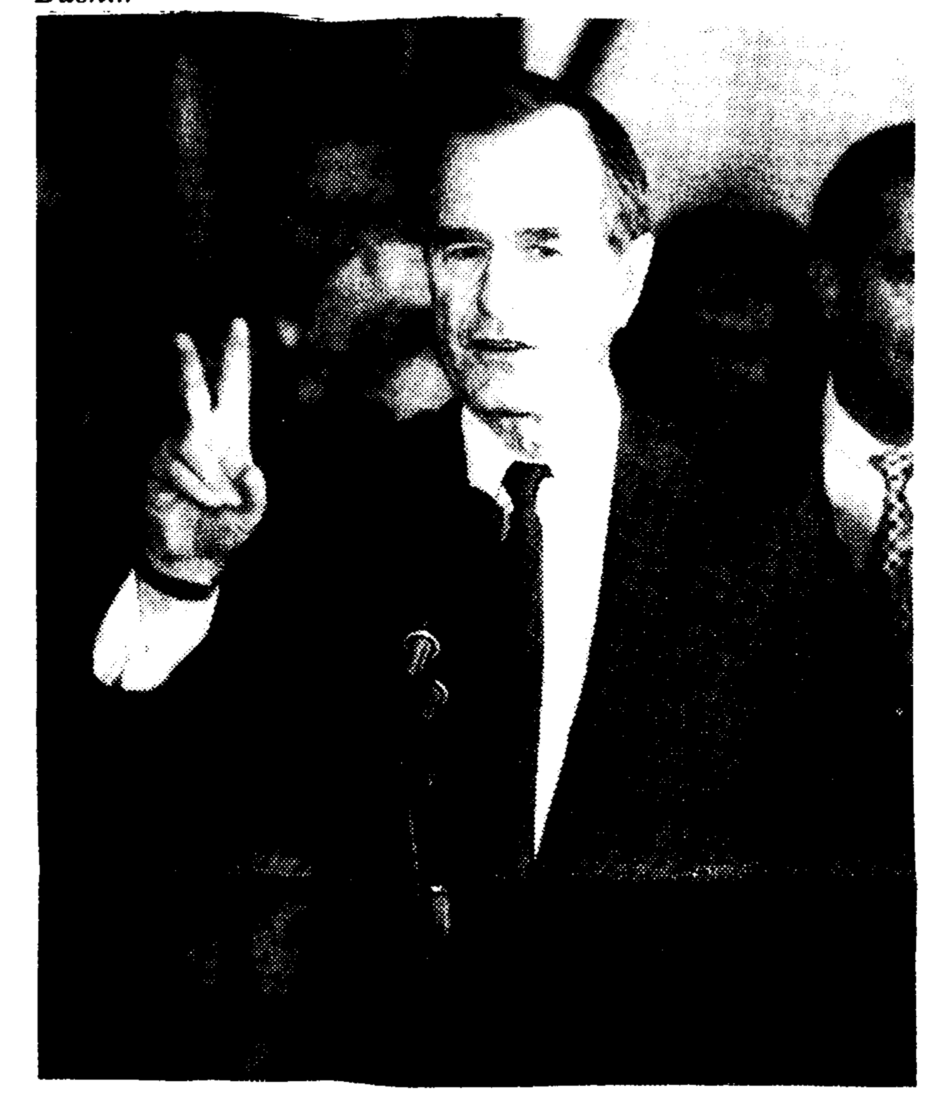
Buitengewone christen door Praag gestraft

AGUSTIN NAVRATIL, opsteller van een petitie voor meer godsdienstvrijheid in Tsjechoslowakije, is met geweld uit zijn huis in Bohemen naar een psychiatrische inrichting overgebracht.

Navratil (60), spoorwegarbeider en vader van negen kinderen, is medeondertekenaar van Charta '77 en ijveraar voor de rechten van de RK kerk in zijn land. Zijn petitie werd begin dit jaar door meer dan 500.000 Tsjechoslowaakse Rooms- katholieken ondertekend. De aartsbisschop van Praag, kardinaal Frantisek Tomasek, heeft hem publiekelijk geprezen als een "buitengewoon christen".



...boven: Michael Dukakis en zijn vrouw, onderste foto George Bush...



Amerikaanse kerkleiders:

Bush en Dukakis houden hun mond over wapenbeheersing

Kerkelijke leiders in de Verenigde Staten hebben ernstige kritiek op het zwijgen van de presidentskandidaten Bush en Dukakis over wapenbeheersing en vrede in het atoomtijdperk.

In een brief riepen zij beide kandidaten op om te komen tot de opstelling van een vredesplan op lange termijn en daarbij de stappen aan te geven die tot verwerkelijking van dat plan moeten leiden. De honderd Rooms- katholieke, protestantse en joodse leiders hebben zich verenigd in de vereniging 'Kies de vrede'. Voorzitter daarvan is de Methodistische bisschop van New York, Dale White.

WERELD ZONDER WAPENS

De kerkleiders beschuldigen Bush en Dukakis ervan in hun campagne alleen te hebben gesproken over wapensystemen en de uitgaven van het Pentagon. Volgens de RK hulpbisschop van Detroit, Thomas Gumbleton, is het nu de tijd dat Bush en Dukakis afstappen van de onvruchtbare en futloze discussie over raketten en de Amerikanen vertellen, hoe zij hun land willen leiden naar een wereld zonder wapens.

De presidents- kandidaten wordt gevraagd aan te geven, welke rol zij aan de Verenigde Naties toekennen en op welke wijze zij de kernwapens uit de wereld willen verwijderen. Ook moeten zij verhelderen hoe het proces van ontwapening na het Akkoord over de raketten voor de Middellange afstand van vorig jaar moet worden voortgezet.

NA BEZOEK AAN VATICAAN

Voorzitter Braziliaanse bisschoppen- conferentie

Vooruitstrevende bisschoppen niet gewaarschuwd door Rome

HET VATICAAN is niet bezig met een offensief tegen de progressieve vleugel van de Rooms-katholieke kerk in Brazilië. De voorzitter van de Braziliaanse bisschoppen- conferentie, Luciano Mendes de Almeida, ontkent dat het Vaticaan zes vooruitstrevende bisschoppen heeft gewaarschuwd.

Mendes heeft een bezoek gebracht aan kardinaal Bernardin Gantin, de voorzitter van de Vaticaanse congregatie voor de bisschoppen, om opheldering te krijgen over de vermaningen. Bij zijn aankomst in Brazilië benadrukte Mendes dat de paus uitdrukkelijk zijn 'hoogachting' had uitgesproken voor Pedro Casaldaliga, een van de bisschoppen die volgens Braziliaanse kranten een waarschuwing uit Rome zouden hebben ontvangen. Eerdere berichten spreken zelfs van een zwijgplicht voor de bisschop die bekend staat als bevrijdings- theoloog. Mendes verzekerde dat Casaldaliga trouw is "aan de paus, het Vaticaan en de Romeinse instituten".

NAAR ROME

Casaldaliga maakte de afgelopen jaren enkele reizen naar Nicaragua, zonder de bisschoppen in dit land daarover in te lichten. Opzienbarend was in 1985 zijn hongerstaking in Nicaragua, als protest tegen de Midden-Amerika- politiek van de Verenigde Staten. In juni was Casaldaliga voor het eerst sinds zeventien jaar voor het ad limina- bezoek naar het Vaticaan gekomen. Het kerkrecht schrijft voor dat bisschoppen een dergelijk bezoek om de vijf jaar brengen.

Kardinaal Aloisio Lorscheider en een aantal andere vooruitstrevende bisschoppen in Brazilië hebben dezer dagen een waarschuwing ontvangen van het Vaticaan. Zo meldt de krant 'Folha de Sao Paulo'. De krant ziet de actie als een soort 'slotoffensief' van behoudende kringen in het Vaticaan tegen vooruitstrevende leiders van de Braziliaanse RK kerk.

De brieven aan de vooruitstrevende bisschoppen zijn ondertekend door Kardinaal Bernardin Gantin. In september lekte uit dat het Vaticaan bisschop Pedro Casaldaliga van Sao Felix had vermaand zich aan de Rooms- katholieke geloofsfeer te houden en zich niet met de belangen van andere bisdommen te bemoeien. Deze waarschuwing veroorzaakte zowel in Brazilië als elders veel ophef. De Braziliaanse bisschoppen- conferentie stelde zich achter Casaldaliga op.

BIJZONDER HARD

De brieven van de congregatie van de bisschoppen aan onder anderen de bisschoppen Adriano Hypolito, Jose Maria Pires en Marcelo Carvalheira worden in kerkelijke kringen als "bijzonder hard" beschouwd. Zij zijn officieel een reactie op het bezoek van de Braziliaanse bisschoppen in 1986 aan het Vaticaan. Op pastorale projecten van de betrokken bisschoppen wordt harde kritiek geuit. Zo wordt de Franciscaan Adriano Hypolito, bisschop van Nova Iguacu, onbehoorlijk bestuur verweten. Bovendien zou hij zijn tijd met nutteloze zaken verdoen en niets ondernemen tegen linkse, door het Marxisme beïnvloede groepen.

'Folha de Sao Paulo' brengt de brieven in verband met pogingen van het Vaticaan "de ruggegraat te breken van de vooruitstrevende groepen binnen de Latijnsamerikaanse RK-kerk". Het Vaticaan mikt daarbij op 1992 wanneer in de Dominicaanse Republiek de vierde conferentie van de Latijnsamerikaanse bisschoppen- conferentie (CELAM) wordt gehouden.



In Moskovski Novisti:

Godsdienstvrijheid in Sovjetunie ter discussie

"ER MOET nog veel worden gedaan voordat de gelovigen in de Sovjetunie kunnen geloven dat er zich in de samenleving werkelijk veranderingen voltrekken". Dat concludeert Sergej Averincevs van het weekblad 'Moskovski Novosti' aan het slot van een discussie tussen gelovigen en atheisten over de vrijheid van godsdienst.

Het weekblad heeft bijna twee pagina's uitgetrokken voor een verslag. Over een ding zijn alle deelnemers het eens: de SU heeft verdraagzaamheid nodig.

Deze oproep tot meer tolerantie moet niet alleen worden gezien in het licht van het hervormings- beleid van partijleider Gorbatsjov. Voor 1917 was de Russische- orthodoxe kerk staatskerk en gingen aanhangers van andere godsdiensten door voor 'dissidenten'.

Hun rechten waren ook na de Revolutie van 1905 beperkt. In de grondwet van 1918 werd alle burgers toegestaan religieuze of anti- religieuze opvattingen te propageren. Stalin maakte aan deze vrijheid in 1929 een einde.

De Orthodoxe priester Marc Smirnov opent de discussie in 'Moskovski Novosti' met de opmerking dat zonder verdraagzaamheid tussen de diverse volkeren in de SU het hervormings- beleid van Gorbatsjov geen kans heeft. Hij verwijst daarbij naar de gebeurtenissen in Nagorny- Karabach.

Ook Sergej Rogov, die niet bij een kerk is aangesloten, bepleit dat de mening van minderheden wordt gerespecteerd. Waarheen gebrek aan verdraagzaamheid kan leiden is in de jaren dertig onder Stalin gebleken. De atheistische schrijver, Joeri Davidov, meent dat atheisten alleen maar tot starre onverdraagzaamheid in staat zijn. "Daardoor kennen wij geen mededogen tegenover de mensen, de dieren en de natuur", zo erkent hij. Pas in de benauwende tijd van het Stalinisme heeft Davidov de waarde van de verdraagzaamheid leren beseffen.

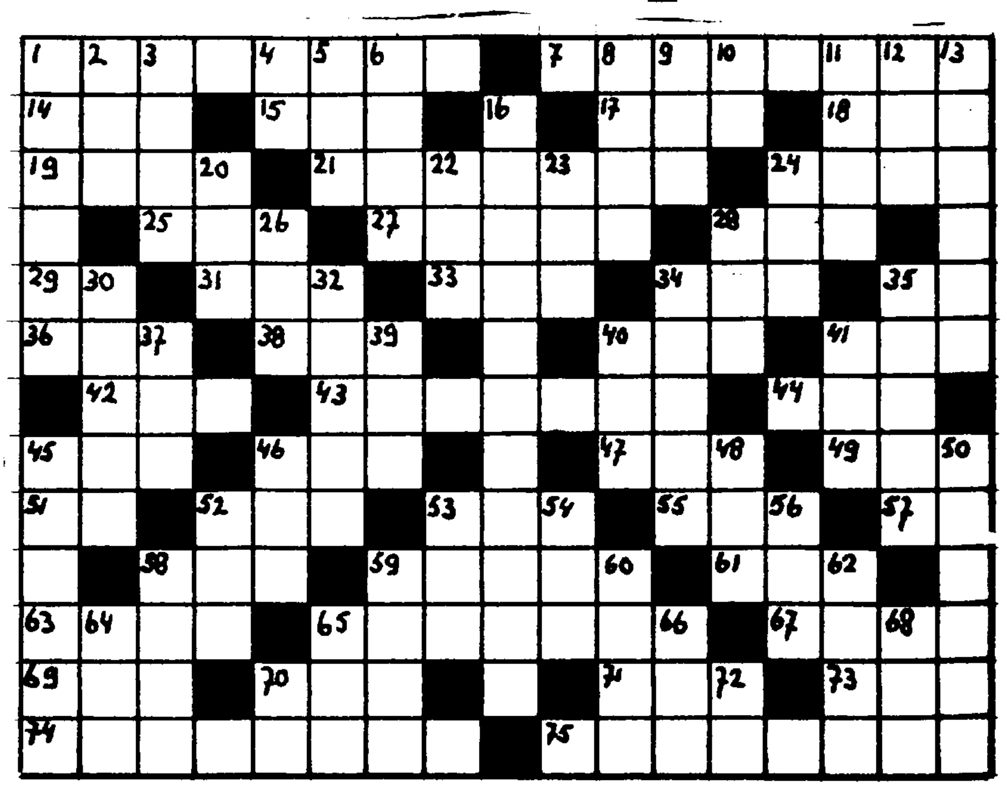
Aan de discussie neemt ook de Adventisten- voorganger Michail Koelakov deel. Drie generaties uit zijn familie zijn om hun godsdienstige overtuiging vervolgd. "Ik ben ieder dankbaar die opkomt voor de verdediging van de vrijheid van geweten en voor de verdraagzaamheid tegenover andersdenkenden", aldus Koelakov.

De journalist Aleksandr Neznij betreurt het dat de raden voor kerkelijke aangelegenheden, die als bemiddelaar tussen de regering en godsdienstige groepen zouden moeten fungeren, "van de geest van intolerantie zijn doortrokken". Hij verwijt de raden dat zij even halsstarrig als in de tijd van Stalin de kerk en de gelovigen onderdrukken.



...de verwachtingen van de nieuwe elpee van Jantje Koopmans — op de foto met zijn echtgenote — zijn hoog gespannen. "In Hilversum kregen ze er kippevel van"...

Kruiswoordpuzzel



HORIZONTAAL: 1. Verwonderd; 7. Voorbijgaan; 14. Oppervlaktemaat; 15. Berg; 17. Eikeschors; 18. Aanwijzend voornaamwoord; 19. Zorg; 21. Op de wereld gekomen; 24. Boom; 25. Hoogste deel; 27. Gebouw; 28. Gereedschap; 29. Getij; 31. Kledingstuk; 33. Tam; 35. Voorzetsel; 36. Afgunst; 38. Wiel; 40. Gevuld; 41. Bijwoord; 42. Begerig naar; 43. Geestelijke; 44. Omhulsel; 45. Vrucht; 46. Bijbelse figuur; 47. Paardje; 49. Gat; 51. Voegwoord; 52. Kerkelijke straf; 53. Lofdicht; 55. Vat; 57. Bergruimte; 58. Deel van een schip; 59. Voorbeeld; 61. Koeiemaag; 63. Plaats; 65. Tot andere gedachten brengen; 67. Meubel; 69. Vrouwelijk dier; 70. Weg; 71. Gelofte; 73. Steensoort; 74. Verkondigen; 75. Herstel.

VERTIKAAL: 1. Omlaag storten; 2. Tijdperk; 3. Overblijfsel; 4. Rivier in België; 5. Wier; 6. Spat; 8. Grondsoort; 9. Telwoord; 10. Godsdienst; 11. Hoge stand; 12. Houding; 13. Funest zijn; 16. Reptiel; 20. Insekt; 22. Wapen; 23. Veerkracht; 24. Werktuig; 26. Duw; 28. Ineenstorting; 30. Happen; 32. Roven; 34. Meerstemmig muziekstuk; 35. Hijswerktuig; 37. Bijwoord; 39. Spoedig; 40. Beroep; 41. Vallei; 45. Natuurlijke gang van zaken; 46. Vernis; 48. Onbezonnen; 50. Pinnig; 52. Meubelstuk; 53. Eveneens; 54. Roem; 56. Lichaamsdeel; 58. Telwoord; 59. Honingdrank; 60. Uitgekookt; 62. Indonesisch eiland; 64. Deel van het hoofd; 65. Platte kist; 66. Troefkaart; 68. Vreemde munt; 70. Onmeetbaar getal; 72. Lidwoord.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe-kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnares van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Glennies C. Job,
Grote berg D-3,
Curaçao.

De winnares kan haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe op Scherpenheuvel (tot 15.00 uur 's middags).

Oplossingen moeten ingediend zijn vóór donderdag 10 november 1988 tien uur 's morgens en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

DE GOEDE inzending had er aldus uit moeten zien:

OPLOSSING

HORIZONTAAL: 1. Krab; 4. Melis; 8. Laat; 11. Lee; 13. Nek; 14. Mas; 16. Nar; 19. Dra; 21. Tip; 22. Ane; 24. Idem; 26. Lisse; 29. Adat; 30. Madera; 33. Net; 34. Ankara; 36. Openen; 37. Eli; 38. Pastel; 39. Nier; 40. Leed; 41. Omelet; 45. Tal; 47. Remmen; 52. Pelita; 53. Ide; 54. Troela; 55. Edam; 56. Meent; 58. Edam; 59. Ren; 60. Via; 62. Erg; 65. Ene; 66. Min; 67. Ree; 69. Air; 71. Teen; 72. Tanig; 73. Lens.

VERTIKAAL: 2. Al; 3. Bed; 5. En; 6. Letsel; 7. Ik; 8. Lap; 9. As; 10. Animo; 12. Er; 14. Mi; 15. Getal; 17. Adap; 18. Rede; 20. Al; 21. Te; 22. Adat; 23. Nare; 25. Men; 27. Inertie; 28. Stillen; 29. Aks; 31. Renet; 32. Anita; 34. Apert; 35. Nader; 41. Opera; 42. Mede; 43. Elan; 44. Lim; 46. Ademen; 48. Moe; 49. Mede; 50. Elan; 51. Namen; 56. Ma; 57. Te; 60. Vin; 61. In; 63. Ra; 64. Gil; 66. Me; 67. Ra; 68. Ei; 70. Re.

Jantje Koopmans bijna vijftig jaar in het muziekvak

'Ze gebruiken je overal voor'

— door Martin Hermens —

'IK BEN gestopt met roken' is de voorloper van alweer de ertiende elpee, die over enkele weken in de winkels moeten liggen.

Na een betrekkelijke lange periode van stilte is Jantje Koopmans, de koning van het Nederlandstalige lied, weer helemaal terug. Een nieuwe platenmaatschappij, een andere producer en vooral een flinke dosis verse energie sieren zijn come-back èn zijn gouden jubileum als artiest. Radio- en televisieproducers hangen aan de telefoon, de roddelbladen volgen hem nauwgezet. De nationale ster uit Waspik is weer helemaal 'in'.

Stilzitten kan hij niet, die kleine man uit Waspik. De handen zijn continu in beweging, hij praat als brugman, loopt om de haverklap naar een kast om papieren te zoeken. Zijn hoedje, net als zijn strikje onderdeel van zijn beeldmerk, ligt op de stereo- installatie. De oude accordeon staat ervoor. Vanuit de keuken komt de heerlijke reuk van het middagmaal waar "ons moeder" druk mee bezig is.

"Ik heb een heerlijk leven," concludeert de 64-jarige koning van het Nederlandstalige lied. "Ik ben nog steeds zo verliefd als toen ik twintig was, alleen de uitvoering is wat minder". Een gulle schaterlach vult de sfeervolle huiskamer van de familie Van Eerstel, want zo heet hij echt. "Op 17 oktober zijn wij 42 jaar getrouwd. Ons huwelijk is een rijke bron van inspiratie. De liedjes die ik schrijf vormen een soort biografie van ons leven".

Hoeveel liedjes hij heeft gecomponeerd weet hij niet. "Dat is niet te tellen". Koopmans laat een hele stapel teksten zien: "Ik heb zoveel inspiratie en vind alles zo mooi. Kom ik buiten en zie ik de wolken en de vogels heb ik in een mum van tijd weer een liedje gemaakt. Dat is een hele grote gave; dat heb ik altijd wel geweten. Pas toen het gezin in een wat rustiger vaarwater kwam, ben ik helemaal losgeslagen".

RODE ROZEN

Diverse gouden platen aan de muur herinneren aan zijn grote successen. Met 'Rode Rozen' begon het allemaal. Heel Nederland kende het, heel Nederland zong het mee. Er volgden vele hits en nog meer optredens in het hele land. Op feestjes, partijtjes en in discotheken, tot zelfs in kerken worden zijn nummers gezongen. "Ik geniet er op gepaste wijze van", bekent de kleine grote man.

Toch leek het vorig jaar even fout te gaan. Op gegeven moment waren er drie langspeelplaten van Jantje Koopmans in roulatie. "Voor mij is dat niet schadelijk, maar voor het publiek wel: je brengt ze op een dwaalspoor". In die tijd werd ook de breuk met producer Fred Rootveld een feit. "Hij wilde een elpee met mijn grootste successen uitbrengen. Waarop ik tegen hem zei: als jij die plaat uitbrengt, ben ik bij je weg".

Koopmans wil duidelijk maken dat Rootveld niet de makkelijkste was om mee samen te werken. "Hij wilde alles zelf doen en dat kan niet. We hebben zes tot zeven jaar gewerkt met een bepaalde tolerantie, we hebben niet zulke hoge eisen gesteld. Maar de grote jongens willen je uiteindelijk toch hebben.

En er zit een verschil van dag en nacht tussen de platen van toen en van nu".

Zijn vrouw vult hem aan: "Het heeft allemaal met geld te maken". Jantje knikt instemmend. "Ze gebruiken je overal voor. Het is een harde business. Maar ik mag niet mopperen, ik ben altijd goed betaald".

Eddy Ouwens, de man achter onder andere Songfestivalwinnaar Teach In en zangeres Dee-Dee, nam Jantje Koopmans onder zijn hoede. De zanger: "Ik weet wat ik wil en Eddy Ouwens dringt helemaal niets op. Als ik zeg dat ik daar een koortje en daar trompetten wil hebben, dan krijg ik die". Phonogram, de grootste platenmaatschappij in Nederland, hoorde de kassa kennelijk al rinkelen en nam Jantje onder contract.

EEN GAVE

Jantje Koopmans liet zich niet uit het veld slaan door alle verwikkelingen rond de vorige producer. "Ik ben gewoon begonnen met het schrijven van een schitterende nieuwe plaat", zegt hij stellig, "en ik schrijf maar door. Ik heb nooit durven dromen dat ik dit allemaal zou beleven. Ik zeg wel eens tegen ons ma: het is gewoon een gave".

Op platengebied mag het dan wat stil zijn geweest, over optredens heeft Koopmans niet te klagen gehad. "Ik kan het allemaal niet bijhouden, er is zóveel werk. Ik moet 't gaan afremmen, dit houdt niemand vol".

Afbouwen dus. "De commerciële kant zal verdwijnen om meer liefdewerk te kunnen doen. Zie dat, vanuit het diepe geloof dat wij hebben, als een uiting van dankbaarheid. En dankbaarheid geeft zo'n fijn gevoel; daar mogen we niet mee stoppen".

Jantje Koopmans ratelt maar door: "Wij leven heel gewoontjes en zijn tevreden met ons gezin. We hebben een nauwe band met de kinderen. Ons streven is altijd geweest om ze onder eigen kap te brengen. Het is een grote zegen dat alle kinderen hun weg gevonden hebben door keihard te werken. Ze zitten allemaal in het zakenleven en verdienen samen met hun man of vrouw het brood. Dat zijn mijn redenen om te geven".

In de loop der jaren heeft Jantje Koopmans kennelijk te veel gegeven. Tot aan de zevende elpee zou het echtpaar Van Eersel meer dan ƒ.125.000 aan goede doelen hebben gegeven. Een paar jaar geleden greep de belasting- inspecteur in. "Ik wilde pas nog ƒ.32.000 aan een goed doel schenken, maar kreeg het niet meer voor elkaar. Nog maar tienduizend gulden mag ik belastingvrij geven, over de rest moet ik eerst belasting betalen".

HOGE GAGE

Jantje Koopmans zegt goed te zijn, maar niet gek. "Als ik eerst een stoot geld aan de belasting moet betalen, wordt het een hachelijke zaak. Ik betaal 72 procent belasting, dus dan houd ik er geen ene moer aan over. Ik heb een hoge gage van tweeduizend gulden netto. Reken maar uit wat ik daar van overhoud gezien de vele kilometers die ik maak. Sterker: er moet vaak geld bij. Het kost een vermogen, maar dat interessert ons niks. Ik eet direct gewoon m'n aardappeltje en een boterham".

De nieuwe elpee is, als we Jantje zelf mogen geloven, een juweeltje. De zanger / componist: "De mensen van Phonogram zeiden dat er minstens vier grote hits op staan". Zoals gebruikelijk speelt de halve familie op de lp mee. Heel bijzonder is het nummer 'Vergeet me niet', een lied dat Jantje samen met zijn vrouw zingt.

"Ik zal wat voor je zingen, dan krijg je een beter beeld van die elpee", besluit Koopmans en neemt me mee naar zijn studio achter het huis.

Er volgt een wat merkwaardige voorstelling. De geluidsband wordt aangezet, Jantje pakt een microfoon en zingt. In gedachten staat hij voor een volle zaal en tussen de liedjes door spreekt hij het denkbeeldige publiek toe.

De simpele, vaak ontroerende liedjes galmen door het lokaal. Alle liedjes wil hij laten horen. Tot slot zingt hij op een indrukwekkende en zeer bewogen manier 'Vrede', de kerstsingle. "In Hilversum kregen ze er kippevel van".

Terug in de huiskamer pakt Jantje Koopmans zijn accordeon en speelt nog een keer 'Vrede', misschien wel het mooiste nummer dat hij tot nu toe schreef. "Ik kan niet tegen geweld", filosofeert hij even later. "Ik bid echt elke morgen voor de mensen dat ze hun eigen identiteit zullen vinden. Ik houd van alle mensen, ook al doen ze wel eens onaardige dingen. Als iemand niet vriendelijk tegen me is, zeg ik gerust: ik vind u niet lief. Jantje Koopmans zegt wat hij ervan vindt..."

Oorlog tussen vakbonden

MEXICO-STAD — Gewapende leden van twee rivaliserende vakbonden hebben de hal van een luxe hotel in Mexico-Stad donderdagavond in een bloedig slagveld veranderd. Bij een schietpartij die een half uur duurde zijn twee mensen gedood en twintig gewond geraakt, zo meldde de televisie.

Buitenlandse toeristen in het hotel Presidente Chalpultepec hebben echte paniekscènes meegemaakt toen hotelemployees van de revolutionaire arbeiders- en boerenbond (CROC) en leden van de Mexicaanse Arbeidersbond (CTM) elkaar met Molotov- cocktails en pistolen te lijf gingen. Van de hotelhal was alleen nog puin over, met bloedplassen en verwoest meubilair.

De confrontaties zouden voortvloeien uit vijandelijkheden tussen de twee bonden, waarbij de meeste hotelemployees zijn aangesloten, over de aanstelling in vaste dienst in het hotel.

Op straat voor het hotel hadden leden van de CROC barricades opgeworpen om te voorkomen dat woedende leden van de CTM het hotel zouden naderen. Deze kwamen echter met vijftien vrachtwagens tegelijk op het hotel afrijden, waarna zij de hal bestormden.

Recordwinst Eastman Kodak

NEW YORK — Het Amerikaanse fotografie- concern Eastman Kodak heeft zowel in het derde kwartaal van dit jaar als over de eerste negen maanden van 1988 record- resultaten geboekt wat betreft nettowinst, exploitatiewinst en omzet. Dit zou ook het geval zijn geweest zonder de bijdrage van het eind februari verworven farmaceutische bedrijf Sterling Drug, zo heeft Kodak meegedeeld.

De nettowinst steeg in het derde kwartaal ten opzichte van dezelfde periode van 1987 met 31 procent van 722 miljoen dollar tot 948 miljoen dollar. De winst per aandeel ging omhoog van 1,18 dollar tot 1,35 dollar en de omzet groeide met 28 procent van 3,9 miljard tot vijf miljard dollar.

KIESKEURIG

Hoger Distributie Onderwijs

EEN VAN DE jongste richtingen van het HEAO is het Hoger Distributie Onderwijs. Het is een unieke studierichting binnen het HEAO. Op het gebied van distributie, logistiek en opslag was tot nu toe geen opleiding op HBO-niveau.

In overleg en in samenwerking met een aantal vervoersbedrijven is deze opleiding gestart aan de HEAO in Arnhem, die als enige in Nederland deze opleiding verzorgt.

Het doel van deze studierichting is de studenten een goed inzicht te verschaffen in de speciale problematiek van de distributie en voldoende vaardigheden en technieken bij te brengen om een hoge functie te vervullen binnen een organisatie die zich bezig houdt met distributie.

De hoofdvakken voor deze studierichting zijn: distributie- economie, bestuurlijke informatieleer, organisatiekunde, personeels- beleid en consumenten- en arbeidsrecht.

Binnen deze groepen van vakken is het vak distributie- economie het belangrijkste kernvak. Het vak is bedoeld om studenten in staat te stellen problemen op het gebied van distributie van goederen en diensten te herkennen en op te lossen.

De student krijgt ook de nodige marketing- training om bovengenoemde problemen commercieel. Hierbij spelen vakken als retailmarketing en verkoop- management een belangrijke rol. Ook aan inkoop en export wordt de nodige aandacht besteed, zodat de student een vrij compleet krijgt van het gehele management- traject.

Na een gemeenschappelijk propadeutisch jaar wordt in het tweede jaar van het Hoger Distributie Onderwijs de basiskennis van het brede terrein van de distributie- economie aangereikt in vakken als financiering, kostenbeheersing, traditionele marketing en detailshandels- marketing.

In het derde jaar, waarin het theoretische eindexamen wordt gedaan, krijgt de student uitgebreide training door middel van case- studies en wordt het onderdeel fysieke distributie geïntroduceerd. Het vierde jaar is gereserveerd voor de stage van negen maanden, waarbij men telkens een dag per week terugkomt voor verdere theoretische en praktische scholing.

Afhankelijk van je afstudeerpakket kun je terecht komen in kaderfuncties bij het grootwinkel- bedrijf, distributieve handel, industriele bedrijven, havenbedrijf.

Naast de reeds eerder genoemde vakken krijg je ook Engelse en Nederlandse taalvaardigheids- training, operations research, calculatie, belastingrecht en sport.

Toelating kun je verkrijgen op grond van je diploma VWO, HAVO met twee van de vakken wiskunde, handelsrekenen en economie, of M(E)AO, met een aansluitend vakkenpakket.

Voor meer informatie en aanmelding kun je schrijven naar: HEAO - Arnhem, Velperweg 39, 6824 BG Arnhem.

PEDRO CASIMIRI

Recept van Bunchi Römer

Chowder Krioyo

Pa: 4 persona

Mester di:

½	kup di karkó
½	kup di kiwa
½	kup di sekat
½	kup di kabaron
2	filèt di piská
1	bleki di baby clams
4	kup di buyon di piská
½	kup di batata, kòrtá na dou chikí
½	kup di wortel, kòrtá na dou chikí
	yerba di hole, siboyo largu, sèldu, konofló, promèntè, siboyo rondó kòrtá, netumuskat i komino
1	kuchara di margarina

Moda di prepará:

1. Hasi e karkó, e kiwa i e sekat moli den "pressure cooker"; warda e awa ku nan a kushiná aden. Kòrtá nan na dou, no muchu chikí ora nan ta moli.
2. Kòrtá e filètnan na pida pida, limpia e kabaronnan i kòrtánan;
3. Herebé e batata i e wòrtel den e buyon di piská i e awa di karkó, riba kandela abou.
4. Hasa e yerba di hole, siboyo etc. den e margarina, te ora e siboyo ta slap i buta nan huntu ku e filèt di piská aden, ora e wòrtel ta moli.
5. Brua e clam den e buyon, ora e piska a bira blanku. Laga e meskla aki kushina un ratu asina, djis pa keinta e clam.
6. Paga e stof i buta e kabaron, karkó etc. aden. No lag'é herebé mas, pa e mariskonan no bira tai.
7. Basha e chowder den un terin bunita i stroi siboyo largu, kòrtá chikí chikí ariba i sirbié ku pan franses kayente.

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333.

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 127-743.

Bankrek. nr. 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur *Poltergeist III* (science-fiction, 14 jr.).
II: 20.45 uur *Poltergeist III* (science-fiction, 14 jr.); 24.00 uur *Anything goes* (sex, 18 jr.).
DRIVE-IN: 20.30+24.00 uur *Bob Marley and the Wailers* (musical, 14 jr.).

*****

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter A.J. Croes, Paradijswijk 23, tel.: 34482/24797.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter B. Britt-Croes, via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833.
Kinderarts: dokter Croes, tel.: 27591/24300 (hospitaal).

*****

DOKTER HART KINDER-POLIKLINIEK (Shakespearestraat 13, tel.: 27263/24300): spreekuren maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30/14.30-17.30 uur; zaterdag van 08.30-12.00 uur.

*****

CENTRO MEDICO CARABOBO (L.G. Smith Boulevard 34, tel.: 21777): dra L.G. Beke-Martínez, Engelandstraat 7, tel.: 24696.

*****

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

*****

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Style with Elsa Klensch; 18.20 National Geographic: «In the shadow of Vesuvius»; 19.30 Big story; 20.00 Golden Girls: «Rose the Prude»; 20.30 Estreno; 22.00 CNN international news; 22.45 Hunter: «Beach boy»; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 17.00 Children animated movie: «Undersea Encounter»; 18.30 Disney Sunday movie: «Cherokee Trail»; 19.00 Tales of the unexpected: «What have you been up lately?»; 19.30 Showtime; 20.30 Special: «Pionieren in Brazilië» 21.00 Quo Vadis? 22.15 Week in review; 23.00 This week in Japan; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

MAANDAG: 18.00 Fabulous Funnies; 18.30 Profile of nature: «Red throated loon»; 19.00 Science & Technology; 19.30 The world tomorrow: «Beating stress»; 20.00 Telenoticias; 20.30 Programma BUVO; 20.45 Miniserie: «Harem» (deel 1); 21.45 Sledge Hammer: «If I had a little Hammer»; 22.00 CNN international news; 22.40 L.A. Law; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

*****

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTER (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45/18.30-19.30 uur.

MEP: OPPOSITIE HEEFT JUIST GEHANDELD

Deskundige mr ing. Hubert Maduro geeft informatie

'Moties van wantrouwen tegen de regering hebben geen nut'

ORANJESTAD — Uit de uiteenzetting van de expert mr ing. Hubert Maduro, gistermiddag in de Staten, kon worden afgeleid dat het geen nut heeft moties van wantrouwen tegen de regering in te dienen. "Mogelijk zou dit tegen het regeringsbeleid kunnen, maar dat is niet van nu".

Ook merkt mr Maduro op, dat het feit dat de ministers hun functie ter beschikking hebben gesteld overbodig is, aangezien door het besluit, dat de Staten demissionair werden, de regering in feite materieel ook demissionair werd.

Bij voortzetting van de vergadering verklaarde het lid mr John van der Kuyp (MEP), dat uit het gesprek met Maduro gebleken was, dat de positie die de oppositie in de hele ontbindings- affaire heeft ingenomen de juiste is. Hij verzocht de Staten- voorzitter er alles aan te doen om tot een zakenkabinet te geraken.

MOTIES

Van der Kuyp kwam hierna met twee moties: tegen minister Mito Croes en tegen het functioneren van de regering. In de eerste motie wordt besloten dat de uitlating van minister Croes, dat de oppositie zich belachelijk maakt in de Staten, af te keuren en dat minister Croes niet langer zijn functie mag blijven uitvoeren. Volgens de motie is de uitlating van Croes grievend en beledigend voor de Staten en het volk.

In de tweede motie wordt onder meer besloten, dat de regering geen nieuw personeel in dienst mag nemen, de verhuizing van het WEB naar het Lago-terrein niet uit te voeren en de onderhandeling met de Lago stop te zetten.

De vergadering werd hierna wederom geschorst, ditmaal om copieën te maken van de ingediende moties en deze ter bestudering onder de leden te verspreiden.

'BEETJE'

Tot kwart voor drie vanochtend bleven de Staten in vergadering bijeen. De oppositie wil proberen de regering "beetje bij beetje" naar huis te sturen, dus per minister. Daarom werd de motie tegen minister Mito Croes ingediend. Hij had weliswaar een duidelijke uitleg van de situatie gegeven, maar die paste niet in het straatje van de oppositie. Urenlang duurde het debat voort.

Van AVP-zijde werd steeds herhaald dat na de uitleg van Maduro was komen vast te staan, dat de Staten de demissionaire regering niet naar huis konden sturen en dat de gouverneur juist heeft gehandeld.

MOTIES

De twee oppositie- moties werden tot slot in stemming gebracht en met twaalf voor (ADN, MEP en nieuweling AD'86) en zes tegen (afwezig twee PPN-leden en AVP-lid Digna Laclé) aangenomen.

Niet verwacht wordt dat deze moties veel verandering in de huidige situatie zullen brengen aangezien de betrokken minister reeds demissionair is.

De MEP, die wel inzag dat het — na het uitbrengen van de adviezen door de expert — weinig nut heeft om te spreken over het landsbesluit ontbinding Staten en vervroegde verkiezingen waarvoor een vergadering was gevraagd, trok dit verzoek in. Vermoedelijk ook omdat gevraagd onderwerp gisteren de gehele dag reeds uitvoerig aan de orde was geweest.

Estrella A tegen Estrella B: 1-1

SAN NICOLAS — In het Lago sportpark speelde de Bonaireaanse voetbalkampioen Estrella tegen naamgenoot én kampioen van Aruba Estrella de eerste wedstrijd. Deze eindigde gelijk: 1-1.

Bonaire opende de score met een doelpunt van Wilbert Ranis, waarna Denchi Werleman de stand voor de Arubanen weer gelijktrok: 1-1.

Seminar in centrum van FTA



SAN NICOLAS — In het FTA-centrum wordt tot en met dinsdag een seminar gehouden over volksgezondheid, syndicalisme en economie. Het seminar wordt georganiseerd door de Arubaanse Bond van werknemers in Verplegende instellingen (ABV) in samenwerking met IRO-FIET.

Onder de aanwezigen tijdens de openings- plechtigheid bevonden zich gouverneur Felipe Tromp, minister Watty Vos, algemeen directeur van het hospitaal, dokter John Leo, en vertegenwoordigers van verplegende instellingen uit de regio.

KONINGIN WILHELMINA FONDS (tel.: 24652/22817): informatiecentrum woensdag geopend van 08.30-12.00 uur - Paardenbaaistraat 8 (boven).

SPORT
VOETBAL (**AVB**): 16.00 uur Dakota vs RCA - Dakota-terrein; 16.00 uur Bubali vs RCCL - Bubali-terrein; 16.00 uur Nacional vs Atlantico - Nacional-terrein; 20.00 uur Estrellas (Bonaire) vs Estrella (Aruba - Lago Sportpark.

*****

ZONDAG
BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur *Poltergeist III* (science-fiction, 14 jr.).
II: 18.00 uur *Mac & Me* (adventure, alle leeft.); 20.45 uur *Poltergeist III* (science-fiction, 18 jr.).
DRIVE-IN: 21.00 uur *Bob Marley and The Wailers* (musical, 14 jr.).

*****

DIVERSEN
BUURTCENTRUM SAVANETA: 10.00-17.00 uur verkoopdag (gebak, koffie, bier etc.).

SPORT
DOMINO(**ADB**): 14.00 uur Unidos vs Tropicana Inn - Dominica SC; 14.00 uur Ayó vs Old Parr - Trappers; 14.00 uur Aruba Stars vs NWIWA - Surinaamse club.

ZWEMMEN (**Aruba Dolphins**): 11.00 uur start 1-km zwemtocht vanaf de Marinierskazerne naar de Zeeroverspier; 12.00 uur waterballetshow; 13.00 uur start 2-km tocht vanaf het strand te Cura Cabai naar de Zeeroverspier; 14.00 uur waterskishow; 15.00 uur prijsuitreiking; 15.30 uur waterpolo - Zeeroverspier.

*****

MAANDAG
DIVERSEN
INDIAN ROCK GARDEN WATERSLIDE: maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag geopend van 10.00-18.00 uur; donderdag de gehele dag gesloten.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKS- MOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

CENTRO KIBRAHACHA (**dagverblijf voor bejaarden**): openingsuren dagverblijf: 08.00-12.00 uur; kantooruren: 07.30-12.30/14.00-17.00 uur - Piedra Plat 23 (tel.: 28159).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN «MAN NA OBRA»: elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om producten te kopen in het oude gebouw van «Bibito Pin», t/o Protestantse kerk, Piedra Plat.

ARUBAANSE PEDAGOGISCHE AKADEMIE: 16.00-18.00 uur workshop 'Godsdienstige vorming op de kleuterschool' - Wilhelminastraat 112.

TOERISTENSCHIP: 09.00-15.00 uur 'Britanis' - vert. Mad. Shipping.

*****

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool); koffie na de dienst.
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds Hessen; zondagschool in het Jeugdcentrum.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen; zondagschool op dezelfde tijd.

*****

DE NIEUW APOSTOLISCHE KERK (Schubertstraat 12): 09.30 uur kerkdienst.

*****

KAPEL MARINIERSKAZERNE: 10.00 uur kerkdienst; koffie drinken na de dienst in Marine Tehuis.

*****

Venezuela en Nederland helpen Aruba bij waterlevering

Consultatief overleg op Aruba afgesloten

ORANJESTAD — In Holiday Inn werd gisteren de vijfde vergadering van het consultatief overleg tussen Nederland, Venezuela, de Nederlandse Antillen en Aruba — een overleg waarmee in 1987 werd begonnen — besloten.

Tijdens de deze week gehouden vergadering werd de tekst goedgekeurd voor een overeenkomst tussen de regeringen van Venezuela en Nederland om Aruba met de waterlevering te helpen. Voorts werd gesproken over de situatie van de Ferry del Caribe, de samenwerking tussen Venezuela en Aruba op het gebied van de telecommunicatie en het project over de handelsgrenzen. Opnieuw werd door de delegaties tevredenheid geuit over het onderhouden van contacten tussen de landen.

De Arubaanse delegatie stond onder leiding van dr Gustavo Oduber. Namens Venezuela nam dr François Moanack deel. Hij is de speciale ambassadeur voor het Caribisch gebied. Curaçao was vertegenwoordigd door R.J. Isa en Nederland door ambassadeur mr Sinninghe Damste.

Curaçao vist goed in Bucuti-toernooi

ORANJESTAD — Op de eerste dag van het zeventiende vistoernooi 'Pez de Pico' van de Bucuti Yachtclub (BYC) kwam Curaçao als winnaar van zee.

Het jacht van Yumna Curaçao van Hector Henriquez bracht 33,5 kilogram vis binnen. Aruba stond nummer twee bij de sailvis vangst.

De sportvissers uit Aruba, Curaçao, de Dominicaanse Republiek, Venezuela en de Verenigde Staten brachten op de eerste dag een behoorlijke hoeveelheid vis aan wal.

Duidelijke winst op Jong Holland: 3-1

SUBT bijna zeker van plaats in play-offs

WILLEMSTAD — Een plaats in de finale-ronde kan SUBT/Fatum vrijwel niet meer ontglippen na de 3-1 overwinning die het gisteravond ten koste van Jong Holland/Kodela behaalde. Undeba heeft inmiddels, zoals bekend, ook zijn aanspraken laten gelden op een plaats in de eindronde. Hierdoor zijn nog slechts twee plaatsen open waarop momenteel Jong Holland (ondanks het verlies van gisteravond) en Centro Dominguito en mogelijkerwijs ook Jong Colombia de meeste kans maken.

Undeba, dat voor de wedstrijd van gisteravond met 17 punten op kop lag, heeft de eerste plaats weer moeten afstaan aan SUBT. De twee ploegen staan thans gelijk in aantal punten maar SUBT heeft het voordeel van een beter doelsaldo. De nederlaag bleef niet zonder gevolgen voor Jong Holland, dat, eveneens vanwege een minder gunstig doelsaldo, afzakte naar een vierde plaats op de ranglijst. Nummer drie is thans Centro Dominguito, dat verreweg de beste verhouding tussen de doelpunten voor en tegen heeft (19-11).

Het treffen had een bijzonder aantrekkelijk verloop en werd gekarakteriseerd door een vlot tempo, goede technische afwerking en afwisselende toepassing van taktische varianten. De routine en standvastigheid bij SUBT heeft de doorslag gegeven. Het op verschillende posities gewijzigde elftal van Jong Holland, dat als gevolg hiervan aan wedstrijd-routine heeft ingeboet, bood over het geheel genomen goed tegenstand, maar er waren fasen in de strijd waarin de superioriteit van de barica-hel's overduidelijk was.

OPENINGSTREFFER

Curley Poppen zorgde in de 24e minuut voor de openingstreffer. Een pass van Getty Bernadina bereikte hem onverwacht via het been van een tegenstander. De Jong Holland-verdediging verzuimde in te grijpen en zijn schot verdween buiten het bereik van doelman Richinel Stroop in het doel: 1-0.

Twee keer kwamen de Tricoloren dicht bij de gelijkmaker. In beide gevallen waren het afstandschoten van Richenel Maduro en Siegfried Carmelia. Stè Girigorie knalde eenmaal rakelings over het jong Holland-doel.

Een kwartier was het spel oud na de hervatting toen Jong Holland middels een strafschop de score weer in evenwicht bracht. Siegfried Carmelia maakte vanaf de witte stip geen fout: 1-1. SUBT kwam echter nog geen zes minuten later weer op een voorsprong. Stè Girigorie scoorde vanuit een vrije trap, waarbij keeper Stroop de fout beging zich in de verkeerde hoek op te stellen dat reeds gedekt was door het 'muurtje', dat zijn team genoten op zijn instructie hadden gevormd.

Vanaf dat moment beheerste SUBT het duel volkomen. Efi Martina, voor de geblesseerde Zanin Andrade ingevallen na de rust, illustreerde het SUBT-overwicht met een derde treffer. Hij verraste doelman Stroop met een schot vanaf ruim twintig meter.

In de eerste divisie eiste Eleven Brothers de volle winst voor zich op zodat tegenstander Hubentut Westpunt met lege handen huiswaarts keerde. De eindscore was hier ook 3-1. Eleven Brothers verstevigde met deze overwinning zijn positie als koploper. Het heeft thans 19 punten en staat daarmee drie punten voor op zijn naaste rivalen. Zondag worden de wedstrijden Vasco da Gama - Hubentut Korsou en Scherpenheuvel - Victory Boys gespeeld.

Kosten 4,2 miljoen

De Uithof wordt overdekte ijsbaan

DEN HAAG — Burgemeester en Wethouders van Den Haag zijn bereid het schaatscentrum De Uithof een lening van 4,2 miljoen gulden te verstrekken.

Dit wordt dan gebruikt voor de overkapping van het schaatscentrum De Uithof. Met ingang van '89/'90 kan de overkapping klaar zijn. De werkzaamheden zouden na afloop van dit schaatsjaar nog worden kunnen gestart.

De totale bouwkosten worden geschat op 5,5 miljoen gulden. De kap kost 4,9 miljoen gulden. De rest wordt besteed aan verbetering van de staantribunes en de horecavoorzieningen. Een actie van het schaatscentrum leverde ruim een half miljoen gulden op. De 'Dakdekkers-actie' wordt nog voortgezet. In het comité fondswerving spelen onder meer Ria Visser en Hein Vergeer een actieve rol.

Het na de lening en de actie nog resterende bedrag moet komen uit sponsorgelden en van het ministerie van Economische Zaken. De Uithof meent kans te maken op innovatie-subsidie.

In tegenstelling tot het schaatscentrum Thialf in Heerenveen wordt in Den Haag alleen de 400-baan overdekt. Het middenterrein blijft open. De speciale constructie sluit regen en wind buiten, zodat de schaats- omstandigheden gelijk zullen zijn aan die van een volledig gesloten hal.

*****

TENNIS/LONDEN — De spelersvakbond van de proftennissers hebben een historisch besluit genomen: de Associatie van Tennis Professionals (ATP) gaat in 1990 definitief een eigen toernooi-circuit opzetten. De spelersvakbond besloot tot deze stap, nadat besprekingen tussen de tennisprofs van de ATP en de overkoepelende Mens Tennis Council (MTC) niets hadden opgeleverd. Voornaamste bezwaar van de ATP: de huidige overvolle kalender, die de spelers vrijwel geen rust gunt. Reeds 20 van de top-25 spelers hebben een contract getekend. De grand-slamtoernooien (Wimbledon, Parijs, New York en Melbourne) zullen echter niet geschaad worden.

*****

VOETBAL/DUBLIN — De oud-Ajacied Frank Stapleton is opgenomen in de Ierse selectie die op 16 november een kwalificatie-duel in Sevilla tegen Spanje speelt. Stapleton komt momenteel uit voor de Le Havre, een Franse tweede divisieclub. Als Stapleton inderdaad ook speelt evenaart hij het interland-record van Liam Brady. Deze spelverdeler kwam tot 67 interlands. Brady is momenteel geblesseerd en speelt bij West Ham United.

*****

Bochum verliest van Borussia

BOCHUM — De greep naar de top is mislukt. VFL Bochum verloor van Borussia Mönchengladbach met 1-2.

Maar liefst 32.000 toeschouwers dropen vrijdagavond teleurgesteld af na de nederlaag. Het betekende voor de Borussen de eerste zege buiten het eigen stadion.

Bochum werd na de winst van woensdag tegen VFB Stuttgart in de top van de Bundesliga verwacht. De ploeg van de Nederlandse middenvelder Rob Reekers kon die druk niet waarmaken. Bochum kwam wel op voorsprong, door een strafschop van Leifeld, maar binnen een minuut stond Mönchengladbach door Criens weer op gelijke hoogte.

Kort na rust maakte Hochstatter de beslissende treffer voor Borussia. Bochum ontbrak het aan geluk om naar de tweede plaats op de ranglijst te stijgen.

Promotor wint rechtszaak

Mitchell behoudt wereldtitel boksen

De Zuidafrikaanse bokser Brian Mitchell heeft zijn wereldtitel in het zwaarvedergewicht (WBA-versie) behouden.

Mitchel won op punten in Londen van zijn uitdager Jim McDonnell.

Voor de wedstrijd werd door ongeveer 250 mensen geprotesteerd tegen het gevecht met een Zuidafrikaanse bokser. Vorige week werd de wedstrijd door de plaatselijke autoriteiten verboden onder verwijzing naar de anti-apartheidspolitiek die gevoerd wordt. De Britse promotor Mickey Duff won echter de rechtszaak, die hij aanspande om het boksverbod ongedaan te maken.

De anti-apartheidsbeweging grondde zijn protest op de overeenkomst van Gleneagles, waarbij de landen van het Britse Gemenebest besloten sportieve contacten met Zuidafrika zo veel mogelijk te verbreken.

Brid ge-uitslagen

WILLEMSTAD — De bridge- wedstrijden van Bridgeclub Baranca van afgelopen woensdag hadden de volgende resultaten:
1. Echtpaar Kruisheer 63,75 2. Dames Horsthuis/Eikelboom 61,80 3. Mw Geenen/hr Brown 59,72 4. Echtpaar Van Beek 56,60 5. Dames Bustraan/Engelmann 53,13.
De overige tien koppels kwamen niet tot het gemiddelde. Woensdag 16 november begint het Kerst-toernooi van deze Bridgeclub.

WILLEMSTAD — De uitslagen van de dinsdag 31 oktober gespeelde bridge- wedstrijden van Bridgeclub Asiento dames waren als volgt:
1. Boer/Van Vliet 60,32 2. Henriquez/Henriquez 57,87 3. Darianani/Darianani 56,02 4. Senior/Van der Plank 52,38 5. Schouten/Sheeser 52,38 6. Murray Jones/Van Heel 50,79 7. Fischinger/Beaujon 50,79 8. Sluiter/Van Loon 50,00. De overige 7 paren scoorden onder het gemiddelde.

WILLEMSTAD — De strijd in de Open Curacáose Bridge kampioenschappen is inmiddels in alle hevigheid ontbrand. Na de wedstrijden van woensdag 29 oktober is de stand in de verschillende groepen:

Groep A:

1. Henriquez/Winkel	15-15
2. Van Vliet/Van Bochove	25- 0
3. Van den Ende/Henriquez	25- 0
4. Winkel/Van Bochove	15-15

Groep B:

1. Schrills/Van Henegouwen	25- 0
2. Roerhorst/Van Beek	18-12

De halve finales in de strijd om de hoogste Curaçaose bridgetitel zullen volgende week (12-13 nov) plaats vinden. De grote finale is op zaterdag 19 november.

Zoals bekend zal de winnaar Curaçao gaan vertegenwoordigen op het 'Central American en Caribbean Championship' te Bogota (Colombia) in mei 1989.

SPORT AGENDA
MALTA AMSTEL

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
geopend van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00- 02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(Sentro di Bario Jànwé)
elke zaterdag van 09.00-13.00 uur uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf 7 tot 23 jaar.

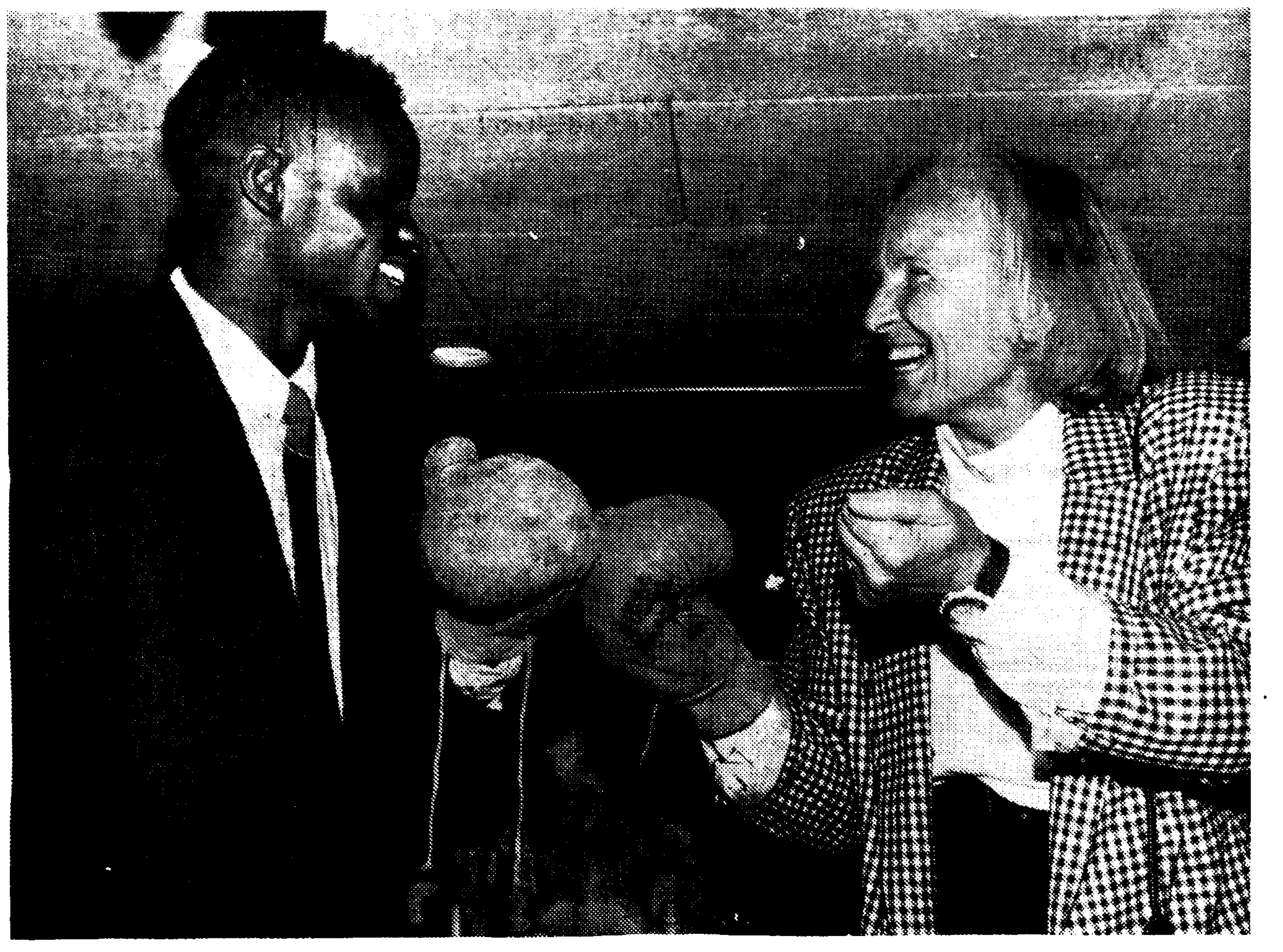
BASEBALL
(AA-klasse)
best-of-5
20.00 uur Royal Scorpions vs Wild Cats - Sentro Deportivo Kòrsou.

*****

ZONDAG
VOLLEYBAL
(Federashon di Vòlibòl Kòrsou)
dames
16.00 uur (A-klasse) Botan vs SV De Xaverianen/Wallé General Constructions;
17.00 (A-klasse) Odesa vs Jolly Angels/Contupo;
18.00 uur (eredivisie) Green Socks vs Shuatanari;
heren
15.00 uur (B-klasse) Silver Blasters/Fahar nv vs Botan;
15.00 uur (B-klasse) Sithoc vs SV De Xaverianen;
16.00 uur (B-klasse) UNA vs Zjuntan;
17.00 uur (eredivisie) Stakamahachi/Banco di Caribe vs Zjuntan - Sporthall Sentro Deportivo Kòrsou.

SCHIETEN
(Curaçaose Schietbond)
10.00 uur Cur. kamp. - Schietbaan Vaersenbaai.

*****



WILLEMSTAD
Misschien een idee voor actieve mensen op Curaçao?
In Nederland werd een bazaar gehouden, waarop een groot aantal 'beroemdheden' aanwezig was (waaronder de door PSV veroverde Europa Cup I voor landskampioenen.) De bezoekers mochten zich met hen op de foto laten vereeuwigen voor een paar gulden.
Op de foto staat Regilio Tuur, die een van de toppers was, waarmee velen zich lieten fotograferen. Zo verdiende de tijdens de Olympische Spelen letterlijk en figuurlijk met één klap wereldberoemd geworden bokser (hij sloeg de wereldkampioen Kelcie Banks K.O.) een aardige cent voor de bazaar, welke werd gehouden voor een verpleegtehuis voor bejaarden. De organisator van het evenement, M. Raaijmakers, opende de bazaar door een bokshandschoen aan te trekken en een 'dreigende' houding tegenover Regilio Tuur aan te nemen.
De bazaar leverde uiteindelijk ruim twintigduizend gulden op.

Topper Paris SG-Marseille onbeslist

Auxerre opnieuw leider in Franse competitie

PARIJS — Auxerre is leider Paris St. Germain in de Franse voetbalcompetitie tot een punt genaderd door op de valreep nog van het laaggeklasseerde Strasbourg te winnen: 2-1. Het winnende doelpunt kwam in de laatste minuut op naam van Ferrer.

Eerder had Monczuk al de achterstand, door een treffer van Sattlet, ongedaan gemaakt. Het topduel van de zeventiende ronde tussen Paris SG en Olympique Marseille bracht in het Parc des Princes niet wat er van werd verwacht. Er werd zelfs niet gescoord.

Marseille bleef door dat gelijkspel in de Lichtstad derde. De Zuidfranse ploeg heeft twee wedstrijden voor de eerste returns drie punten achterstand op Paris SG en twee op Auxerre. Monaco bleef vierde, maar de zege op hekkesluiter Lens was erg mager. Manuel Amoros maakte de enige treffer.

Het duel tussen de verenigingen die zich op de Nederlandse markt richtten, Toulon en Racing Club de Paris, viel in het voordeel uit van de actiefste. Sonny Silooy moest voor de zoveelste keer met een nederlaag (0-1) naar Parijs terug. Alfano scoorde voor Toulon pal na rust. Topschutter van de dag was de Belgische international Erwin Vandenbergh. Hij bezorgde Lille voor eigen publiek de zege op Nice: 2-0.

UITSLAGEN EN STAND

De uitslagen en de stand na de zeventiende speeldag in de Franse voetbalcompetitie:

Cannes - Bordeaux: 1-1; Monaco - Lens: 1-0; Caen - Laval: 1-1; Paris SG - Marseille: 0-0; Toulon - Racing Club de Paris: 1-0; Auxerre - Strasbourg: 2-1; Lille - Nice: 2-0; Toulouse - St. Etienne: 3-1; Sochaux - Montpellier: 2-0; Nantes - Metz: 1-0.

De stand:

1. Paris St. Germain	17	34
2. Auxerre	17	33
3. Marseille	17	31
4. Monaco	17	29
5. Nantes	17	29
6. Bordeaux	17	27
7. Nice	17	27
8. Cannes	17	26
9. Sochaux	17	25
10. Toulouse	17	25
11. Lille	17	24
12. Metz	17	23
13. Montpellier	17	22
14. Toulon	17	22
15. Racing Paris	17	20
16. Laval	17	17
17. Caen	17	17
18. Strasbourg	17	12
19. St. Etienne	17	11
20. Lens	17	7

Publiek niet eens met uitslag

Vijfde wereldtitel boksen voor Amerikaan Thomas Hearns

LAS VEGAS — Bij een boksgala in Las Vegas heeft de dertig-jarige Amerikaan Thomas Hearns voor de vijfde maal een wereldtitel veroverd. In een gevecht over twaalf ronden won hij op punten van zijn landgenoot James Kinchen. Het ging daarbij om de onlangs door de WBC in het leven geroepen titel in het super-middengewicht.

Eén jurylid sprak zich met 114-113 uit voor Kinchen. De andere twee zagen Hearns als winnaar; respectievelijk met 115-112 en 114-112. De aankondiging werd door de 7000 toeschouwers met boe-geroep ontvangen.

Kinchen - een late invaller voor de geblesseerde Venezolaan Fulgencio Obelmejias - dreef Hearns door de ring. In de vierde ronde zette hij hem tegen de touwen en liet twee rechtse directen los, die Hearns op het canvas deden belanden. Bij acht tellen stond de routinier weer, maar hij was aangeslagen en greep naar alles wat hem overeind kon houden, inclusief zijn tegenstander.

Zijn omarming was zo stevig, dat scheidsrechter Mills Lane er weinig aan kon doen. Wel trok de arbiter na de ronde een punt van Hearns totaal af. In het vervolg van het gevecht slaagde Hearns er grotendeels in buiten bereik te blijven van de gevaarlijke rechtse van zijn tegenstander.

Eerder won Hearns bij de WBC zowel het weltergewicht, het zwaar-weltergewicht, het middengewicht als het halfzwaargewicht. Vorig jaar juli raakte hij de middengewichttitel kwijt door een verrassende K.O. nederlaag tegen Ian Barkley. Het was zijn bedoeling een goede indruk te maken om weer in aanmerking te komen voor een titelgevecht tegen Sugar Ray Leonard.

Bij hetzelfde boksgala legde de Amerikaan Robert Hines beslag op de zwaar-weltertitel van de IBF. Hij won op punten van de Canadese titelhouder Matthew Hilton. De Amerikaan Michael Nunn behield de titel in de WBC-versie van het middengewicht. Hij won door K.O. in de achtste ronde van de Argentijn Juan Domingo Roldan. Het was de eerste keer dat Nunn zijn titel op het spel zette, nadat hij hem op 28 juli overnam van zijn landgenoot Frank Tate.

'Onbekenden' in halve finales

Becker enige topper die zich handhaaft

STOCKHOLM — Boris Becker heeft twee weken geleden niet toevallig het toernooi van Tokyo gewonnen. Vrijdagavond stapte de 20-jarige Westduitser de halve finales van het toernooi in Stockholm binnen na een overwinning in twee sets op de Amerikaanse dubbelspecialist Robert Secuso.

Na de voortijdige eliminatie van Wilander en Edberg redt Becker in Stockholm de reputatie van de topspelers, met zulk goed tennis dat het publiek bijna vergeet dat de Duitser vorig jaar ongewenst in Stockholm was na een tennistrip in Zuidafrika.

De vierduizend toeschouwers zagen dat zeven weken afwezigheid door blessures niet helemaal ongemerkt aan Becker zijn voorbijgegaan, maar dat hij geleidelijk toch dicht het niveau nadert dat hem een redelijke kans biedt in de Masters-finale in New York.

Wat de Zweden in Stockholm ook duidelijk werd is dat de sterkste speler, die hier terugkeert voor de finale van het toernooi om de Davis-beker, op dit moment zonder twijfel Boris Becker is.

Seguso gaf de kans om als derde Amerikaan in de halve eindstrijd te komen, niet zo maar uit handen. Het verschil tussen de speler die zijn reputatie in het enkelspel heeft opgebouwd en de man die als de beste dubbelspeler geldt, werd tenslotte uitgedrukt in de score van 6-4, 7-6.

De twee Amerikanen, die zich wel voor de halve eindstrijd in Zweden plaatsten, zijn Dan Goldie en de junior Jim Courier. Goldie versloeg de Spanjaard Emilio Sanchez met 6-2, 7-6. Courier versloeg de Italiaan Paolo Cane met iets meer moeite: 4-6, 6-2, 7-6.

De vierde halve finalist is een Zweed. Peter Lundgren versloeg in de 'Zweedse' kwartfinale in twee sets zijn landgenoot Jan Gunnarsson met 6-4, 6-4.

De halve finales gaan tussen Becker en Goldie en Lundgren ontmoet Courier.

*****

VOETBAL/LONDEN — De lijstaanvoerder van de Engelse eerste divisie, Norwich, is in de derde ronde van de strijd om de League-beker uitgeschakeld door Leicester. De tweede divisieclub won voor eigen publiek met 2-0. Het topduel uit de derde ronde, Liverpool - Arsenal eindigde in 1-1. Het duel wordt nu in Londen overgespeeld.

Trainer Artur Jorge heeft ontslag genomen

PARIJS — De Portugese voetbal-trainer Artur Jorge heeft zijn ontslag genomen bij Racing Club de Paris, de Franse vereniging van international Sonny Silooy.

Dat is voorlopig het meest spectaculaire aspect van de forse crisis, die de Parijse club in de greep heeft. Racing, een onderdeel van het Matra-concern, heeft het grootste budget in Frankrijk (en een van de grootste ter wereld) maar staat in de nationale competitie vijftiende geklasseerd.

De 42-jarige Jorge werd in de zomer van 1987, na zijn succes met FC Porto in de Europa Cup voor landskampioenen, naar Parijs gehaald. De Portugees, die liefst zes talen spreekt, koos voor een nieuwe, moderne aanpak bij Racing, maar na een goed begin zakte de ploeg weg.

De wens van het ster-trio Francescoli, Bossis en Fernandez om de club te verlaten werkte een slechte sfeer in de hand. De afgelopen zomer investeerde Racing in negen nieuwe spelers, maar het resultaat was nihil.

Met Jorge bood de algemeen directeur, Jean-Louis Piette, zijn ontslag aan maar de voorzitter van de club, Matra-directeur Lagardere, aanvaardde dat niet. Jorge wordt als trainer vervangen door Rene Hauss, de vroegere technisch-directeur van de club.

MEDISCH JURIDISCH CONGRES CURACAO

De Antilliaanse Juristen Vereniging en de Vereniging van Geneeskundigen van de Nederlandse Antillen

organiseren in samenwerking met de

Nederlands Antilliaanse Stichting voor Hoger Klinisch Onderwijs

op vrijdag 9 en zaterdag 10 december 1988

Een congres over gezondheidsrechtelijke onderwerpen.

Tijdens het congres zullen inleidingen worden verzorgd door de volgende sprekers:

- **Mw. Prof. Mr. H.D.C. Roscam-Abbing,** hoogleraar gezondheidsrecht aan de Rijksuniversiteit Limburg.
- **Prof. Mr. J.M. Hubben,** bijzonder hoogleraar gezondheidsrecht aan de Katholieke Universiteit van Nijmegen en Raadsheer bij het Gerechtshof te Arnhem.
- **Prof. Dr. H.J.J. Leenen,** hoogleraar gezondheidsrecht aan de Universiteit van Amsterdam.

Door de inleiders zullen de volgende onderwerpen aan de orde worden gesteld:

- Recente en algemene ontwikkelingen in het gezondheidsrecht, het patiëntenrecht en het medisch tuchtrecht.
- De zorg voor krankzinnigen/psychiatrische patiënten.
- Gezondheidsrechtelijke aspecten van de aids-problematiek, alsmede van de problematiek rondom het begin van leven (draagmoederschap, [illegible]).

Tijdens het congres zullen tevens als sprekers optreden:

Dr. I.R.A. Asjes, direkteur St. Elisabeth Hospitaal
Mr. L.A. Halley, advokaat
Dr. C.J.A. Eleasde, direkteur departement van Volksgezondheid
Mw. Mr. Drs. G.H. Lieuw, docente [illegible] UNA
Dr. H.L. de Windt, neuroloog, Lid Medisch Tuchtcollege
Mr. A.P.M. Houtman, lid Gemeenschappelijk Hof van Justitie N.A. en Aruba
Dr. S. Leon, M.D., gynaecoloog
Mw. Mr. C.M. Belchuis-Vinck, lid Gemeenschappelijk Hof van Justitie van de N.A. en Aruba.
Dr. J.M. Eustatia, bacterioloog-seroloog, direkteur Landslaboratorium
Dr. G.E. Matroos, Psychiater, direkteur Capriles kliniek
Mr. N.W. Huiggen, lid Gemeenschappelijk Hof van Justitie van de N.A. en Aruba

De forum discussies staan onder leiding van Prof. Dr. A.E.C. Saleh, internist/onderwijscoördinator NASHKO.

Datum en tijd: 9 december 19.00 - 22.00 uur
10 december 9.00 - 18.00 uur (inclusief lunch)

Plaats: Auditorium van het International Trade Center.

Inschrijfgeld: (inclusief lunchkosten) leden AJV/VGNA [illegible]
niet leden [illegible]
studenten [illegible]

Aanmelding: Indien U [illegible] congres bij te wonen [illegible] verband [illegible] zo spoedig [illegible] den door middel van overmaking van het inschrijfgeld [illegible] 665277 [illegible] Curacao [illegible]

[illegible]

OPENBARE VERKOOP

Op donderdag, 10 november 1988 des voormiddags om 10 uur zal ten kantore aan de Polarisweg 31 - 33 ten overstaan van een van de notarissen of diens plaatsvervanger van het kantoor Palm & Senior in het openbaar worden verkocht ex artikel 1208 van het Burgerlijk Wetboek:

een perceel grond gelegen in het tweede district van Curacao "ESPERANSA", bekend als Kavel nummer 185 van het Villapark "De Goede Hoop", ter grootte van 530m², nader omschreven in meetbrief nummer 723 van 17 december 1965, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als Esperanseweg 76.

De veilingvoorwaarden liggen ter inzage op voormeld notariskantoor [illegible] vóór de veiling en houden onder [illegible] gehouden is [illegible] een bankgarantie of andere vorm van zekerheid te stellen tot nakoming van zijn bod en de bijkomende kosten.

Nadere informatie omtrent eventuele financiering door de [illegible] is verkrijgbaar bij ondergetekend notariskantoor.

NOTARISKANTOOR PALM & SENIOR
Polarisweg 31-33
Tel. 613199 - 613655

BIEDT ZICH AAN
HTS-ER WERKTUIGBOUWKUNDE

- 15 jaar ervaring in: a. Limonade [illegible] industrie
  b. Ice-cream industrie
  c. Brood- en banket industrie
- op technisch- en produktiegebied alsook algeheel management
- leeftijd 40 jaar.

Reakties via contactadres: Juliana van Stolberglaan [illegible], Curacao.

Stroomonderbreking

[illegible]

THERE ARE MANY ROADS TO SUCCESS...
HERE ARE 45 OF THEM

And the "road map" you need is the FREE ICS Career Kit—the same Career Kit we've sent to millions of men and women all over the world. It works—and it can work for you.

ICS doesn't promise you success; no legitimate educational institution does. But we DO promise that, if you mail this ad to us, we'll send you the Career Kit in the career field of your choice, without obligation, and get you started down the career road of your choice...the road that leads to success and a better life.

Please select one number only. Although you may wish to enroll in additional ICS courses later on, experience has shown that there is a far better chance for success when the student concentrates on one career [illegible]

[illegible]

Hudig-Langeveldt
Antillen nv

deelt hierbij mede dat haar kantoor op 7 NOVEMBER om 3 uur sluit [illegible]

Heroïne-laboratorium Amsterdam opgerold

[illegible]

DE STICHTING VOOR WIJKVERPLEGING WIT GELE KRUIS

[illegible]

ERVAREN ADMINISTRATEUR (M/V)

[illegible]

WINNAARS VAN DE ZESDAAGSE (1 NOVEMBER) VAN POSNER'S [illegible] FESTIVAL

[illegible]

VACATURE

[illegible]

1. [illegible]
2. LEIDSTER

[illegible]

DEPARTEMENT VAN [illegible]

Het Departement van Handel [illegible]

[illegible]

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN

STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
5 november 1988 vanaf 08.00 uur t/m 7 november 1988 om 07.00 uur.
Dokter Winklaar, Dokterskamer Sta Rosa, tel.: 671101; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 616784 b.g.g. 625822/625800 toestel 143. (dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Winklaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
4 november 1988 vanaf 17.00 uur t/m 7 november 1988 om 07.00 uur
Dokter Rosales-Concession, Dokterskamer Brievengat, tel.: 77244; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 75611 b.g.g. 625822/625800 toestel 143. (dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana-Tjin, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales-Concession, mevr. Pablo en El-hage)

DERDE DISTRICT BANDABAO
4 november 1988 vanaf 17.00 uur t/m 7 november 1988 om 07.00 uur.
Dokter Olie, Spreekkamer: Barber, tel.: 641605/611658; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 613121 b.g.g. 625822/625800 toestel 143. (dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Lucacius en Spong).

* * * * *

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

* * * * *

THORAX CENTER (Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 85544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 85917.

* * * * *

WIT GELE KRUIS PRINSES MARGRIET (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947/81078; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; na 17.00 uur kunt u de zuster van de wacht bellen: zuster Leito, tel.: 641217, pageboy 027-360.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

* * * * *

NEUTRALE WIJKVERPLEGING (voorheen Wijkverpleging Curaçao): Kantoor Rio Canario-/Gosieweg, tel.: 44231/44232; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-18.00 uur; de wacht heeft zuster Beaumont, tel.: 676240 b.g.g. 43838.

* * * * *

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU: voor meer informatie kunt u de volgende nummers bellen: 75628, 672289 en 55504.

* * * * *

LUCHTPOSTSLUITING (Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag 11.30 uur; woensdag 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag 17.30 uur en zaterdag 10.45 en 17.00 uur.

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00/14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

* * * * *

BOTICA BANDABAO: dagelijks geopend van 08.00-19.00 uur.

BOTICA'S (weekeindedienst)
zaterdag
Otrobanda
Groot Piscadera. Jan Noorduynweg nst Thorax Centrum, tel.: 85022/85023.
Punda
Banda Ariba, Herst 31, tel.: 676822.
zondag
Otrobanda
Paradeis, F.D. Rooseveltweg 46-B, tel.: 89676/89808.
Punda
Antiliana, Kaya Flamboyan 7-A, tel.: 76200/76208.

* * * * *

DIVERSEN
ANTILLIAANSE GNOSTISCHE BEWEGING
Brievengat: iedere maandag- en woensdagavond om 19.30 uur te Jirajaraweg 8, Centrum Devi Kundalini.
iedere woensdag- en vrijdagavond om 19.30 uur te **Openbare Basisschool Brievengat.**
Bandabao: iedere donderdagavond om 19.30 uur gebouw Credit Union San Pedro.
Kanga: iedere woensdag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Centrum Abraxac, achter Kooyman.
Santa Rosa: iedere maandag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Aloëstraat 12.

INTERNATIONAL TRADE CENTER: 20.30 uur 'Que Bello Fashion Show' - Gran Salon.

TONEEL: 20.30 uur 'Tinchi kita as' o.l.v. Eligio Melfor - Centro Pro Arte.

* * * * *

ZONDAG
DIVERSEN
AKADEMIA DI ARTE KORSOU (Roodeweg): 11.00 uur officiële opening tentoonstelling van tekeningen van kinderen die een cursus hebben gevolgd.

CURAÇAOSE GOSPEL SINGERS FESTIVAL: 20.30 uur in de Ballroom van het Curaçao Caribbean Hotel.

BAZAAR: 10.00-18.00 uur verkoop van Kerstdecoraties - Rust & Burgh.

TONEEL: 20.30 uur 'Tinchi kita as' o.l.v. Eligio Melfor - Centro Pro Arte.

KOMISHON DI DORNAMENTU: 09.00-12.00 uur 'Ban Topa' - terrein kerk Groot Kwartier.

* * * * *

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 09.00-18.00 uur 'Carla Costa' - S.J.

* * * * *

KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned.).
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.; 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned.) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned.).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 20.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zon.: 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

* * * * *

GEREFORMEERDE KERK
SERU FORTUNA (Seru Fortuna 208-A): 10.00 uur ds J. Glas.
BUENA VISTA (Cubaweg 100): 09.30 uur ds J.J. Schreuder.
GROOT KWARTIER (Arowakenweg 28): 08.30 uur ds J. Glas; 17.00 uur ds J.J. Schreuder.
SANTA ROSA (Marakaweg 1): 08.30 uur ds J.J. Schreuder.

* * * * *

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE MORAVIAN CHURCH
Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
Emmy Berthold Kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

MENSEN



Onlangs werd bij KAE een 'open house' voor gezinsleden van het water- en electriciteitsbedrijf gehouden. Gedurende de morgen- en middaguren was er gelegenheid het bedrijf te bezoeken en dit nader te leren kennen. De dag werd georganiseerd in het kader van de viering van zestig jaar zeewater-ontzilting voor de drinkwater- produktie op Curaçao. Op de foto een deel van de kleinere kinderen na de rondleiding.

* * * * *

Het schilderij 'De man met de rode muts' in het Museum Boymans-Van Beuningen in Rotterdam kan niet van REMBRANDT (1606-1969) zijn. Tot deze conclusie is hoofdconservator Jeroen Giltay van het museum gekomen in zijn kritisch onderzoek naar werken van Rembrandt. Hij heeft de "wetenschappelijk noodzakelijke afschrijving" vrijdag bekend gemaakt bij de toelichting op de tentoonstellingen 'Een gloeiend palet' en 'Tekeningen van Rembrandt en zijn school' die van 6 november tot 6 maart worden gehouden. Giltay schrijft het doek van 102 bij tachtig centimeter, dat twee jaar geleden nog als een Rembrandt deel uitmaakte van een expositie in Leningrad, toe aan een navolger van de meester. Het moet zijn ontstaan voor 1765 toen William Humphrey het in prent bracht. Giltay vermoedt dat het schilderij is gemaakt door een late leerling van Rembrandt, waarbij hij denkt aan Aert de Gelder, die wel enige verwantschap vertoont, die overigens niet direct voldoende lijkt voor een definitieve toeschrijving.

* * * * *

Chauffeurs van toeristische autobussen en van vrachtwagens overtreden in toenemende mate de RIJTIJDENWET in Nederland. Dat heeft het ministerie van Verkeer en Waterstaat meegedeeld. Het departement noemt het opvallend dat vooral de fraude met tachografen stijgt. Dat zijn apparaten die de rijtijden van vrachtauto's en bussen registreren. De Rijksverkeersinspectie heeft de laatste maanden ruim dertienhonderd bussen aangehouden. Bijna tweehonderd chauffeurs kregen een procesverbaal en nog eens 82 bestuurders (vijf procent) een onmiddellijk rijverbod. Bij een controle vorig jaar deelde de Rijksverkeers- inspectie aan 53 chauffeurs (4,5 procent) een rijverbod uit en in 1986 aan 46 chauffeurs (1,9 procent).

* * * * *

Keyboardspeler Igor Atalita, zoon van E.C. Atalita uit Curaçao, speelde een hoofdrol in 'Island Promises', een concert met calypso en reggae muziek in de Berklee Recital Hall op 3 november. Tijdens het concert werd tevens muziek van Bob Marley, Cay Gotleib en anderen ten gehore gebracht. Atalita studeert Performance aan het Berklee College of Music.

* * * * *

Vorige maand vierden vijf werknemers van Kodela tezamen met hun familieleden het feit dat zij 25 jaar in dienst van deze maatschappij waren. De jubilarissen ontvingen de gebruikelijke envelop uit handen van ir H. Lopez, lid van het management team van Kodela. Lopez dankte iedere jubilaris voor diens trouw en werkprestaties in de afgelopen jaren. Op de foto ziet men vlnr. ir Lopez en de jubilarissen Stanley Brazil, Frank Blijden, Silvio Jansen, Juan Slijger en Ronald Zimmerman.

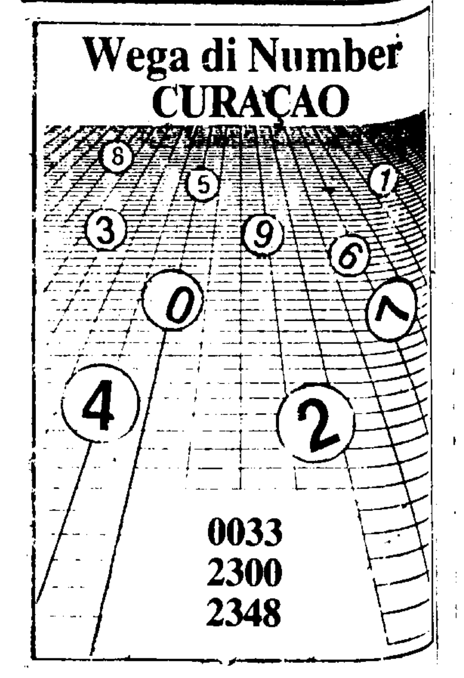
BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
21.00 uur *Positive I.D.* (ƒ.5,- p.p.); 24.00 uur *I like to watch* (sex, 18 jr., ƒ.5,- p.p.).
zondag
21.00 uur *Positive I.D.* (ƒ.5,- p.p.).

* * * * *

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 16.30 Telefiesta met Tante Irma en Tante Shirley; 18.30 Our House; 19.30 My two dads; 22.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Super Estreno: «Man of God's country»/«A man called Intrepid» 22.00 Wega di Number Kòrsou; 22.10 vervolg Super Estreno; 23.00 Sluiting.

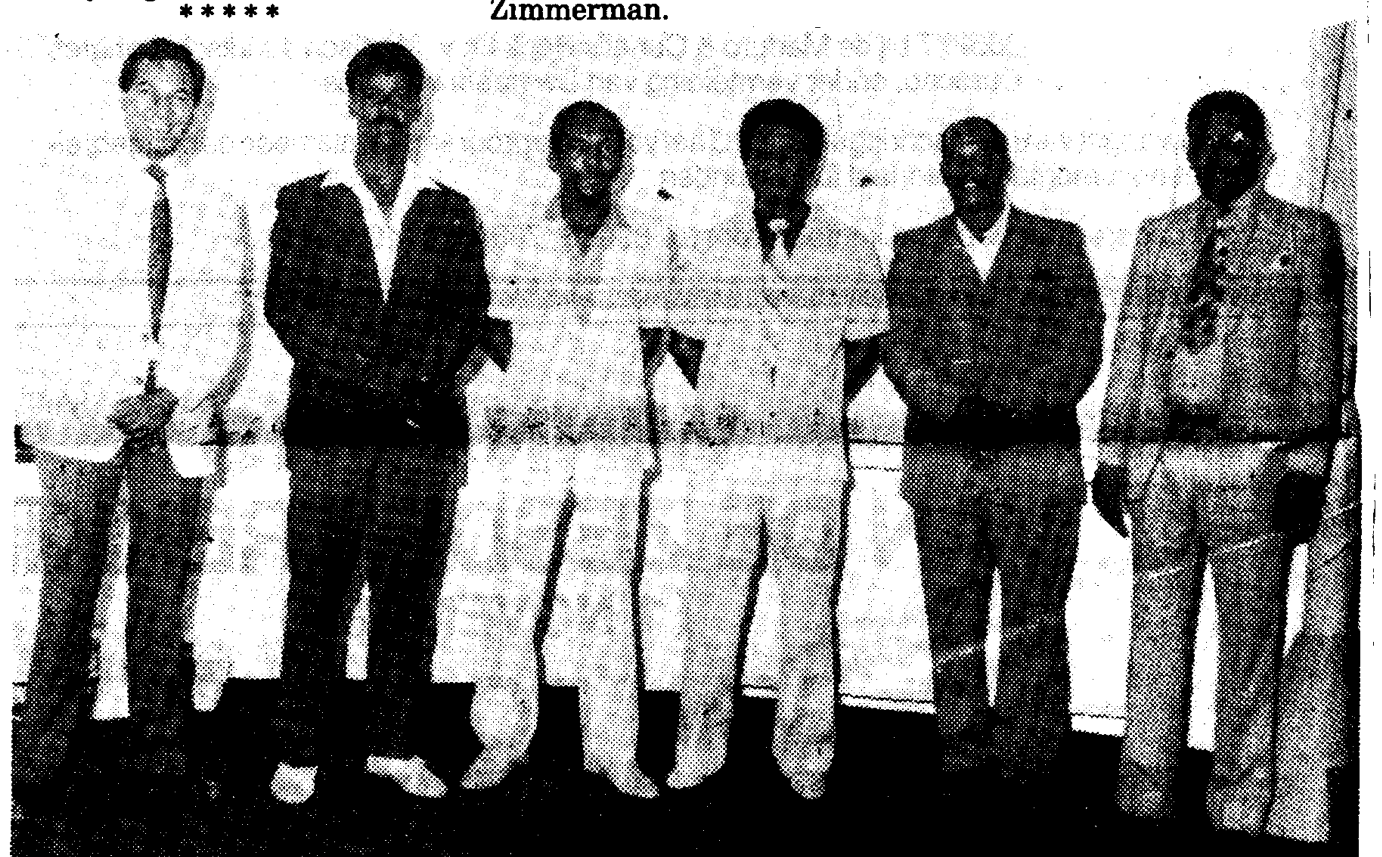
ZONDAG: 16.10 Sena di Señor; 17.00 Sala di konsierto; 17.45 Wega di Number Kòrsou; 18.00 Telepatria met Chin Behilia; 19.00 Alf (last); 19.30 Moda ku Mylène; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Shete dia; 21.00 Miniserie: «A gift to last»; 22.00 Santo Domingo invita; 23.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

* * * * *



In zijn woonplaats in Hilversum is donderdag op 72-jarige leeftijd PROF. VAN PRAAG overleden. Van Praag genoot vooral bekendheid als bijzonder hoogleraar in de parapsychologie aan de Rijksuniversiteit van Utrecht en als auteur van bijna driehonderd boeken. Hij was verder mede-oprichter en voorzitter van de Anne Frank Stichting en directeur van de stichting Teleac.

* * * * *



AMIGOE — Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander.
Antillean News Holding NV
Hoofdredactie:
Ard Horvers (hoofdredacteur)
Janneke van Kouwen (wnd. hoofdredactrice)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Yvonne van Es, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór tien uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Eileen Landsmark.

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Gerard van Veen, Postbox 118, tel.: 873859 (Franse kant).
Abonnement en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel.: 23919.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente:
Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabant Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 370503, 370504 en 370304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen **vijftien gulden per maand.**

Buiten Antillen (Nederland):
NAƒ.80,15 per maand (luchtpost) of NAƒ.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Heer Bommel gaat het overdoen

door Marten Toonder



3288 — Heer Bommel keek wat onzeker van de kalender die hij in zijn handen hield naar het raam. Doch de grijsaard was verdwenen. Zijn stem loste op in het gehuil van de wind en stierf langzaam weg.

"Hoorde je dat, Tom Poes?" vroeg heer Ollie. "Als je een jaar verdoezelt, kan je het overdoen, zei de oude. Wat zou hij daarmee bedoelen"

"Ik denk, dat hij die kalender bedoelt", zei Tom Poes. "Dat ding noemt hij een jaar".

"Nu, het is een oud jaar", hernam heer Bommel. "Het vorige jaar, om precies te zijn. Heb ik dat verdoezeld, jonge vriend".

"U had het terug moeten geven", zei Tom Poes ernstig. [illegible] ...erophalend zitten. Doch nu sloeg een windstoot in het haardvuur, zodat de as hoog opdwarrelde en met de wind klaagde de stem van de grijsaard in de schoorsteen.

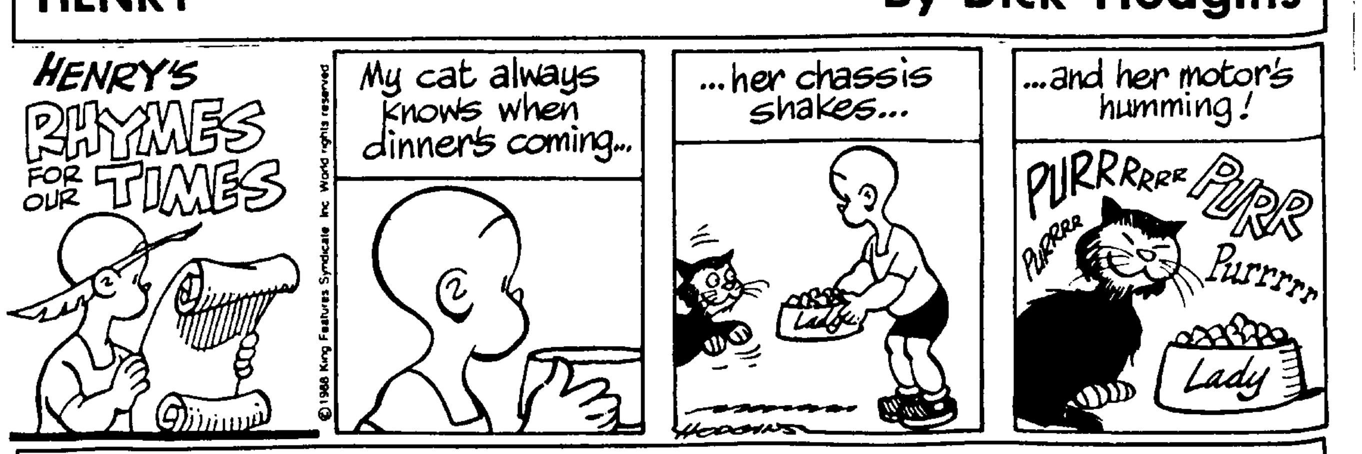
"Wee!" huilde de stem. "Geef terug dat jaar! Als men het jaar vasthoudt, wil men het overdoen! Wee! Onheil voor degene die het overdoet!"

"Overdoen", mompelde heer Bommel peinzend. "Ja, ja. Nu, is dat zo erg? Het is nooit te laat om zijn fouten te herstellen, wat jij? Wat een onzin van zo'n bejaard iemand om op het dak 'Wee' te gaan roepen".

"Toch lijkt het me beter het ding te geven", zei Tom Poes. "Als het waar is van dat overdoen....."

"Dan zou dat erg leuk zijn", vulde heer Ollie aan. "Hier heb ik bijvoorbeeld maandag 11 maart. Die dag zal ik niet licht vergeten. Dat was de verjaardag van de burgemeester. Om acht uur kwamen we uit de Kleine Club en toen botste ik per ongeluk tegen Bul Super op. Die zei toen heel grove dingen tegen mij en ik herinner me, dat de markies daar hartelijk om lachte. Een poosje later schoot me het juiste, kernachtige antwoord te binnen, maar toen was het te laat. Ach ja, zo gaan die dingen. Maar als ik dat moment nog eens kon overdoen...."

HENRY ® By Dick Hodgins



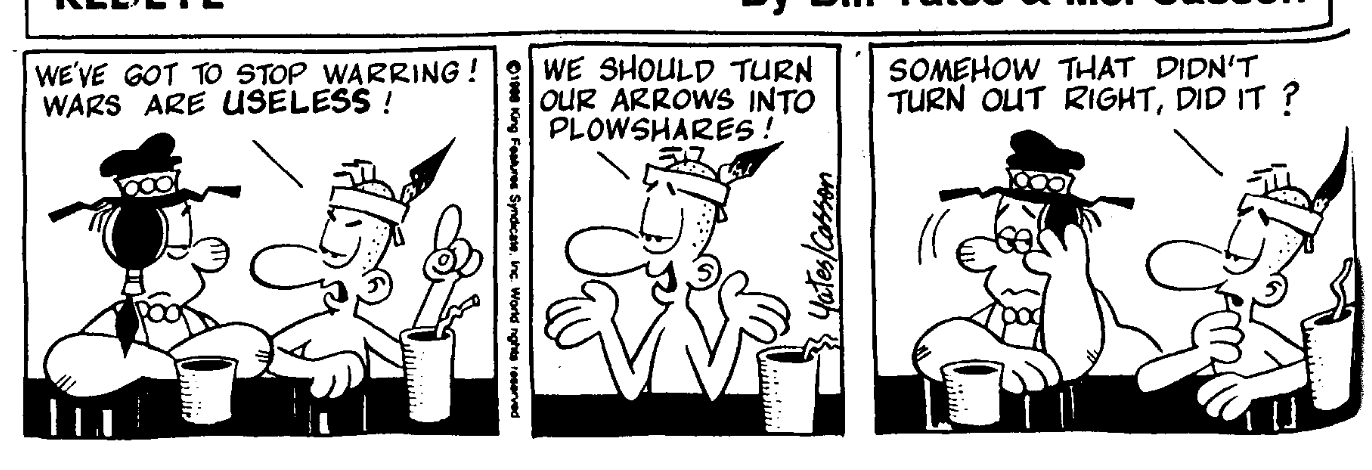
BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson



BEETLE BAILEY ® By Mort Walker



REDEYE ® By Bill Yates & Mel Casson



AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(openingstijden voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(openingstijden voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): geopend op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

SPREEKUUR (gezaghebber): elke donderdag van 09.00-11.00 uur op het Bestuurskantoor, Kralendijk; laatste donderdag van de maand van 10.00-12.00 uur te Rincon.

DIERENARTS DR J.A. JANSEN (Dokterskliniek Noord Saliña, tel.: 4255): spreekuren: dinsdag en vrijdag van 14.00-16.00 uur en voorts volgens afspraak.

LVV: openingstijden slachthuis maandag t/m woensdag van 07.00-12.00/13.00-16.00 uur en donderdag en vrijdag van 08.00-11.00/11.30-14.30 uur.

(5 november)
KRALENDIJKSTADION
20.30 uur muzikale show.

(6 november)
SPORT
SOFTBAL
(Slow Pitch)
11.00 uur Sotabo vs Rincon Stars;
13.00 uur Nikiboko vs Chivas Regal;
15.00 uur La Sonrisa vs Saliña Sluggers - La Sonrisa-terrein.

KERKDIENSTEN
Sint Bernardus kerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur
[illegible]
dagelijks 18.30 uur, zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya Cacique 4.

PARIJS — Volgens Airbus Industrie wil de Britse chartermaatschappij Monarch Airlines maximaal zes vliegtuigen van het type A300-600 kopen. Het is de eerste Europese maatschappij die voor dit type vliegtuig kiest. Monarch is een nieuwe klant van het Europese consortium van vliegtuig- fabrikanten.

URENLANGE BESPREKINGEN IN CARACAS

Venezolanen verrast over onverwachte be zoek

Sol-Melia neemt nog geen besluit over Bonaire Beach

KRALENDIJK — In verband met de problemen die zijn ontstaan over de verkoop van het Bonaire Beach Hotel (BBH) heeft een delegatie van Bonaire onder leiding van gezaghebber mr George Soliana Caracas bezocht. Daar werden besprekingen gevoerd met vertegenwoordigers van Sol-Melia een Spaans/Venezolaanse groep die al eerder interesse had getoond voor de aankoop van het Bonaireaanse hotel.

Het wat gehaaste vertrek naar Venezuela afgelopen woensdag, werd mede veroorzaakt door de aanwezigheid van de eigenaar van de Sol Melia hotels op dat moment in Caracas. De reis werd gemaakt met de Avensa, maar deze maatschappij bleek zoveel vertraging te hebben, dat de eerste besprekingen die voor woensdagavond waren gepland, kwamen te vervallen.

Eerst in de middaguren donderdag bleek het pas mogelijk om het probleem van het Bonaire Beach Hotel (BBH) onder de aandacht te brengen van de directie van Sol-Melia. Zoals bekend, heeft deze internationaal bekende hotelketen enkele maanden geleden al een offerte gedaan om het hotel te kopen. Aangezien de besprekingen met Tropical Resort Hotels N.V. al in een vergevorderd stadium waren, kon op de offerte van Sol-Melia niet ingegaan worden door de eigenaar van het hotel Bon-Antil N.V.

Aan de besprekingen in Caracas werd behalve door de directie van Bon-Antil N.V. en de vertegenwoordigers van de overheid ook deelgenomen door Damian Barcelo die een beslissende functie heeft in het hotelconcern. Barcelo is niet alleen de aan de directie toegevoegde jurist, maar is volledig bevoegd om verregaande beslissingen te nemen. Van de zijde van Sol-Melia waren ook aanwezig Perez Coto, Fermin Cabello en John Stein.

De delegatie van Bonaire bestond behalve uit gezaghebber Soliana ook uit de gedeputeerde van Toerisme Ramoncito Booi, partijleider Rudi Ellis en C.H. Statia en Deis Schermer respectievelijk directeur en president- commissaris van Bon-Antil N.V.

Uiteraard bleek dat de directie van de Spaanse hotelketen uiterst verrast was dat het hotel toch te koop was, terwijl de onderhandelingen met de potentiële koper TRH al in vergevorderd stadium waren.

CHARTER

Tijdens de besprekingen werd een groot aantal positieve punten naar voren gebracht en het gesprek duurde bijna vijf uur. Duidelijk was wel dat het zwaartepunt van de bespreking voornamelijk lag op het openhouden van het hotel, aangezien het BBH een belangrijke bijdrage levert aan het toerisme van het eiland.

Ook werd er gesproken over de charters die vandaag zaterdag 5 november zijn begonnen. De afspraken daarover zijn al lang geleden gemaakt en de uit Canada en de Verenigde Staten komende toeristen moeten verdeeld worden over de beschikbare hotels op Bonaire. Het lijkt onmogelijk om toeristen die via de charter- maatschappij reeds hun reis en hotel besproken hebben, nu mee te delen dat zij wegens de problemen rond de sluiting van het hotel niet ondergebracht kunnen worden.

In de loop van vrijdag zal het BC besprekingen voeren met minister Gilbert de Paula van Financiën over de huidige situatie.

Telegram Fedebon aan minister over Bonaire Beach

KRALENDIJK — In een telegram aan minister Gilbert de Paula verzoekt het bestuur van de Fedebon, de vakbond die de werknemers van het Bonaire Beach Hotel vertegenwoordigt, alle medewerking om de problemen in en rond het zoveel mogelijk te beperken.

Met nadruk vraagt de vakbond om het met het BC de mogelijkheid te geven samen met de vertegenwoordigers van Bon-Antil N.V. nieuwe contacten te leggen voor de verkoop van het hotel. Daarbij dient het hotel wel open te blijven terwijl ook de werknemers hun normale functie kunnen blijven uitvoeren. De Fedebon en de werknemers, aldus een door financieel secretaresse Hendrica Josepha ondertekend telegram, rekenen volledig op de steun van de betrokken minister.

Politie-agent Ro Deira

Imago Antillianen in Holland moet verbeteren

WILLEMSTAD — Als nieuws over Antillianen woonachtig in Nederland de Antillen bereikt, dan ligt dat vrijwel altijd in de negatieve sfeer. Politieagent Roèl (Ro) Deira wil daar iets aan doen. Vorig jaar heeft hij zich ingezet voor een project ter bestrijding van het voetbalvandalisme. De minister van Justitie in Nederland was enthousiast over het initiatief van de Antilliaan en heeft in een persoonlijk gesprek met de Curaçaoenaar zijn erkentelijkheid hierover geuit.

"Alle projecten die ik doe, dienen om de positie van Antillianen in Nederland te verbeteren en om aan Nederlanders te demonstreren dat wij ook een positieve bijdrage aan hun land kunnen leveren, aangezien Antillianen ook een onderdeel van de samenleving uitmaken", zo schrijft Ro Deira aan de Amigoe. "Mijn werk als politieagent dwingt ook respect af bij de Nederlanders en laat hen nogmaal over ons nadenken. Dan gebeurt het wel eens dat zij hun slechte mening over Antillianen herzien", aldus Deira die hieraan toevoegde dat ook Curaçao te kampen heeft met grote problemen betreffende drugs, criminaliteit en prostitutie. "Deze moeten aangepakt worden".

Dit jaar wil de aan de Busken Huëtlaan wonende wijkagent in Zoetermeer zich inzetten voor het gehandicapte kind. Daartoe heeft hij met zijn collega Ron Groot het in Nederland reeds bekende lied 'Holland ... Kikkerland' op de plaat opgenomen. Deira schreef en arrangeerde het nummer zelf. De Surinaams/Antilliaanse zanger omschrijft Holland Kikkerland als een Nederlandstalige reggae: "Het is een dansbaar nummer met als onderwerp het eeuwige gemopper van Nederlanders op hun eigen land. Ondanks hun geklaag weten ze diep in hun hart dat er toch niets boven hun eigen kikkerlandje gaat", zo staat er in het streekblad De Dordtenaar te lezen.

Verder heeft hij met een groep Antillianen die bekend zijn in Nederland een LP opgenomen. De opbrengst hiervan is bestemd voor een instantie op Curaçao die zich bezig houdt met drugsbestrijding. Aan de LP werken onder andren mee: Eric Calmes, Cedric Dandaré, Axel Pudencia, Midi, Ompie Stefania en Marita Blijden. Volgens Deiro wordt het een zeer gevarieerde plaat, waar Curaçaoënaars veel van henzelf in kunnen herkennen.

Ingezonden

Rechterlijke macht en O.M.

TIJDENS DE strafzitting van 18 oktober jl. te Bonaire meende de rechter mr E.J.E. Mohamed mij het woord te moeten ontnemen toen ik enkele politie- mishandelingen wilde melden, die mijn cliënt in het verleden heeft moeten ondergaan. Weliswaar was het verband met de onderhavige zaak niet direct; indirect des te meer. Het strafrecht scharniert op een goed politie- apparaat.

Indien het politie- apparaat niet deugt (hetgeen in zijn algemeenheid terecht gesteld kan worden), dan dienen het OM en de rechterlijke macht als eerste aan de bel te trekken. Dat doen ze niet. Ze doen het tegendeel: als eerste de waarheid smoren!

Aldus worden zij gaandeweg steeds medeplichtiger aan dezelfde mishandelingen die door mij thans veelvuldig zijn gehekeld met bewijsaanbod! Kon men zich vroeger wellicht nog verontschuldigen veinsende dat men van niets wist, die vlieger gaat thans niet meer op. Mij het woord ontnemen tijdens de strafzitting terwijl ik deze mishandelingen publiekelijk aan de kaak wil stellen, maakt de rechter nog medeplichtiger.

Mijnheer de rechter, een beklaagde is een mens met al zijn herinneringen en ervaringen. Daar kan men niet één enkel feit uit lichten en dan de rest wegschrappen als zijnde niet terzake doende. Er staat een mens voor u terecht! Met al zijn tegenstrijdigheden en zwakheden. Die heeft er recht op te zeggen wat hij op zijn hart heeft tijdens zijn zaak.

De beklaagde die ik op 18 oktober verdedigde, werd in het verleden door de politie ernstig mishandeld. Hij en vele anderen, weten dat de politie dit soort strafbare feiten kan plegen en daarna vrijuit gaat. Met uw zegen! Zijzelf dienen bij elk vergrijp voor u te verschijnen en thans legt u hun advocaat zelfs het zwijgen op. Als het openbaar gezag niet honderd procent rust op het Recht is dit een groter onrecht dan het onrecht dat individuele burgers elkaar aandoen.

Uw handelwijze om mij het zwijgen op te leggen was dwaas en niet in overeenstemming met het Recht. Als advocaten in de rechtszaal niet over het Recht mogen spreken, waar dan wel? Kennelijk begrijpt u niet waar het om gaat. Daarom in het ondervolgende nóg een geval van mishandeling door de politie gepleegd in dit geval tegen een kind. Wederom, zoals ik reeds eerder heb gedaan, zijn enkele details bewust verkeerd weergegeven ten einde herkenning van het slachtoffer te voorkomen, sedat wraakneming door de politie uitgesloten is. Met andere woorden de feiten die ik hieronder weergeef zijn onjuist, doch het wezen van het voorval is juist. En het betrof inderdaad een kind.

Een mede-gedetineerde (volwassene) kreeg opdracht van de politie de jongen met de wapenstok onder toeziend oog van enige politiemensen te slaan, nadat de jongen zich had moeten ontkleden. Na afloop moest de jongen zich onder behandeling van een dokter stellen.

Dit al omdat de jongen een "lesje" moest worden bijgebracht, want als hij op jonge leeftijd reeds (jonger dan 10 jaar) aan de drugs is, dan kan een aframmeling wonderen doen, denkt de politie! Het zal uw kind maar wezen, meneer de rechter!

Moeders van mishandelde kinderen, ook van volwassen kinderen, begrijpen heel goed waar ik het over heb. Niet alleen behoorde u mij te laten spreken, meneer de rechter, u behoort tevens uw invloed aan te wenden ten einde het daarheen te leiden dat deze kwestie grondig onderzocht zal worden. En dan ècht objectief en ècht onafhankelijk. Men laat een dief zijn eigen diefstal niet onderzoeken; men laat de politie haar eigen strafbare feiten niet onderzoeken.

Het doen van een suggestie in die richting insereert in wezen dat degeen die de suggestie doet de feiten wil verdoezelen. Indien men niets te verbergen heeft, laat men immers volgaarne onafhankelijk en objectieve derden een onderzoek plegen. Ook het gedurige stilzwijgen van OM en rechterlijke macht maakt u niet alleen verdacht, het maakt u schuldig. Bewijs dan (ècht, geen 'mock'-bewijs) dat ik lieg, dat het niet waar is wat ik steeds beweer en dat er niets aan de hand is met ons politie- apparaat en dat al mijn beweringen over politie - mishandelingen inderdaad ongefundeerde insinuaties zijn.

MR M. BIJKERK
Bonaire

Workshop over Rayah-Yoga

Driften beheersen en er niet door beheerst worden

WILLEMSTAD — Ter introductie op een vierdaagse workshop over Rayah-Yoga, gaf instructeur Dave Gorman gisteravond een overzicht van de verschillende yogatechnieken die er zoal bestaan. De workshop wordt gegeven onder auspiciën van de 'Caribbean Branch Foundation of the Himalayan Institute of Yoga, Science and Philosophy'. Gorman doet sinds 1967 aan yoga, en is sinds 78 verbonden aan het Himalayan Center in Honesdale (USA). Hij geeft regelmatig workshops en lezingen.

Raya Yoga wordt ook wel het '8-fold Path' genoemd, vanwege de 8 richtingen, waarin deze techniek is onder te verdelen. Van lichaams- oefeningen en de kunst van het 'loslaten', komt men via (zelf)observatie en houdingen, de zogenaamde Asana's, tot ademtechnieken en zintuigelijke beheersing. Concentratie en Meditatie zijn het beoogde doel, maar het ideaal van elke yogi is het bereiken van de toestand van Samadhi, het absolute bewustzijn.

PATANJALI

Het was de Indiase wijsgeer Patanjali, die in ongeveer 200 vóór onze jaartelling voor het eerst een overzichtelijke beschrijving gaf van de yoga- wetenschap. In zijn opvatting is de menselijke geest als een meer, dat kristalhelder moet zijn. Onwetendheid en de harde ervaringen van het dagelijkse leven doen die helderheid teniet. Vooral de diepe herinneringen (het onderbewuste) maken het moeilijk, om de helderheid te bewaren.

De oude instincten van vluchten, daden, slapen, eten en reproduceren zijn krachten, waar wij niet tegen bestand zijn. In vroeger jaren werd yoga dan ook alleen door oudere mensen beoefend. Yoga gaf hen de purificatie, die het vertrek uit dit leven vergemakkelijkte. Tegenwoordig is de yoga niet meer een voorbereiding op de dood, integendeel helpt deze wetenschap ons te leven in de wereld, en er niet door beheerst te worden.

ZELFBEHEERSING

Yoga beoefenaars krijgen al gauw te maken met loslaten (detachment). Dan is het materiële in het leven niet meer alles- beheersend. Die kras op je nieuwe auto is dan niet meer zo erg. En men leert kinderen te zien als persoonlijkheden op zich, niet als eigendom.

In de yoga- wetenschap kent men ook basisregels, die vergelijkbaar zijn met de tien geboden. Zij zijn net zo moeilijk, in toepassing. Zelfbeheersing is er een in al zijn aspekten en geen kwaad doen, niet liegen, niet stelen, en daarbij de beheersing van de zinnen (lustgevoelens) en de relativering van het bezit. Yoga- beoefenaars komen er spoedig achter, dat het gedachtenleven ons altijd behoorlijk in de weg staat — méér dan het lichaam.

Er kan ook een innerlijke conflict- situatie ontstaan, zo bleek uit een anekdote: Een dame vraagt een verschrikkelijke jurk. Je wilt haar niet beledigen, want dan doe je kwaad — maar je mag ook niet liegen over dat onding, dat ze aanheeft. Wat nu?

Yoga streeft ook naar innerlijke beschaafdheid!

SAMADHI

Dit weekeinde is bedoeld als de eerste stap op de geestelijke reis, zoals yoga- instructeur Gorman het noemt. Zintuigelijke beheersing en ontspanning zijn primair. — Spanning ontstaat via de zintuigen —. Meditatie kan pas in rust plaatsvinden, als alle vuilnis uit het onderbewuste weggeruimd is. Dan bereikt men Samadhi, waarmee het eenzijn met het Al gerealiseerd wordt.

Maar God zal mijn leven verlossen uit de macht van het dodenrijk, want Hij zal mij opnemen.

Psalm 49 v. 16.

Op 89-jarige leeftijd is van ons heengegaan onze geliefde moeder, schoon-, grootmoeder en tante:

Mevr. de Weduwe Emma Christina Weerwind-Lansing

Namens haar kinderen	: Hildreth en Helen Weerwind-Jap Tjong Emly Lingstijling-Weerwind
haar kleinkinderen	: Robert Weerwind en familie (Nederland) Veronica Weerwind Patrick Weerwind (Nederland) Jean Weerwind Cedric Weerwind Heinrich Lingstijling Shareen Lingstijling
haar nichten en neven	: Elsa Naarden-Schmeltz Carmen Linegar en familie Jeanette Cratez Carla de Lanooy-Cratez Esmee Cratez Ludwina Gouveneur-Cratez Raymond Cratez George Cratez
Overige familieleden	: Weerwind, Netto, Cratez, Schmeltz, Davelaar, Ravales.
Ook namens	: Adventgemeente - Rio Canario.

De teraardebestelling zal plaats vinden op maandag 7 november 1988 om 16.00 uur te Morada Santa Bottelier.
Gelegenheid tot condoleren vanaf 13.00 uur in de Kapel te Bottelier.
Verzoeke geen rouwbeklag aan huis.



"Truly it was a full life, but never too full, for he was in love with life and work, and his life was lovely"

Con mucha tristeza, pero muy agradecidos a Dios, participamos el fallecimiento, despues de una larga enfermedad, de nuestro queridísimo

DAVID LORENZO CAPRILES

Oficial en la Orden de Oranje Nassau

Su señora:
Isabel Martinez de Capriles

Sus hijos:
Jacqueline y Guido Hermans e hijos
Hilda Capriles e hijo
Ruth y Rigobertus Sprockel e hijos
Robert y Margaret Capriles e hijos (USA)
Marie-Louise y V.V. Raman e hijos (USA)
Edward y Carmen Capriles e hija (USA)

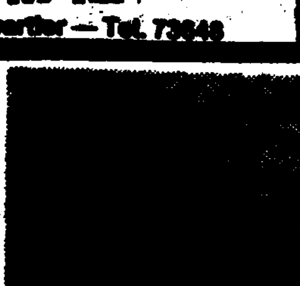
Y demas familiares

El acto de sepelio se efectuará el Lunes 7 de noviembre en la Iglesia Católica de Groot Kwartier.
Se recibirán las condolencias en dicha Iglesia desde la 1.00 de la tarde.
A las 4.00 p.m. habrá un Santo Sacrificio de Misa y despues se llevará al Cementerio de Groot Kwartier.

A fayesé

Juan Florencio Walter

mihó konosí komo
"DODO KARPINTE"



Viuda	: Patria Walter-Ramos
Yunan	: Benita Walter Margarita Walter (Ulanda) Leonida Walter i famia (Ulanda) Juan Walter i yu (Ulanda) Daniel/Ruth Walter i yu Kenneth Walter (Ulanda)
Ruman	: Trinidad Walter
Suegra	: Mercedes Burk i famia
Subrinanan	: Ina Haard i famia Ida Walter
Famianan	: Benita Walter i famia Maria Walter i famia Cesar Walter i rumannan Francisca Caupain-Angelista i famia Victor Pieternel i famia Jose Pinedo i famia Leonora Pinedo-Schaarbaai i famia
Demas famia	: Walter, Schutte, Martis, Meyer, Hilda Pourier, Martina i rumannan.

Akto di entiero ta tuma lugá DJALUNA 7 di novèmber 1988 pa 4 or di atardi, saliendo for di Kasa Mortuaria St. Elisabeth Hospital pa Santana na Roodeweg.
Promé ku entiero tin un respons na misa di STA FAMIA.
Ta risibi bishita di kondolensia for di 11 or na Kasa Mortuaria St. Elisabeth Hospital.

Thomas voorzitter Jaycees Bonaire

KRALENDIJK — Voor het komende jaar is Felix Thomas gekozen als voorzitter van de Jaycees. De nieuwe voorzitter begon zijn lidmaatschap bij deze vereniging die tracht leiders te kweken in 1981. In 1983 werd hij officieel als lid toegelaten. Al eerder heeft Thomas een bestuursfunctie gehad: in 1983 was hij vice voorzitter en in 1987 werd hij gekozen als penningmeester. Thomas heeft zich voorgenomen om in zijn nieuwe functie meer jongeren aan te trekken.

De overige leden van het bestuur voor het komende verenigings- jaar zijn Rarina Tode de Palm als vice-president, penningmeester Rignald Marchena, secretaris Stanley Janga en 'past president' Jenny Janga.

Oogen, tu mata

Verkeerslichten op St Maarten

PHILIPSBURG — Op zondag 6 november zullen alle verkeerslichten op St Maarten voor het eerst in werking treden. De gezaghebber, als plaatselijk hoofd van politie, heeft een dringend beroep gedaan op de bestuurders van motorrijtuigen terdege acht te slaan op de verkeerslichten, te meer omdat op verschillende plaatsen de verkeerssituatie veranderd is. Ze zijn enkele wegen die éénrichtingverkeer waren, nu opengesteld voor tweerichtingverkeer, met name de Bush Road, Zagersgut Road en Bridge Road.